

Tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

CELJANI NA OBISKU V ČUPRIJI. Reportažo berite na 4. strani.

OB 25-LETNICI II. GRUPE ODREDOV

SREČANJE V CELJU

V nedeljo, 14. maja bo Celje znova sprejelo in pozdravilo nekdanje partizanske borce, tokrat borce II. grupe odredov. Proslava 25-letnice ustanovitve prve partizanske brigadne enote na Slovenskem bo združena s proglasitvijo domicila, ki ga je sprejela celjska občinska skupščina.

V počastitev tega velikega praznika bo v soboto, 13. t. m. zvečer, improviziran napad na Golovec. Ta večer bodo zagoreli tudi mnogi kresovi. Glavne svečanosti v nedeljo, 14. t. m. se bodo začele ob 9. uri dopoldne z otvoritvijo občasne spominske razstave politkomisarja II. grupe odredov, narodnega heroja Dušana Kvedra in stalne razstave II. grupe odredov v Muzeju revolucije v Celju. Na tej svečanosti bo govoril predsednik republiškega odbora Združenja borcev NOV, Franc Leskošek-Luka. Dve uri zatem, ob 11. bo na stadionu Borisa Kidriča ob Kersnikovi ulici glavna proslava s proglasitvijo domicila. Na njej bo govoril narodni heroj Peter Stantek-Skala. Proslava bo združena

s kulturnim programom v katerem bodo sodelovali recitatorji, pevci in godba.

Osrednja proslava bo hkrati velik partizanski miting, srečanje nekdanjih borcev, aktivistov in drugih. Pripravljen bo partizanski golaž. Organizator bo izdal tudi spominske znake in brošuro o nastanku in bojih Druge grupe odredov.

Celje se pripravlja na velik dogodek in sprejem bor-

cev ter gostov. Mesto ob Savinji bo vnovič okrašeno. Spet bodo zaplapolale zastave v pozdrav; na zbornem mestu na atletskem stadionu tudi mnoge borbene in prapore organizacij Zveze borcev. Naj velja tudi naš pozdrav borcem II. grupe odredov in gostom.

Dobrodošli v Celju!

RAZSTAVA V MUZEJU REVOLUCIJE V CELJU

Lik Dušana Kvedra - Tomaža

Ob proglasitvi domicila II. grupe odredov bodo 14. tega meseca odprli v občasnih razstavnih prostorih celjskega Muzeja revolucije spominsko razstavo, posvečeno osebnosti pokojnega Dušana Kvedra-Tomaža.

Odločitev Muzeja za razstavo vsekakor ni naključna, saj je bil Dušan Kveder, naš ožji rojak komisar II. grupe odredov in ena najsvetlejših osebnosti NOB ne samo v Sloveniji.

Rojen je bil 9. aprila 1915 v Sentjurju pri Celju, njegova revolucionarna dejavnost se je pričela v Ptujju, kjer je maturiral, se nadaljevala

med zagrebškimi visokošolci, kjer je študiral na tehnični fakulteti in kjer so ga tudi zaprli. Kot študent pravne fakultete v Ljubljani je postal član pokrajinskega komiteja SKOJ za Slovenijo; bil je na Dunaju in v Parizu, tu pri CK KP Francije kot predsednik Jugoslovancev v komisiji za emigrante; ob pričetku španske državljanske voj-

ne pa eden najbolj agilnih organizatorjev španskih prostovoljcev. Avgusta 1937 je tudi sam odšel v Spanijo.

V času okupacije je iz Dessaua pobegnil v domovino in že septembra 1941 organiziral brežiško četo, kasneje pa s Francem Rozmanom-Stanetom štajerski bataljon in II. grupo odredov. Imel je vrsto najodgovornejših funkcij, po vojni pa je postal državnik — veleposlanik v Etiopiji, Zvezni republiki Nemčiji in Indiji, pred smrtjo pa je bil imenovan za veleposlanika v Angliji.

Razstava bo prikazala lik Dušana Kvedra-Tomaža od njegove najranjše mladosti do diplomatske dejavnosti. Poleg njegovega orožja in nekaterih predmetov bo razstavljeno blizu 90 fotografij in okrog 28 odlikovanj.

Razstavo, ki bo odprta do konca meseca dnevo od 9. do 12. in od 15. do 18. ure, si bodo lahko ogledali tudi v krajih, kjer je deloval Dušan Kveder-Tomaž. Z njo se bomo po zaslugi Muzeja revolucije dostojno oddolžili spominu enega največjih svojih rojakov.

I. B.

OH

ŽEBLJICA

Srečal sem direktorja celjskega mestnega muzeja, ki je bil na poti z blokom naročilnic. Strogo zaupno mi je priznal, da zbira v celjskih podjetjih reklamne oglase, katerih čisti dobiček bi bil namenjen za osnovo financiranja muzejskih de-

lavcev — za osnovno dejavnost muzeja.

Takšna finančna situacija nam vsiljuje zanimivo rešitev: zaprimo muzej, zakopljimo muzejske eksponate nekam na skrito mesto in dopustimo potomcem, da bodo čez kakšnih dva tisoč let odkrili, kakšna je bila celjska kultura leta 1967!

PRED OBČINSKO KONFERENCO ZKS V CELJU

Vsebinsko utrjevanje

Letošnja občinska konferenca Zveze komunistov celjske občine je nedvomno v času, ko se v našem vsakdanjem življenju že v mnogem uresničujejo pomembni zaključki zadnjih jugoslovanskih in slovenskih plenarov Zveze komunistov. Zaradi tega je povsem razumljivo, da bo tudi celjska konferenca posvetila največ pozornosti prav razreševanju vseh problemov, ki so odločilni za naš razvoj.

Še vedno se spoprijemamo s številnimi raznovrstnimi pojmovanji samoupravljanja, ki je za nas nesporno zgodovinska pridobitev in mu moramo zalegadelj tudi posvetiti vso skrb, da zagotovimo njegovo dosledno uveljavitev. Utrjevanje samoupravnega sistema je v času prvih rezultatov gospodarske in družbene reforme toliko bolj nujno, ker so tudi vsi nadaljnji uspehi našega razvoja odvisni od vloge in zrelosti samoupravljalcev. Nanje pa bodo morali v prihodnje še bolj pravilno vplivati ravno člani Zveze komunistov.

Na razvoj družbenega, gospodarskega in samoupravnega dogajanja pa ne bodo mogli vplivati tisti člani Zveze komunistov, ki se doslej niso dovolj idejno in strokovno usposobili, kajti čas terjala od delovnega človeka vedno večjo odgovornost, toliko večjo še od člana Zveze komunistov. Prav te zahteve bodo v posledici terjale še doslednejšo kadrovske

politiko v Zvezi komunistov in v vsem družbenem dogajanju, a v takšni kadrovski politiki ne smemo zanemariti vprašanj vzgoje, izobraževanja in razumevanja razvojnih stopenj, kar narekuje, da se bodo morali člani Zveze komunistov dosti bolj odločno poglabiti v spoznavanje sodobnih idejnih tokov doma in v svetu.

Nasprotniki našega razvoja niso doslej nikoli opustili raznih možnosti, ki bi mogle zavreti nagel vzpon socialistične demokracije in ekonomskih rezultatov. Pojavljajo se v raznih oblikah in se skrivajo pod krinko reševalcev nacionalnega vprašanja, izkoriščajo verska čustva ljudi ter jih zapeljujejo z neoklerikalizmom in podobno. Celotno mednarodno zadevo skušajo uporabiti v svoj prid.

Prav zaradi tega je potrebno, da se bodo delegati na celjski občinski konferenci pogovorili o vseh teh pojavih, jih razkrili in ugotovili njih vplivna območja in se potem z vsem članstvom Zveze komunistov v občini pripravili na ideološki boj z nasprotniki socializma in delavskega samoupravljanja. Zelimo konferenci, da bi uspešno izoblikovala zaključke za nadaljnje delo in osvojila takšno organiziranost Zveze komunistov v občini, ki bo najboljše zagotavljala izpolnjevanje vsebinskih zaključkov in smernic občinske konference.

Izpolnite trenutke vašega oddiha s skodelico

VSEBINA

- Bralci ó Tedniku 2. stran
- Pripoved s Šeške ceste 3. stran
- S te strani Morave ... 4. stran
- Strip tease in čevapčiči 5. stran
- Dekle v irhastih hlačah 7. stran
- Puške, krampi in cvetoče češnje 15. stran
- Kaj pripravlja Svetlana? 9. stran
- Odnosi med zadrugo in kmeti 8. stran

LAŠKA DILEMA

Kje bo bazen?

Turistično društvo v Laškem je priredilo veliko tombolo, katere izkupiček je namenilo kot prvi prispevek za gradnjo novega odprtega kopalnega bazena v tem zdraviliškem kraju. Tako se je v Laškem ponovno začela akcija, ki nekoč ni uspela. Gre za približno 70 milijonov starih dinarjev, ki bi bili potrebni za ureditev kopalnega bazena. Zanimivo pa je, da se zdravilišče upira predlogu, po katerem naj bi bazen zgradili v podaljšku parkirnega prostora. Svoj pomislek utemeljuje s tem, da morajo biti v okolici zdravilišča samo taki objekti, ki jih uporabljajo pacienti. To pa seveda ni prav nič v skladu s težnjami zdraviliškega turizma, ki si prizadeva, da bi v zdravilišča prihajali tudi gostje, ki niso pacienti.

Po programu naj bi ob bazenu zgradili še nov hotel, saj je sedanji — Savinja — od zdravilišča zelo oddaljen. Mislimo, da bi spor v zvezi z lokacijo ne smel ovirati prizadevanj za gradnjo bazena, saj je povsem razumljivo, da bi od njega imelo koristiti tudi zdravilišče.

I. B.

NA KRATKO

OBNOVLJENI DOM OF V ZAVODNI

Praznik ustanovitve OF Slovenije so člani krajevne organizacije SZDL Aljažev hrib v Celju počastili z otvoritvijo obnovljenega doma OF v Zavodni. Svoj dom OF so prebivalci Zavodne zgradili že leta 1947. Lep delež pri prostovoljni delovni akciji je tedaj imela zlasti mladina. Pozneje je bil dom večkrat popravljen. Zaradi tega je bila njegova obnova več kot potrebna. Zda je čisto nov; zlasti lepo pa so uredili njegovo notranjost. Kot prej, bo tudi po- sled služil vsem družbenim in političnim organizacijam na terenu.

Ob otvoritvi je bila lepa svečanost, na kateri je govoril predsednik KO SZDL Aleksander Videčnik.

10 LET POHIŠTVA

Proslavo 1. maja so v celjskem podjetju Pohištvo združili s slovesnostjo desetletnega samostojnega dela. Ob tej priložnosti je bil zbor kolektivna, ki se ga je poleg poslovnih partnerjev in kooperantov udeležil tudi predsednik celjske občinske skupščine Zdravko Trogar. Na slavnosti je o nastanku in razvoju podjetja govoril direktor Franc Mlakar.

PRVA SEJA CELJSKE OBČINSKE SKUPŠČINE

Jutri bosta najprej prvi ločeni seji obeh zborov, potem pa še prva skupna seja odbor- nikov nove celjske občinske skupščine. Medtem ko bodo na ločenih sejah potrdili man- date novoizvoljenih odbor- nikov, ki bodo dali tudi sveča- no izjavo, bodo na koncu iz- volili še predsednika zbora in člane mandatno imunitetne komisije. Na skupni seji čla- nov obeh zborov bodo najprej poslušali poročilo o izidu vo- litve, zatem pa izvolili pred- sednika in podpredsednike skupščine. Poleg tega bodo izvolili člane svetov in komi- siji pri skupščini ter potrdili predstojnike upravnih orga- nov. Na zaključku bodo ime- novali še pripravljajni odbor za ustanovitev izobraževalne skupnosti Celje.

AERO PRVIC ČEZ LUZO

Konec aprila je kolektiv celjskega Aera izvozil prvo količino pisalnih trakov v Ku- bo. Šestdeset zabojev s pisal- nimi trakovimi znane celjske to- varne Aero so naložili na lad- jo Santiago de Cuba. To je bil prvi izvoz Aerovih izdel- kov čez ocean. Želimo, da bi ne bil zadnji.

VRUNČEVA ULICA JE ASFALTIRANA

Konec prejšnjega meseca so zaključili dela pri moderniza- ciji Vrunčeve ulice. Tako smo v razmeroma kratkem času dobili v Celju kar dve novi asfaltirani cesti — cesto na Babno do združenega doma ter Vrunčevo ulico.

Celje

Pred tednom dni so bili vsi celjski pionirji na ulicah, saj so pričakovali nosilce zvezne štafete mladosti, ki je v celjsko občino prispela popoldne ob 16.25. Njena pot je potekala po glavnih celjskih ulicah, po tovarnah EMO in Cinkarni do svečanega prostora na dvorišču vojašnice Slavka Slandra, kjer jo je pričakalo preko 3500 pionirjev, mladincev in pripadnikov JLA. Dijakinja celjske gimnazije Savina Stegenšek je predala štafeto palico sekretarju Občinskega komiteja ZM, Jožetu Volfandu, pozdravno pismo, ki so ga mladi sprejeli z navdušenim ploskanjem, pa je prebral dijak srednje tehniške šole Brane Petrovič. Pri sprejemu štafete so celjski mladinci izvedli tudi krajši kulturni program. (Foto: F. Sever)

Uresničevanje resolucije — stalna naloga

Na pobudo CK ZKS je bilo v petek v Celju posvetova- nje sekretarjev in nekaterih članov občinskih komite- jev ZK širšega celjskega območja ter članov CK ZKS, ki delajo na tem področju, o izvajanju resolucije sed- me plenarne seje CK ZKS ter o reorganizaciji Zveze komunistov v občinah.

Uvodno besedo je imel član izvršnega komiteja CK ZKS, inž. Andrej Marinc, ki je po- udaril, da gre za uresničevanje resolucije, ki ni ob- časna, temveč stalna politi- čna naloga. Sedaj ne gre več toliko za informiranje, tem- več za začetke uresničevanja tega dokumenta slovenskih komunistov. Razen tega je opozoril, da je treba oceniti politični položaj v zvezi z re- solucijo. Predvsem gre za volitve, ki so v glavnem do- bro uspele. Gre tudi za to, kakšna je bila vloga Zveze komunistov pri volitvah; za oceno stanja v samouprav- nih organih in za oceno raz- voja samoupravljanja, pa tu- di za nacionalizem, ki ima tudi na Slovenskem nekatere odtenke, nadalje za družbe- no in gospodarsko reformo itd. Del svojega uvodnega go- vora pa je namenil tudi re- organizaciji Zveze komun- istov v občinah.

Kot uvodni del je bila tudi razprava zelo konkretna. Ta- ko je tov. Jančič iz Slov. Ko-

nje govoril o dveh fazah pri izvajanju resolucije, in sicer o informiranju kot prvi in o drugi kot temeljitem raz- pravljanju o problemih, ki jih je resolucija nakazala. Sekretar občinskega komite- ja ZK iz Velenja je pred- vsem poudaril, da komunisti bežijo pred polemiko, da se ji umikajo in plavajo v pro- blemih. To pa predvsem za- radi tega, ker se vse prema- lo zanimajo za družbeno pro- blematiko, se vse premalo angažirajo in seveda zaradi tega ne obvladajo določene problematike. Poleg tega je govoril, da je v nekaterih podjetjih v velenjski občini opaziti precejšen konservati- vizem v odnosu do moderne tehnologije, pa tudi do vklju- čevanja v mednarodno deli- tve dela. Izjema je Gorenje, ki je v odnosu do koopera- cijskih sistemov napravilo vse, kar je bilo mogoče.

Med drugim je v razpravi sodeloval tudi tov. Krumpak iz Celja, ki je govoril o mla- dinah in resoluciji. Trdil je,

da je mladina sprejela reso- lucijo. Ugotovil pa je, da manjkajo v naših šolah idej- no politična jedra, ki bi da- jala mladini možnost nadalj- njega razvoja zlasti na pod- ročju idejno-politične uspo- bljenosti.

Na posvetovanju je sode- lovala tudi članica CK ZKS Milena Vršnik-Stiftarjeva, ki je ugotavljala politične rezul- tate ob volitvah ter opozorila na delovanje komunistov in

Mladi in resolucija

Vodstvo občinske organiza- cije ZM v Celju je na svoji tretji redni seji obravnavalo resolucijo VII. seje CK ZKS.

Mladi so posebno pozitivno ocenili radikalnost in jasnost resolucije pri oceni nekate- rih osnovnih družbenih vpra- šanj in usmeritev, ki je dana za enotnejšo politično akcijo. Pri tem se pojavlja vprašanje akcijske enotnosti političnih organizacij in ZM. Seveda je najpomembnejše boriti se za opredelitev do posameznih vprašanj in na osnovi teh opredelitev zavzemati stališ- ča. Prav borba za realizacijo teh stališč pa mora postati temeljna dejavnost dela ZM.

njujnost njihove specializaci- je. Zavzemala se je, da bi moral v našem politič- nem življenju komunisti po- litično specializirati, se pravi, da bi bili ti komunisti sposobni dati ustrezne od- govore na različne dogodke, na različne idejno-politične probleme. Vse preveč se na- mreč med komunisti čuti splošnost. Prav zaradi tega je opozarjala, da bo treba; spreminiti način dela. Zave-

Mladi in resolucija

Razgovor na občinskem ko- mitetu ZM seveda ne more biti edina oblika dogovorov mladih o nalogah za uresničevanje resolucije. Zato se mo- rajo razgovori nadaljevati v vseh organiziranih oblikah dela mladih tako, da bo vse- bina resolucije postala sestav- ni del vsebinske usmeritve teh organizacij.

Izredno pozornost so posve- til vprašanju razvijanja tradi- cij NOB in prenašanju smisla te borbe in njenih vrednot na mlado generacijo. Pri tem so opozorili in spre- jeli vrsto konkretnih obvezno- sti ZM, specializiranih orga- nizacij, pedagogov in drugih,

Celjski mladinski pevski festi- val seveda ni ozka lokalna manifestacija zborovskega pe- tja, zato je razumljivo, da vlada zanjo zanimanje tudi v tujini, zlasti v Avstriji. Pri- reditelj je prav tako prejel pismo z univerze v Budim- pešti, v katerem prosijo, če bi se smel njihov zbor na lastne stroške udeležiti festi- vala. Pričakujejo, da bo letos udeležba inozemcev večja, kot je bila prejšnja leta, zato bodo poskrbeli za njihovo ugodno počutje. Prireditelj si prav tako prizadeva, da bi prenočil vsaj pet zborov pri- starših tistih otrok, ki bodo nastopali v domačih zborih, saj bi s tem ohranili tradicijo sklepanja poznanstev, kar ima gotovo svojo pozitivno vred- nost.

dati se namreč moramo, da ni mogoče, da bi bili vsi komunisti na enakem intelek- tualnem nivoju in prav zara- di tega je potrebna specializacija za ustrezno skupinsko delo. Pri vsem tem je očitno, da je reorganizacija Zveze komunistov zelo potrebna, vendar ne zaradi reorganiza- cije, temveč edinole zaradi boljšega dela in reševanja prihodnjih nalog.

katere bo mogoče realizirati s pomočjo organizacije Zveze borcev.

Govorili so tudi o spreje- manju mladih v ZK in razvi- janju bratstva in enotnosti. Nadaljevali bodo s tradicio- nalnimi stiki z bratskimi re- publikami, pripadniki JLA, kot celota pa bodo posvetili več pozornosti vprašanju se- zonskih delavcev. Svojo bor- bo za progresivna stališča in njih uveljavitev v življenju so mladi ocenili kot boj i- ramo ob rami z ZK, v intie- graciji svojih stališč z naj- progresivnejšimi stališči ZK.

D.S.

Janko Hočevar

štiri leta se je mladi dru- žini nasmehnila sreča, oče Hočevar je na loteriji za- del glavni dobiček — čez nekaj dni so se vrnil v revirje.

Pravi, da še danes ža- luje za poklicem, rad bi bil postal učitelj, vendar ga je komisija zaradi krat- kovidnosti zavrnila. V otroški dobi je preživel težjo obliko škrlatinke, bolezen mu je pokvarila vid, zato je odrinil na tr- govsko akademijo.

Tudi danes, ko sva tako sede paberkovala, je vel iz njega nemir, kot ta- krat, ko mora z odra kaj povedati.

»Če si ne zapišem to, kar moram povedati, mi- slim takrat, ko je toliko oči uprtih vame, se zme- dem. Ne da ne bi imel idej, to ne, vendar pome- šam vse tako, da spravim iz sebe vruga in pol...«

Pravimo, da beseda ni konj, zato tudi ta njegova zmedenost ni bistvena, saj ga ne poznamo zaradi te- ga, temveč zaradi njegovih rok, ki že desetletja vodi- jo tamburaški orkester Franceta Prešerna. Drugi, teh je tudi mnogo, pa ga poznajo, kot duševnega vo- djo, kot predsednika železničarskega kulturne- ga društva. To je razen dveh let vodil vseskozi on. Danes sicer pravi, da bo pustil orkester in funkci- jo, vendar v to človek ne more verjeti, saj je to delo del njega samega.

»Razočaran sem. Za kulturno dejavnost ni do- volj sredstev, iz dneva v dan pa je tudi vse manj razumevanja. Verjemite mi, da me moti to, da prihajam jaz na vaje iz Ljub- ljane, člani orkestra, ki so v enomer v Celju, pa ne morejo. Poleg tega me mo-

ti še dejstvo, da imajo ust- rezni forumi za umetnost vse manj poslušalcev. Poglej- te, na koliko koncertov smo vabili razne funkcionarje in predstavnike. Vstopnice smo jim pošil-jali zastoj, in vendar so ponavadi ravno prve, rezervirane vrste — prazne.

— Ali je morda zaradi tega društvo tako rekoč samo sebe predlagalo za Slandrovo nagrado? »Dajte no mir...« — Če pa je na dopisu z dne 4. junija 1966, ki ste ga poslali svetu za kulturo in znanost pri skup- štini občine, bilo med drugim tudi rečeno (dru- gi odstavek)... Tega na- čina se poslužujemo zato, ker zaradi pogoste menja- ve funkcionarjev na pri- stojnih forumih ne pričau- kujemo drugega predloga, nihče od njih namreč ne pozna našega celotnega dela...«

»Pustite to! Vodstvene garniture se pogosto me- njajo, politične pa še po- gosteje, poleg tega se po- litični delavci manj zani-

majo za kulturno dejav- nost, ker so preobreme- njeni z drugimi stvarmi.«

Kot fante se je srečal z glasbo v drugem razredu osnovne šole. Začel je z violino, po bolezni nado- ljeval s klavirjem in ci- tramami, tu je dobil tudi os- novo. K tamburicam je prešel slučajno, ko je v solskih počitnicah v skla- dišču društva Bratstvo odkril tamburice. Po usta- novitvi orkestra se je zgo- dil, da je vodil tudi dva naenkrat, celo tri. Pogo- sto jih je menjal tako, kot je menjal kraj službo- vanja. Z vsako reorganizaci- jo železnice je tudi on menjal delovni kraj. Naj- zvestejši je ostal sedanje- mu orkestru. Dvakrat na teden prihaja iz Ljublja- ne, kjer je še danes v službi, na vaje v Celje in za en dan k družini. Ta- ko kot danes. Tokrat sem mu še jaz okrnil njegovo bivanje doma.

Nant

OBRAZI

Najstarejši Šmarčan

Pred nedavnim je praznoval v Šmarju pri Jelšah že trideset let. Pred sedemdesetimi leti je bil rojen — vedno nasmejen — Stuklekov ata. Kako mu je vendar uspelo tako lepo število let? Sprasujemo nehote, ko odhajamo iz njegove družbe sproščeni in umirjeni. Njegov radosten in kljub tolikim letom prav nič tožeči odnos do življenja razvedri vsakogar, ki ga obišče. Vsi, ki ga pogledamo pa vemo, da je vse njegovo življenje trdo in da korenini njegov radosten odnos do življenja prav v nekompromisnem veselju, ki ga najde

galicijskih frontah, je našel službo na šmarnski železniški postaji, kjer je delal kot mizar do leta 1936. Samo petnajst let mu je priznanih za službeno dobo, moral pa je služiti že od šestih let. Na mali domačiji z 1 ha zemlje sta z ženo vzgojila pet otrok — dve hčerki in tri sinove. Poleg devetnajstih vnukov ima sedaj že devet pravnukov.

Kljub tej visoki starosti, ki jo preživlja pri hčerki, opravlja vsa dela pri živini, popravlja ure budilke in je pravi ljudski umetnik v rezljanju manjših predmetov. Na Kmečki glas je naročen že nad dvajset let in ga bere brez očal.

Vsi Šmarčani, posebno najbližji sosedje, ki jim je vedno rad pomagal pri vseh opravilih, mu iz srca želimo, da bi se mu izpolnila tiha želja — doživeti sto let.

Rudi Vizjak

Kralj Aleksander: — Vidim, da živiš zelo skromno in da si revno oblečen. Zahtevaj od mene karkoli in ustregel ti bom.
Diogen: — Ničesar si ne želim, toda če mi že res hočeš ustreči, te prosim — umakni se mi s sonca!

NA KRATKO

LEPSI VIDEZ NASELJA

Krajevna skupnost Sentjur je dobila samo 300.000 starih dinarjev proračunskih sredstev, s čimer bo težko pokrila vse potrebe in želje. Na razširjenem sestanku krajevne skupnosti, kjer so sodelovali tudi predstavniki družbene političnega življenja občine, so govorili o razmejivni del med stanovanjsko komunalnim podjetjem, občino in krajevno skupnostjo, saj sta prav dva do sedaj opravljala več nalog, ki bi sodile v pristojnost krajevne skupnosti. Kljub majhnim sredstvom, ki so na razpolago, so občani zahtevali, da uredijo glavno ulico in da sploh posvetijo več pozornosti urejenosti naselja.

SREČANJE MLADIH

Ob prvomajskih praznikih je bilo v Sentjurju pri Celju veliko srečanje mladih iz vseh aktivov Zveze mladine šentjurske občine. V soboto so se najprej pomerili v šahu, namiznem tenisu, odbojki in nogometu, zvečer pa so priredili javno oddajo Pokazi kaj znaš, v kateri je sodeloval vsak aktiv ZM z dvema in več točkami. Zvečer pa so ob zvokih ansambla mladih iz Alposa zaplesali v dvorani zadružnega doma.

V nedeljo so imeli proslavo, na kateri je govoril tov. Kozjan, mladinci pa so zaigrali partizansko enodejanko Darinke Joštove Korajza velja.

KRESOVI

V Sentjurju sta med prazniki zagorela dva kresova, prvega so ob bazenu pripravili mladinci, drugi pa je zagorel na Resevni, kjer so ga zakurili člani planinskega društva Sentjur. Ker je mnogo prebivalcev Sentjurja v nedeljo obiskalo Resevo, je bilo tu tudi manjše praznovanje.

REKONSTRUKCIJA CEST

Na Polzeli so v teh dneh začeli rekonstruirati več cest. Tako bodo preuredili cestišče od Toavrne nogavice do podjetja Garant, zatem od Črnaka do Mešca in od Cvenka do gostišča Cimperman. Dela bodo predvidoma zaključili v mesecu dni, ko bodo preurejena cestišča prevlekli z asfaltno oblogo.

NOVO BRIZGALNO

Vaščani Orle vasi, Trnove in Sentruperta so gasilcem kupili novo motorno brizgalno. Svečanosti ob predaji so se udeležila tudi okoliška gasilska društva.

Uspešno delo borcev

Borci v celjski občini so sredi dogajanj

Delež borcev v celjski občini je precejšen v družbeno političnem življenju, zlasti pa so se borci angažirali pri izvajanju nalog družbene in gospodarske reforme. To je bila osrednja misel na razširjeni seji občinskega odbora ZZB NOV, na kateri so tudi predsedniki in tajniki krajevnih organizacij Zveze borcev pred dnevi razpravljali o bodočih nalogah.

Po poročilu predsednika Jožeta Jošta, v katerem je zajel vse najaktualnejše naloge, ki stoje pred članstvom in organizacijami ZB v sedanjem obdobju, so borci razpravljali o številnih vprašanjih, s katerimi se srečujejo pri vsakodnevnem delu. Slišati je bilo tudi kritično ugotovitev, da skušajo ponekod borci na razne načine zapo-

stavljati. Teh primerov sicer ni veliko, vendar se je treba takim reakcionarnim pojavom odločno upreti.

V razpravi so poudarili, da je vloga borcev v sedanjem družbenem razvoju, ki je pravzaprav nadaljevanje revolucije, zelo pomembna. Nič manj važna ni naloga borcev pri prenašanju borbenih tradicij na mlajši rod. V tem

pogledu bi se morali bolj angažirati zlasti prosvetni delavci, v šole pa bi naj uvedli tudi čitanko s tematiko o narodno-osvobodilni borbi. Muzej revolucije v Celju je v tem pogledu prvi v Sloveniji začel izvajati moderen pedagoški način pouka sodobne zgodovine z učnimi nastopi učencev v samem muzeju ter z magnetofonskimi posnetki, ki jih je po šolah poslušalo že preko 12.000 šolarjev.

Za zdravljenje borcev in za priznavalnino je letos namenila občinska skupščina 45 milijonov S din. Stanovanjsko vprašanje borcev v Celju ni pereče, ker je v zadnjih letih bilo rešenih precej kritičnih primerov. Menili so, da bodo stanovanjsko vprašanje v dveh letih povsem spravili v dnevnege reda. Letos bodo kupili za borce le 4 garsonjere. Večje potrebe pa se kažejo pri kmetih-borcih v

višinskih predelih, ki želijo obnoviti svoje domačije. V ta namen razpolaga organizacija ZB s 13 milijoni S din.

Precejšnjo pozornost so na seji posvetili strokovni vzgoji rezervnega armadnega starejšinskega kadra, ki ni zadovoljiva. Udeležba na predavanjih je komaj 20 odstotna. Ko so analizirali vzroke za tako stanje, so nakazali tudi ustrezne rešitve za izboljšanje razmer na tem področju.

Predstavniki Glavnega odbora ZZB NOV Slovenije Julij Beltram je dal priznanje uspešnemu delu borcev v celjski občini ter pri tem poudaril uspešno sodelovanje celjske občinske skupščine pri reševanju gmotnih problemov borcev. Na zaključku seje so med drugim sprejeli tudi poziv za pomoč vietnamskemu ljudstvu.

-ma-

Zgodba s seške ceste

Pripoved šoferja osebnega avtomobila

Zgodilo se je, ne da bi vedel, na kak način se je tudi vedno končalo. Bilo pa je tako:

Kadar vozim, ne pijem. To je moje staro pravilo. Nesreče se nisem povzročil, čeprav sem bil navzoč skoraj groznom prizorom. Takim, ki se voseku vtisnejo globoko v pomini; ni jih mnogo, vendar so in vedno se bojim osebnega srečanja z njimi.

Tokrat sem se najprej ustavil v Preboldu. Tam sem našel veselo družino in jo zadržal v gostilni »Pri Ajne« nad Seščami. Branil sem se pijače. Potem sem ga uogorčenost prigozarjanje vplil tri deci. Če bi ga več, morda zdaj sedel v zapornici. Ali pa tudi ne. Naj bi bilo

tako ali drugače, vest bi me pekla do smrti.

Družčina je hotela naprej. Kam? V gostilo »Pri Rizmalu« za glavno cesto. Počutil sem se sigurnega in sem privolil. Vozil sem dokaj hitro, a tudi previdno. Sredi vasi Sešče sem prehiteval lojtrski voz, naložen s steljo. Pritisnem na plin in hočem hitreje zaobiti preširok voz. Potem zavijem proti sredini... Stop!!!

Zavore so strasansko zakskripale in nekaj metrov je bilo videti na cesti črno sled ožganih gum. Sreča v nesreči. Cesta je bila suha in gume so dobro prijete. Meter, morda pol metra pred brnečim motorjem pa gruča drobcev morda zdaj sedel v zapornici. Ali pa tudi ne. Naj bi bilo

za vedno. Tako pa so večji odskočili, dva najmanjša pa sta stala pred motorjem. Niti tega ne vem, sta bila fantka, dekletci. Vse se je poštastno hitro zgodilo. Po sivem asfaltu so bile narisane rožice. Malo naprej znamenja za razne igre. Na robu ceste sta ležali dve žogi. Pogledal sem po širokih dvoriščih; bila so prazna. Ali zdaj, prav v tem trenutku bi se mogla zgoditi resnična tragedija: povzli bi dva, tri nedolžne otročiče.

— Otroci, igrajte se na dvorišču, cesta ni vaše igrišče!...

Šoferjem in drugim voznikom pa opomin:

— Skozi naselja vozimo počasi, previdno!...

-d-

Akcija paraliziranih

V Beogradu so decembra lani ustanovili odbor za formiranje zveze invalidov obolelih za cerebralno otroško paralizno.

Naloga položaj teh invalidov in organizirano reševanje njihove probleme v družbi. Zveza naj bi pomagala izboljšati življenjske pogoje osamljenih, samim sebi prepuščenih težkih invalidov. Družba naj bi jih rešila tuje pomoči ter vzbudila v njih težnje po samostojnosti in delu. Invalidska pokojnina, četudi še tako visoka, ne more zadovoljiti

invalida, osreči ga lahko le zavest, da more s preostalinimi fizičnimi sposobnostmi opravljati koristno in produktivno delo ter se tako osvoboditi miloščne in odvisnosti.

Iniciativni odbor za formiranje zveze invalidov obolelih za otroško cerebralno paralizno izraža zahvalo vsem državljanom, ki so že na samem začetku podprli akcijo ter hkrati poziva vse zainteresirane, da se pismeno obrnejo na naslov sekretarja iniciativnega odbora — dr. Zagorke Pavašević, Beograd, Todora Dukina 47.

● CELJE ● ZALEC ● MOZIRJE ● VELENJE ● ŠOSTANJ ● SLOVENJ GRADEC ● DRAVOGRAD ● RAVNE NA KOROŠKEM ● BREZICE ●

IŠČEMO NOVE NAGRAJENCE

NAGRADE
OSEBNI AVTOMOBIL »ŠKODA« 1000 MB

in še 49 drugih nagrad v skupni vrednosti nad 8 milijonov starih dinarjev.

Pri žrebanju bodo upoštevani tudi vlagatelji, ki bodo vložili svoje prihranke pri katerikoli pošti na območju Kreditne banke Celje in njenih poslovnih enot.

KREDITNA BANKA CELJE

● SEVNICA ● LASKO ● MEZICA ● RADLJE OB DRAVI ● SLOVENSKA BISTRICA ● PREVALJE ● SLOVENSKE KONJICE ● ROGASKA SLATINA ●

KJE SMO?

Nova terapija v Rogiški Slatini ima dvanajst nadstropij in dva lifta, manjšega in večjega. Zaradi velikega števila gostov večji vedno deluje. Uslužbenec v dvigalu je prijazen in vse bi bilo v redu, če bi lahko gost le vedel po oznakah na steni dvigala, v katerem nadstropju je. Znaki so zelo čudni: 0 1, K 1, T 2 itd. Zato mora uslužbenec najavljati vsako nadstropje in kljub temu se zgodi, da izstopi gost v napačnem nadstropju. Sicer pa o oznakah v dvigalu nimajo pojma niti drugi uslužbeneci nove terapije. Še bolj skrivnostno je to za tuje goste, ki zaman iščejo na steni znake, kot so jih vajeni drugod.

KONCERTI GODBE IZ LINZA

Kot v vse druge kraje v Sloveniji je med prvomajskimi prazniki prišlo tudi v Rogiško Slatino mnogo turistov, predvsem tranzitnih. Pri nočitvah niso zabeležili posebnega uspeha, saj so imeli v ponedeljek od 945 postelj zasedenih le 574.

Vsako dopoldne in popoldne pa igra gostom v zdraviliškem parku železničarska godba iz Linza, ki bo v Rogiški Slatini ostala do 14. maja. Za goste je to vsekakor prijetno razvedrilo, saj jim manjka zabave v tem sicer lepem zdraviliškem kraju.

UGODNI USPEHI V TRBOVLJAH

Industrijske delovne organizacije v občini Trbovlje so v prvem trimesečju dosegle proizvodnjo v vrednosti blizu 68 milijonov novih dinarjev. To je sicer za šest in pol milijonov novih dinarjev manj od planskih predvidevanj, kolikor je manjša od predvidenja proizvodnja v Strojni tovarni Trbovlje.

Mnogo delovnih organizacij je trimesečne načrte presegle. Med njimi so termoelektrarna v Trbovljah (za štiri milijone kWh), rudnik Trbovlje — Hrastnik (okoli tri tisoč ton rjavega premoga), mehanika, cementarna in še nekatere druge. Manj ugoden je položaj v Strojni tovarni, obratu Iskrinih polprevodnikov in v elektrolitarski industriji, ker niso imeli dovolj obratnih sredstev in tudi manjša naročila.

Do konca marca so trboveljske industrijske delovne organizacije izvozile na tuja tržišča v vrednosti nekaj nad 600.000 dolarjev.

BV ZASAVJU PRED DNEVOM MLADOSTI

Zivahna dejavnost, ki je zajela Zasavje že v času priprav na volitve in ob svečanostih 30-letnice KPS, se zdaj nadaljuje v pripravah na dan mladosti.

Stafeto mladosti, ki je prišla skozi Trbovlje 4. maja, so sprejeli pred delavskim domom, kjer je govoril predsednik občinskega odbora SZDL Trbovlje Stanko Hodej. V maju bodo v Zasavju številne športne, kulturne in druge prireditve, v Zvezo mladine pa bodo sprejeli okoli 300 trboveljskih pionirjev.

Praznovanje bo doseglo svoj višek 20. in 21. maja, ko se bo na Očebnah in Vrheh srečala mladina iz mnogih slovenskih krajev z zasavskimi borci.

Na tej strani Morave

- VLAK, KI JE BIL PODOBEN DRUGIM, PA VENDAR NI BIL
- SO STVARI, KI NIKOLI NE ZAMRO IN JIH NIKOLI NE POZABIMO.
- NAJTEZJE JE SLOVO, PA ČEPRAV GA SPREMLJA GLASBA.

Množica ljudi je bila na tej in oni strani pregraje, ki je ločevala peron. Množica ljudi je bila na tej in oni strani vrat dveh vagonov, ki bi naj popeljali 120 članov železničarskega kulturno-umetniškega društva France Prešeren iz Celja v Čuprijo. V Čuprijo...

SPOMINI NE STARE

To, v minulih dvajsetih letih tolikokrat izgovorjeno ime Čuprija, pred tisočletjem so ji pravili celo Horem Margi — žitnica Morave, kraj, ki je pomenil za naše družine življenje, je bil tam nekje za petnajsturnim potovanjem. Tu je vstet tudi triurni postanek v Zidanem mostu, ko smo ostali brez vodstva, ki se je odpeljalo naprej. Kljub temu, da sta bila vagona rezervirana za železničarje, so bili v Zidanem mostu mnenja, da smo le »pretežki« in so nas odrezali za prihodnjo pospešeno kompozicijo...

Med nami je bilo malo ljudi, ki so bili med vojno v Čupriji. Med nami je bilo malo tistih, ki bi lahko iz lastnih izkušenj povedali, kaj se pravzaprav pravi potovati v Čuprijo in ostati v Čupriji. V tem majhnem mestecu, katerega pretežni del življenja se razvija ob dolgi ulici, ki ne zamre dolgo v noč.

Potovati v mesto, katerega zgodovina pomeni dvajsetkratno menjavo vladavine, kjer se je življenje odvijalo ob mostu, ki se je sam od starosti, ali ki so ga drugi zaradi interesov vedno znova rušili in gradili. Preživeti dva dni med ljudmi, ki so takrat, ko so bili sami najbolj ogroženi, sprejeli medse naše ljudi, preganjane, kot so bili sami...

TULIPANI IN IZGUBLJENO JAGNJE

To ni bil tisti legendarni vlak bratstva in enotnosti, to ni bil politični manifest priznanja žrtvam, ki jih je to ljudstvo darovalo nam, to je bila mislija ob praznovanju

prvega maja, to je bilo gostovanje naših kulturnikov pri ljudeh, ki znajo in so znali ceniti tudi te stvaritve. Ko so Celjani obloženi s šopi tulipanov, na čuprijskem peronu poslušali dekletce, ki jih je nagovorilo v slovenščini, ko je zamrl diredaj in in drenj ob peronu, si lahko slišal ljudi, jih gledal, kako se vedno iščejo nekoga.

»Čujte, jaz sem ta in ta. Iščem tega in tega. Mar ni prispel? Veste, njegova družina je živeła pri meni takrat, vi ste bili še majhni, pa se ne spominjate...« In znova: »Kje je ta in ta? Zakaj ne bi pri meni prispel? Ali je prispel ta in ta?« Kljci in iskanja. Vpraša-

nja in razočaranje. Tokrat sem doživel to, kar nas združuje, kajti po dvajsetih letih je v teh ljudeh ostalo neokrnjeno tisto pristno človeško, kar najdeš samo tu. Morda je razmišljanje nekoga našega starejšega možakarja na mestu, ko je nekoliko sam zase dejal: »Kolikšna sreča, da smo bili mi izgnani dol in ne obratno...!«

Vstopnice za koncert ni bilo več mogoče dobiti. V restavracijskem prostoru doma JNA sem bil priča, ko se je prosvetni delavec pritoževal, da je tudi on korunist, da je ženi obljubil vstopnico in sedaj je ostal brez nje...

Kronika o tem molči, kolikšen je bil obisk prve gledališke predstave leta 1826. Zagotovo pa je, da so takratni prebivalci z zmerjanjem pospremili iz trga prvega izvajalca... Tokrat je nabit polna dvorana po odpeti arji iz Verdijevega Nabucca povzela takt naše godbe na pihala in tako zapuščala dvorano...

Čepprav je bilo predvečerje solzavo, okrašeno s pršenjem dežja, je na ulici Celjane pričakala vaška kapela in jim igrala vse do moderne restavracije na Moravi.

Na platoju restavracije so se godbeniki razporedili, lilo je kot iz škafa, in razparali noč z melodijo, s pesmijo o izgubljenem jagnjetu tako, kot znajo to samo oni... Dirigent pevskega zbora E.

VI. MLADINSKI KONCERT Studio iz Münchna

Zadnji koncert za mladino v tej sezoni je bil v marsikaterem pogledu nekaj izrednega. Prvič je naša mladina dobila vpogled v staro muziko, izvajano na instrumentih, ki jih ne srečujemo v sodobnem orkestru. Koncert so priredili znameniti glasbeniki in muzikologi (Andrea von Ramm — mezzosopran, Wilhard Cobb — tenor, Sterling Jones — viola da gamba, Thomas Binkley — lutnja. Skupina štirih umetnikov iz Münchna preučuje notacije starih mojstrov in jih studiozno transponira v sedanji notni sistem. Z veliko intuicijo se vživljajo v zven in duh starih kompozicij. Tudi v pevskem pogledu je interpretacija različna od glasbenega podajanja 17. ali 18. stoletja ali sodobne muzike. Gre za glasbo, ki je zrasla iz renesančnega obdobja v zgodnji barok. Večina reproduciranih kompozicij je nastala okoli 1530. Od starih instrumentov jih poznamo okoli 16, ki so predhodniki sedanjega orkestrskega sestava: viola da gamba, lutnja, organetto (predhodnica orgel), poleg nekaterih trobil, ki so se jih posluževali naši izvajalci.

glasbo, naslanjajočo se na potujoče muzikante. Korenne segajo v ljudsko umetnost, katero so posamezni komponisti obogatili in ji dodali spremljavo godal. Zanimivo je zasledovati različne kompozicij pri posameznih narodih, saj je značaj dialektov in jezikovnih skupin svojevrsten. Pevske parte so izvajalci izvajali v jeziku naroda, kateremu pripada kompozicija.

Tudi ta koncert je mladini interpretiral profesor Kunej jedrnato, opozarjal na svojevrstnost kompozicij in različko historičnih godal. Celjska mladina je vzorno sprejemala muziko, bilo je čutiiti, da jo dojemata in razume. Koncertanti so po koncertu izjavili, da take mlade publike niso srečali nikjer, čepprav gostujejo po Evropi in drugih kontinentih.

Ob zaključku letošnje glasbene sezone je treba izreči priznanje naši koncertni poslovalnici, ki z odbranim programom skrbi za tako plemenito vzgojo mladine. Vsi koncerti, tako dopoldanski kot popoldanski, so bili dobro obiskani, študentje pa so prispevali finančni delež in tako zagotovili nadaljevanje teh koncertov v prihodnji sezoni. A. S.

V Trbovljah gradijo

Letos bodo v Trbovljah gradili dvaletni stanovanj v stolpiču in petdeset stanovanj v stolpnici na Trgu revolucije. Medtem ko bodo stanovanja v stolpiču vseljiva že decembra, bo stolpnica dograjena prihodnjo pomlad.

Direktor stanovanjskega podjetja v Trbovljah Hinko Kamnikar nam je povedal, da upravlja podjetje s 520 zgradbami, ki so večidel vse starejše. Pravi zaradi tega so lani tudi znatno presegle predvidene izdatke, saj so za investicijsko vzdrževanje porabili 184 milijonov starih dinarjev (predvideno 80), za tekoče vzdrževanje pa 70 milijonov

Gorišč je še dolgo stal v dežju in gledal...

UDRI PO RUŽICI

Po večerji, kjer je najbolj trpel BOSKO ANTIC, neutrudni predsednik občinskega sindikalnega sveta iz Čuprije, imel sem občutek, kot da je edini, ki dirigira, se je občutje razlilo tudi preko restavracijskih zidov. Pesem tu, pesem tam, svetloba iz razsvetljenih domov se je dolgo razlivala po mokrem tlaku.

Ko sem v zgodnjih jutranjih urah naletel na skupino študentov, si nisem mogel kaj, da se jim ne bi pridružil. Ne vem, kje smo bili, spominjam se le, da nam je gostilničar stregel le v spodnjem delu pižame, fantje so ga zbudili, da sta čez nekaj časa ustavila pred gostilno dva koleslja, s katerima smo se prepeljali preko Morave, po mostu, ki stoji na istem mestu, kot je stal oni, s katerega je pred sto leti vrgel v Moravo zakupnik otroka, ki ni imel denarja za mostnino. Peljali smo se na ono stran Morave, v vas, kjer je bila gostija...

Istega dne sem bil znova s prosvetnim delavcem. Ne, ta ne bo tožil občino za plačo, kot je to moral storiti književnik M. Č. MILIČEVIĆ leta 1850, ker mu niso izplačali plače. On je s svojimi 75 tisoči plače zadovoljen.

»Štirinajst let že poučujem v Čupriji. V tem obdobju se je izšolalo 1200 ljudi, ki imajo danes visokošolsko izobrazbo. Od tega je 32 inženirjev. Zato pri nas prosvetni delavci nimamo težav. Za prosveto najdemo vedno denar...«

Leta 1809, ko je bila v Čupriji ustanovljena prva šola in

nekaj let zatem, ko so bili 3 domačini z izobrazbo, in danes, ko ima šola moderne tabele, katerih uslugo sem tudi sam izkoristil, bi čepprav težko dojel, zakaj nekdanji učenci tudi pozneje, ko ostare, nosijo razne praktične predmete nazaj v šolo, ki jih opremljajo, ji pomagajo.

V samostanu Ravanica, kaj sto metrov dalje od mesta, kjer pravi legenda, da je padel s konja Car Lazar, sem zrl v mlade monarhinje. Na ga dne je dvoje mladenk iz sprejetih vanj. Ni dišalo po kadilu, s sten so zrla freske, ki so preživele mnogo več nego samo čas, zato mi je bilo všeč, ko je monahinja vprašala Celjanke, ki so hotele na peti tisto Gallusovo skladišče. Ecce quomodo moritur iustus — Glejte, kako umira pravnični:

»Kakšna pesem je to? Kateri toliška ali pravoslavna?«

Niso peli, nakupovali pa so drobne, srednje debele in debele svečke, za vsak primer. Vprašal sem monahinjo, katere velike oči so zrla kot škalska s stene: »KATERI BOGU SE POKLANJAJO?«

Pa mi je dejala: »BOG MORAS NOSITI V SEBI...«

Takrat, ko so začela cviliti kolesa, ko je pod cvetočimi kostanji izzvenela zadnja pesem godbe na pihala, ko so Celjani prenesli razpoloženo v hodnik vagona, preozkega za pozavnista, ki je moral šteti instrumente skozi okna, smo se spomnili, da je ustanovitelj organiziral celjski občinski sindikalni svet, da je bilo to srečanje v resnici SREČANJE.

J. SEVER

MEDOBČINSKA REVIIJA V VOJNIKU

Amaterizem živi

V torek se je v Vojniku pričela prva medobčinska dramska revija amaterskih društev, na kateri sodelujejo 6 gledaliških skupin iz štirih občin.

Na reviji, ki bo trajala do 14. tega meseca, nastopajo trinoveljska Zarja z Mladostjo pred sodiščem, štorska Svoboda z Boeing Boeing, prosvetno društvo iz Škofje vasi s Heroico, DPD Svoboda Polzela z Babilonskim stolpom, PD Vitanje s Kekcem in DPD Svoboda Pesje s Kastelko.

Revija, ki so jo priredili na pobudo odbora za dramsko vzgojo pri občinskem svetu zveze kulturno prosvetnih organizacij v Celju, sofinancirajo pa jo tudi občinski sveti iz občinskih udeleženk, ne bo samo manifestacija amaterske gledališke dejavnosti, pač pa bo imela tudi delovni značaj, saj bo po koncu vsake predstave razgovor o uprizoritvi. Predstave si bo poleg tega ogledala republi-

ška žirija, ki določa predstavnike za dramsko srečanje v nija letos v Murski Soboti.

Prireditelj se je kljub temu, da so prostorski pogoji v Storah boljši, odločil za revijo v Vojniku; predvsem zato, ker ima Vojnik hvalelno občinstvo, medtem ko je v Storah dvorana običajno skoraj zasedena. Pričakujejo, da bo zanimanje tokrat prav tako likšno, kot je bilo za podobne prireditve doslej. Nasled bo tudi kvaliteta uprizoritve solidnejša, saj je bil kandidatov za nastop še skoraj enkrat toliko, a so žirija občinskih svetov izbrala najboljše. Skoraj vse gledališke skupine nastopajo s predstavami, ki so jih naštudirale v zadnji sezoni.

MALA ANKETA

TURISTIČNO LETO V DOBRNI

Dobrna pri Celju je znan turistično zdraviliški kraj, ki se je dolgo pripravljala na mednarodno turistično leto. To obdobje bo za Dobrno še bolj pomembno, saj bo uspeh odločil o nadaljnji usodi kraja kot zdraviliškega centra. Štirim domačinom in gostu smo postavili vprašanje: kaj pogrešate v pripravah na mednarodno turistično leto?

VIKTOR ROZANC, prosvetni delavec: Vstop v turistično leto ni bil takšen kot bi lahko bil pred leti, zaradi splošne situacije povsod, ne samo pri nas na Dobrni. Kljub temu smo uredili vse, kar se je dalo, tako da je Dobrna po mojem mnenju na boljši ali vsaj isti ravni, kot je bila pred leti. Pri tem so pomagale vse organizacije. Edina škoda je, da smo zamudili z gradnjo bazena na prostem.

IVAN SENEGACNIK, predsednik turističnega društva Dobrna: Na žalost nismo pravočasno pričeli z gradnjo bazena, čeprav opozarjamo nanj turisti v novem prospektu Dobrne. Da bi poskrbeli za lepši videz kraja, je društvo razpisalo nagradno tekmovanje za urejanje okolice doma. Gostinske usluge bodo gotovo na višku, veliko pa nam bo letos pomagala tudi dokončno asfaltirana cesta.

ANA LUC, Graz: Ne morem reči, da bi v Dobrni kaj pogrešala. Tu sem večkrat na leto in rada prihajam sem. Edino, kar me nekoliko moti, je to, da je včasih v bazenu zdravilišča mnogo preveč ljudi. Okolica zdravilišča in same Dobrne je lepo urejena, gostinsko osebje je zelo vljudno, vsekakor pa je velika pridobitev za Dobrno nova asfaltirana avtomobilska cesta, glede na prejšnjo, ki je bila obtupna.

ZINKA ARTNAK, uslužbenka: Trgovine so nezadovoljivo urejene in preskrbljene, čeprav je bilo večkrat slišati, da bo tudi to v redu. Gosti se še vedno pritožujejo nad tem. Letos bo hudo za ljudi v recepcijski službi, zaradi bazena, ki je samo v prospektu. Veliko povpraševanje med gosti je bilo po koncertih, ki so bili med glavno turistično sezono pred leti v Dobrni. Gosti so to zelo pogrešali.

FRANC KOSAR, gostilna Pri lovcu: Marsikaj smo že zamudili kot gostinski delavci. Pozornost do gostov je bila slaba. Premalo smo posvetili pozornosti propagandi: zunaj naših meja. Gostje iz zdravilišča večkrat povedo, da so nezadovoljni s posteljami in tudi s hrano. Najtežje za gostinca je, če ga gost zapusti nezadovoljen, kar pa se v Dobrni tudi dogaja. Več reklame na tujem!

OGROŽENA MOŠKOST V BLAGOSLOVLJENEM LETU TURIZMA

Striptease in čevapčiči

• VELENJSKI BAR, DANCING, RESTAVRACIJA, PREDDVERJE, MEDDVERJE, DEL GARDEROBE, DEL PREDPROGRAMA IN PROGRAMA.

• CENE, UMETNIKI, POGLEDI, POZNAVSTVA, SREČANJA, ŽELJE, PREDVSEM PA PESTROST FOLKLORE (SLACENJE NI VSTETO).

Po trudapolnem dnevu, po uspelem zaključku raznih razgovorov o gospodarskem sodelovanju, je najprijetneje, če zavijete v Velenje.

Ker se mi je zdelo sila zanimivo, da je bila večina gostij (šele pozneje sem ugotovil, da so to umetniki) na tej strani zavese, ki razmejuje, kot eni trdijo — barski prostor, medtem ko drugi zagotavljajo, da je to dancing, tretji pa, da je to restavracija, ki se le po zavesti spreminja v nekaj, kjer moraš plačati vstopnino, sem se tudi sam kmalu vrnil na to stran, v predverje. Iz polteme sem izstopil mimo dvojne vrste napudranih obrazov, teles zaviti v ogrinjala, katerih spodnje okončine so bile vtaknjene v mrežaste nogavice z debelo črto, ki se je kot sveder izgubljala pod kopalniki. Eno truplo je bilo celo indijansko (po JUS-u).

Skozi režo v zavesti se je zrinila moška glava, tudi glave na tej strani so se zgrnile ob njo, nastal je šepet ko v cerkveni ladji, kadar mašuje nov mašnik. Glava je izginila, zaslislala se je melodija, kot da bi pela Calypso in vseh 333 siren vsega otočja grške mitologije pred sedanjim vojaškim udarom. Visoka, zaobljena tovaršica je spustila raz se ogrinjalo, udarila nekajkrat z desno nogo ob tla takt in utonila na ono stran. Skoraj bi prišlo do nesreče, natakara je ravnokar pritiščala vozček. Čez čas, ko je na tej strani zavese indijanka z zobmi pobrala ključ, ki ga je pred tem vrgla na tla, ko je možakar s stoično mirnostjo očistil cev, na katere gornjem delu je bil sedež, spodaj pa kolo, ko je oni drugi v garderobi očistil kozarce in vanje spravlil robce, ko je godba zaigrala same poltone, je tovaršica, kot od matere rojena, res da nekoliko prevelika, privihrala nazaj, se v predverju razkoračila, zgrabila za obarvane lasne in zaklela:

»Kdo je še to videl! Strip-tiz in čevapčiči. Vsa smrdim po čebuli...«

Popotovala je z očmi po nas, ki smo nemo zrl v njeno materinstvo. Nekdo je zavzdihnil, češ da danes ne bo »stimungen«. Vsi razen enega, ki je čistil kolo, onega, ki je pripravljaval kozarce z rutami in nje, ki je zagrenjena odvihrala v dvigalo, ter mene, ki sem sedel na garderoberkinem pultu, so se zgrnili k za-

vesi in gledali skozi režo v poltemo na oni strani. Zaslislalo se je preštevanje: ta tip je za en... Ta bi bil... Ta je rahitičen... Ta je suh, ko poper pa so ga same oči... Ta s kurjimi prsi gleda, kot da bi ga kdo posilil... E, oni... Kateri? Oni?... Tisti... aha... Da, taaa... Ta pa ta...

Poskočil sem in se zmuznil v bar. Kdo je ta tip »ta pa ta«? Bežjal sem od mize do mize, se vpiljal v obraze, sedel in zijal. Bilo je troje omizij, brez mojega. Za prvim je bila tema. Za drugim je sedela skupina ostarelih športnikov, za tretjim dva

Po dveh plesih sta odšla. Kmalu je prišel nazaj. »Ne moreš kupiti mačka v žaklju, posodi mi še pet in dva in pol za sobo, drugače ne spusti gor. Pravi, da bi kdo pomislil na prostitucijo, bog obvari...« Počasi se je bar umiril in izpraznil. Ljudje so ga zapuščali kot podgane potaplajočo se ladjo. Natakara je obračala stole na mizo. Zunaj je stopala skupina v avtomobil. Razvil se je pomenek z oknom v četrtem nadstropju.

»Kaj se derete? Mar ne vidite, da ne moremo delati?« »Kaj vpiješ?« Razvil se je pogovor v jugoslovanščini z in brez drage, pokojne mame. Vse skupaj je prešlo na politiko.

»Vi šovinisti!« Iz četrtega nadstropja je priletela skodelica s podstavkom. »As, ti boga.«

Nisem mogel napisati reportaže o nočnem življenju v Velenju. Za to so objektivni

mladeniča iz vasi, kjer se pretežno ukvarjajo s kmetijstvom. Gostij nisem upošteval. Bile so razporejene, kot razpoređi general vojsko, če čelno napada na deset kilometrov dolgi fronti. Tema. Tipa »ta pa ta« nisem uzrl. »Koliko mi posodiš«, je dejal najbližji ob sosednji mizi. »Pet«. Pod reflektorji je stopicalo dekle, kot da bi veter nagibal rdeče cvetove maku v zorečem žitu. »Posodi mi še pet...« Oni je pokimal. Ta se je dvignil in zaplesal z dekletom, ki je baje iz Maribora in se je v Velenju ustavila za dan, dva na potovanju v Ljubljano. Dolgo potovanje.

razlogi. Drugod so večja mesta in je to bolj razvito. Na področju pokojnega okraja pa imamo bar samo v Velenju, tem ne najmlajšem mestu, (to je baje Nova Gorica, če odštejemo Zalec) zatem v Zrečah, kjer deluje le občasno, v Olimju, kjer so poleg tega še manj znane freske v apoteki in star možnar, v katerem so kapucinarji mešali zdravilne zeli, potem imamo manj znan bar, ki bo baje usahnil, ker so vanj vdrli izletniki in ne turisti, to je soba 101 v hotelu Celeia. Prihodnjič bom odpotoval v Olimje ali Zreče. J. Sever

NA KRATKO

PAMETNA ODLOČITEV

Prvič v letošnjem letu je občinska skupščina Laško turističnim društvom v celoti prepustila turistično takso. Seveda so se društva obvezala, da jo bodo uporabila izključno v turistične namene. Tako bodo v Laškem postavili nekaj novih klopi, uredili parke in opravili podobna dela za lepši videz kraja. Turistično društvo pa bo v sodelovanju s stanovanjskim podjetjem poskrbelo tudi za fasade hiš v središču kraja, ki so nekatere resnično žalostne. Z deli so že pričeli, tako da bodo za občinski praznik julija dočakali goste, ki bodo prišli na turistično prireditev Pivo, cvetje, v preurejenem in obnovljenem okolju.

NOVI TRGOVINI

Čez nekaj tednov bodo v Laškem odprli dve novi samopostrežni trgovini, ki jih gradi Ingrad, investira pa trgovsko podjetje Merx iz Celja. Merx je namreč pred kratkim prevzel trgovsko podjetje Izbira v Laškem in po dogovoru so začeli graditi tudi novi trgovini. Prva bo na Otoku, druga pa v središču Laškega.

Čeprav so bili nekateri Laščani nekoliko nejevoljni, ko je prišlo do združitve, saj so govorili, da taka koncentracija onemogoča konkurenco, pa so zdaj zadovoljni, saj so nekateri izdelki zaradi nižje marže, ki jo ima Merx, celo cenejši kot so bili v starem podjetju. Zdaj bodo dobili še dve novi, moderni trgovini. Gre za razmeroma veliko investicijo, saj je predračun — brez stroškov za opremo — znašal nekaj več kot 90 milijonov starih dinarjev.

Laško

IDEOLOŠKA VZGOJA

Občinski komite Zveze komunistov v Zagorju je organiziral cikel predavanj iz klasične in sodobne marksistične oziroma družboslovne misli za vodstvene družbenopolitične delavce v občini.

Doslej so slušatelji imeli že šest predavanj, ki so jih izvedli priznani predavatelji s Visoke šole za družbene vede v Ljubljani. Med predavanji je vzbudilo največ zanimanja predavanje o integracijskih procesih v jugoslovanškem gospodarstvu v zvezi s uvozom kapitala.

V razpravi so se slušatelji dotaknili številnih sistemskih vprašanj, med njimi o prelivanju kapitala v okviru jugoslovanškega prostora in posameznih gospodarskih panog, politike cen, razvoja proizvodnje in njenega vpliva na povečanje storilnosti. Prav tako so se dotaknili nekaterih pojmovanj, ki ovirajo večje angažiranje v integracijskih procesih zasavskega gospodarstva.

»VESNA« V AVSTRIJI

Mladinski pevski zbor »Vesna« iz Zagorja ob Savi je pred dnevi že četrty gostoval v tujini. Tokrat so gostovali v Avstriji, kjer so bili že tretji gostje stajerske deželne vlade. Nastopili so v Gradcu in Fohnsdorfu, spotoma pa so se ustavili tudi na slovenskem Koroškem.

Vodja zбора, Rihard Beuermann, je za gostovanje po Avstriji naštudiral nov koncertni spored. Avstrijskemu občinstvu so se zagorski pevci predstavili z deli iz obdobja renesanse, klasične in romantike.

-nk-

NEPOBOLJŠLJIVA TATICA

Čeprav je bila že osemkrat kaznovana na različne zaporne kazni zaradi tatvin in podobnih kaznivih dejanj, se dvainštridesetletna Anžela ZUPANIC, ki je brez stalnega bivališča, še ni spametovala. Ponovno je prišla v nasprotje z zakonom. Tokrat si je zaradi starih tatvin in goljufij »prisluzila« eno leto in deset mesecev zapor.

Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju, ki mu je predsedoval sodnik Vekoslav Tančič, obtožena Zupančičeva ni govorila resnice in ni priznala skoraj ničesar. S svojim nepoštenim življenjem je pričela zelo zgodaj, saj je bila prvič kaznovana že leta 1946. Menda je imela doma vsega slabe razmere, saj je bil oče pijanec in jo je včasih nadzoroval. Kljub teški mladosti pa je dokončala osemletko in dva meseca obrtne šole. Izučila se je za pletiljo, vendar si ni poiskala zaposlitve. Na lahek način je hotela priti do denarja, zato je pričela krasti in goljufati, končala pa je v zaporu. Tokrat je bila obdolžena, da je storila kaznivá dejanja velike in majhne tatvine, dve zatajivni, go-

la, Piki pa je seveda zaman čakal na gramofonske plošče.

Obtožena je spravila v zмотo tudi Ano Kunej, ker ji je z lažnim prikazovanjem dejanskih okoliščin natvezala, da ji župnik Adolf Piki doigraje 680 Ndin, čeprav to ni bilo res. Zupančičeva je še pristavila, da denar nujno potrebuje, zato ji je Kunejeva izročila 300 Ndin, ker Piki takrat ni bilo doma.

Novembra 1966 je obljubila Ani Kranjc, da ji bo nabavila premož. Na ta račun je sprejela 130 novih dinarjev, ki pa jih je zapravila, ne da bi Kranjčevi prikrcbela premož.

V decembru 1965 je vzela Jožetu Siketu iz Lipoglavá moško uro in nekaj drugih predmetov, vendar so ji organi varnosti končno le preprečili, da bi storila nova kaznivá dejanja.

V preiskovalnem zaporu se je obnašala nenaravno, zato jo je pregledal nevropsihiater. S pomočjo psihologa je prišel do zaključka, da je obtoženka inteligentna sposobna ter da je njena prištevnost zmanjšana, vendar ne bistveno. — Znanjšanje njene prištevnosti gre le na račun zmanjšane inteligentnosti. Obtoženka ni duševno bolna, zato je kazensko odgovorna.

Obtoženkino čudno obnašanje v preiskovalnem zaporu in v zavodu v Vojniku je le posledica psihopatske in histerije, kar pa nima vpliva na prištevnost.

Sodišče jo je spoznalo za krivo po obtožbi in jo je poleg zaporne kazni obsodilo tudi na plačilo škode, ki jo je povzročila s svojimi kaznivimi dejanji.

NI LOČILA TUJEGA OD SVOJEGA

Pred tričlanskim senatom Okrožnega sodišča v Celju, ki mu je predsedoval sodnik Vekoslav Tančič, se je zagovarjala tudi poljedelka Ljudmila ARH iz Praproče pri Vranskem. Čeprav je bila že enkrat predkaznovana zaradi tatvine, je tokrat spet kradla.

VLADIMIR VIDMAR

Ob koncu vsakega šolskega leta prireja glasbena šola v Celju javne nastope svojih gojencev, na katerih prikaže javnosti in še posebej staršem svojo dejavnost in uspehe.

Letošnji I. javni nastop bo v ponedeljek, 15. maja ob 18. uri v Narodnem domu. Poleg solističnih točk violine, klavirja in drugih instrumentov se bosta predstavila še otroški zbor pripravnice in mladinski zbor.

II. javni nastop bo 22. maja ob 18. uri v Narodnem domu. Na tem nastopu bomo poslušali mali violinski ansambel, šolski orkester in soliste.

Na sliki: otroški zbor pripravnice Glasbene šole, ki bo nastopil na I. javnem nastopu. Vstopnina je 2 N din za odrasle, 1 N din za mladino. v ponedeljek, 15. maja 1967. ob 18. uri v Narodnem domu.

KULTURNA

KRONIKA

PROSLAVA NA GRADU

Dijaki tehniške srednje šole v Celju so na Starem gradu priredili proslavo 27. aprila in 1. maja. Organizacija proslave je bila brezhibna, vsekakor pa je najbolj učinkoval prostor, saj je že v navadi, da so podobne proslave v zaprtih velikih dvoranah. Po govoru dijaka in člana šolskega komiteja ZM, Brana Petroviča je nekaj pesmi zapel mešani pevski zbor pod vodstvom prof. Borisa Ferlinca. Na proslavo so mladi povabili tudi predstavnike ostalih srednjih šol iz Celja.

LIKOVNA RAZSTAVA

Kot vsako leto za prvomajske praznike je likovna sekcija ZPD »France Prešern« v Celju tudi letos priredila likovno razstavo svojih članov. Razstava, v Slovenskem ljudskem gledališču bo odprta vključno do 14. tega meseca.

KONCERT PEVSKEGA ZBORA

Pevski zbor celjskega društva upokojencev je v soboto popoldne priredil koncert v veliki dvorani Narodnega doma. Za nastop je vladalo veliko zanimanje, saj so bile vstopnice razprodane že dan prej. Zbor, ki ga vodi Rafael Gorinšek, se je tokrat prvokrat predstavil Celjanom. Doslej je večinoma nastopal ob pogrebnih slovesnostih svojih umrlih članov, gostoval pa je tudi v Rimskih Toplicah in Vojniku.

DOMOVI PROPADAJO (KOMENTAR)

Vzdrževanje kulturnih domov v celjski občini ni urejeno. Kot kaže, ne samo, ni denarja, ni tudi akta, po katerem bi bil kdo dolžen zanje skrbeti. Čeprav je občinska skupščina novembra lani sprejela sklep, da bo za vzdrževanje nekaj storiti, ni ostalo niti pri sklepu, kajti kmalu potem so krajevne skupnosti dobile dopis oddelka za finance, v katerem je ta priporočil, da izločijo vsa sredstva namenjena kulturi.

Kulturni domovi, kolikor so sploh samo kulturni, so se znašli v finančno brezpravnem statusu. Ponekod so krajevne skupnosti prispevale vsaj skromna sredstva za najnujnejša popravila, drugod so upoštevali priporočilo. Ker tudi občinski svet zveze kulturno prosvetnih organizacij za investicijsko vzdrževanje ne dobi denarja, ga razumljivo ne more dodeljevati društvom, ki koristijo domove za svojo dejavnost. Kolikšen je problem, kaže primer Kompol, kjer gradijo dom (tudi z lastnim delom in materialom) že več ko 10 let, a

gradnja stoji, medtem pa so načrti zastareli in je to, kar je bilo prej legalno, postalo zdaj »črno«. Prav tako so nameravali milijon in pol starih dinarjev, prihranjenih v desetih letih na račun kino predstav v Vojniku, investirati v kulturni dom, namesto da bi s prihrankom izpopolnili aparaturo.

Takšne razmere vsekakor terjajo rešitev. Domovi so zdaj večja ovira kakor spodbuda za normalno delo društev; položaj, v kakršnem so, pa gotovo vpliva tudi na obisk prireditev, saj ljudje pozimi pač ne posedajo radi v nezakurjenih dvoranah ali celo pod stropovi, skozi katere kaplja. Hkrati bi bilo vedeti, da gre za komunalne objekte, ki so naša skupna last in da nismo toliko bogati, da jih lahko pustimo do kraja propasti. Morda sklep občinske skupščine vendarle ni bil nepremišljen, pa bi kazalo o njem razmisliti in ga v skladu z možnostmi tudi urediti.

dhr

KONJISKI PROBLEM

DENAR ZA ŠOLSTVO

Kako bi zagotovili šolstvu in izobraževanju na omočju konjiške občine dovolj finančnih sredstev, je glavna tema razgovora, ki ga je pred kratkim sklicala občinska skupščina Slovenske Konjice in sta se ga poleg prosvetnih delavcev udeležila še Marjan Jenko, predsednik republiškega odbora sindikata družbenih dejavnosti in Francka Strmole, članica republiške konference Socialistične zveze.

Na zadnji seji je občinska skupščina določila v sklad za šolstvo nekaj več kot 310 milijonov starih dinarjev, kar je za 8 odstotkov več kot v preteklem letu. Toda v tem šolskem letu se je zaradi novega predmetnika močno povečalo število učnih ur in bodo večja sredstva v glav-

nem namenili za plačilo dodatnih učnih obveznosti. Razgovor seveda ni dal dokončne rešitve, pomembno pa je dejstvo, da se bo skupina predstavnikov občinske skupščine in prosvetnih delavcev zglasila pri predsedniku IS SRS Janku Smoletu in mu posredovala svoja stališča o proračunskem sistemu. Ob tem namreč računajo na določen prispevek iz republiškega proračuna in sicer iz tistega dela, ki bo z njim razpolagala republiška izobraževalna skupnost po novih zakonskih predpisih. Gre namreč za ugotovitev, da v konjiški občini hodí v osnovno šolo najmanj vsak šesti občan, kar je v naši republiki redek pojav; konjiška občina ima 18.000 prebivalcev, od tega je nad tri tisoč šoloobveznih otrok.

Založba Mladinska knjiga

NA SLOVENSKEM DOLGO PRIČAKOVANA ZBIRKA

ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA ŽIVALI

SESALCI — PTIČI — RIBE — PLAZILCI
DVOŽIVKE — ŽUŽELKE — NIŽJE ŽIVALI

7 knjig velikega formata
2.000 fotografij
od teh 1.000 barvnih
2.000 strani besedila

»... V knjigah te zbirke je dosežen vrhunec tega, kar je mogoče o živalih podati v knjižni obliki. Poglavitni poudarek je na slikovnem gradivu, ki je najmodernejšo, saj sloni na barvni fotografiji. Le-to nudi veliko novega celo ožjim strokovnjakom.

Z ILUSTRIRANO ENCIKLOPEDIJO ŽIVALI bo človek, ki se zanima za bogastvo, posebnosti in lepote živega sveta živalskega tipa, dobil naj sodobnejši prirodopis živalstva, namenjen in dostopen najširšim krogom bralcev...»

Akademik, prof. dr. Jovan Hadži
Iz predgovora k zbirki

Posamezne knjige v zbirki so napisali svetovno priznani strokovnjaki z raznih področij znanosti o živalih.

V uredniškem odboru slovenske izdaje tega edinstvenega dela so dr. Marko Aljančič, prof. Zmago Bufon, dr. Matija Gogala, dr. Lili Istenič, dr. Janez Matjašič, dr. Anton Polenec, dr. Boris Šket, prof. Borut Zener in prof. Silvester Škerl, ki so hkrati tudi prevajalci posameznih knjig zbirke.

V PREDNAROČILU vam nudimo kompletno ILUSTRIRANO ENCIKLOPEDIJO ŽIVALI (format 21,5 X 28 cm) za 700 N din.

Ta znesek lahko odplačate v 20 rednih mesečnih obrokih po 35 N din.

Prva knjiga zbirke izide septembra 1967.

Hkrati z zbirko sedmih knjig o živalih bo založba izdala tudi izvorno delo uglednega znanstvenika, akademika, prof. dr. Jovana Hadžija:

RAZVOJNE POTI ŽIVALSTVA

Njegovo delo smiselno dopolnjuje izredno obsežno stvarno gradivo, kakršnega v sliki in besedi nudi bralcu naša zbirka.

Cena te knjige (več kot 300 strani v enakem formatu kot Ilustrirana enciklopedija živali) je v prednaročilu 40 N din (2 mesečna obroka po 20 N din).

Naročilnico za ILUSTRIRANO ENCIKLOPEDIJO ŽIVALI boste prejeli na dom. Poštnina za odgovor je že plačana.

Na zbirko se lahko naročite tudi v vseh knjigarnah ali s priloženo naročilnico.

ZAHTEVajte V KNJIGARNAH BARVNE PROSPEKTE!

NAROČILNICA

Priimek in ime

Točen naslov

Poklic

Nepreključno naročam
ILUSTRIRANO ENCIKLOPEDIJO ŽIVALI založbe Mladinska knjiga v 7 knjigah. Subskripcijsko ceno kompleta 700 N din bom poravnal(a) — naenkrat — v 20 rednih mesečnih obrokih po 35 N din.

Naročam tudi knjigo RAZVOJNE POTI ŽIVALSTVA, akademika dr. Jovana Hadžija. Subskripcijsko ceno 40 Ndin bom poravnal(a) — naenkrat — v 2 obrokih po 20 Ndin. Obroke bom začel(a) nakazovati takoj po prejemu računa in položnic. Strinjam se s subskripcijskim pogojem, da bom prejel(a) posamezne knjige šele, ko bodo plačane. Neustrezno črtajte!

Datum

Podpis

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA, TITTOVA 3, LJUBLJANA

Cepljenje proti nalezljivim boleznim

Spomladanska obvezna cepjenja proti nalezljivim boleznim gredo h koncu. Udeležba na njih je bila dosedaj zadovoljiva. Vabilo za cepljenje, ki ga prejmejo starši za svoje otroke, imajo za obveznost, ki jo je pač treba izpolniti. Za neupravičen izostanek zakon predpisuje tudi denarne kazni. Malo vedo prebivalci o namenu, pomenu in uspehih teh cepljenj. Gotovo ne bo odveč nekaj besed o njih.

Cepiva proti nalezljivim boleznim so ubiti ali oslabljeni povzročitelji teh bolezni, ali uničeni strupi, ki jih izločijo bakterije. Nekatera cepiva vbrizgavamo pod kožo ali v mišico (proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, tifus), druga popijemo s tekočino (proti otroški paralizni), naneseemo na opraskano kožo (proti kozam) ali vbrizgamo v nos (proti gripi). Osnovni namen vseh teh cepljenj je, da povzročimo lahko, kratko in nenevarno obolenje. Telo zaradi tega prične tvoriti obrambne snovi, ki ga potem varujejo pred pravi obolenjem, če se oku-

žimo z živimi povzročitelji nalezljive bolezni. Po prvem dajanju cepiva nastane še malo teh obrambnih snovi, zato je za uspešno cepljenje potrebno trikratno dajanje cepiva. Če nekaj mesecev, ali kot pri cepljenju proti kozam čez nekaj let, se količina po cepljenju nastalih obrambnih snovi močno zmanjša. Zaradi tega cepimo čez eno leto ponovno z eno dozo cepiva.

Program cepljenj je že nekaj let vedno enak. Obsega naslednja obvezna cepjenja: ● Proti davici — tetanusu — oslovskemu kašlju je treba cepiti otroke v 1. letu sta-

rosti. Prejmejo tri injekcije cepiva v mišico. Presledek med posameznimi cepljenji je 6 tednov. Po cepljenju lahko dobi otrok malo vročine in se dva ali tri dni slabše počuti. Čez leto cepimo ponovno z eno dozo cepiva.

● Proti otroški paralizni cepimo otroke v 1. letu starosti. Dobijo 3 doze cepiva, ki ga popijejo na žlički malinovca ali podobne sladke pijače. Čez eno leto prejme še eno količino cepiva. Cepimo istočasno s cepljenjem proti davici.

● Proti davici in tetanusu cepimo učence v 1. razredu osnovne šole. Dobijo eno injekcijo cepiva pod kožo na levi nadlahti. Po cepljenju dobijo navadno naslednji dan manjšo ali večjo vročino, koža na mestu injekcije nekoliko oteče in nekaj dni boli.

● Proti tetanusu cepimo učence v 8. razredu osnovne šole. Cepljenje in posledice so iste kot pri cepljenju proti davici in tetanusu.

● Proti kozam je treba cepiti otroke v 1. letu starosti ter v 1. in 8. razredu osnovne šole. Na desni nadlahti se koža malo opraska in na to mesto namaže s cepivom. Čez teden dni se na cepljenem mestu pojavi mozoljček, nato nastane mehurček, ta se zagnoji in okolica nekoliko oteče. Približno 10. dan se na pravi krasta, ki čez nekaj dni odpade. Ko se dela krasta, dobi otrok vročino in se nekaj dni slabše počuti. Če se kože ne primejo, je treba cepljenje ponoviti. Če otrok do 3. leta starosti ni bil uspešno cepjen proti kozam, ga pred dopolnjenim 17. letom ne smemo več cepiti. Cepljenje je obvezno tudi za vse zdravstvene delavce in delavce, ki so poklicno zaposleni pri delu s potniki in blagom v mednarodnem prometu.

● Cepljenje proti tuberkulozi je obvezno za novorojenčke in nato še v 2., 7. in 14. letu starosti. Dojenčke cepijo v porodnišnici, ostale protituberkulozni dispanzerji.

Cepljenje je obvezno, vendar se še ne vrši tako redno kot ostala cepjenja.

● Cepljenje proti tifusu — paratifusu — tetanusu je obvezno za nekatere zdravstvene delavce, za delavce zaposlene pri vzdrževanju snage v naseljih, pri čiščenju kanalizacij, odvažanju smeti, praznjenju greznic in podobnih delih ter za delavce na kmetijskih posestvih.

● Cepljenje proti pasji steklini je obvezno za vse osebe, ki jih je ugriznil stekel ali nepoznan pes, mačka ali divja žival. Pri ugrizih v glavo je cepljenje potrebno tudi pri ugrizih od znanega psa. Pri cepljenju se dajo 3 injekcije cepiva v treh zaporednih dneh. Cepijo samo zavodi za zdravstveno varstvo, na našem področju v Celju ali v Mariboru.

● Cepljenje potnikov, ki potujejo v inozemstvo, je potrebno za potovanje v Ameriko (proti kozam za ZDA in Kanado, za Južno Ameriko proti kozam in koleri), za afriške in azijske države. Za potovanje v evropske države cepjenja niso potrebna. Proti kozam in koleri cepijo vsi zavodi za zdravstveno varstvo, proti rumeni mrzlici samo Republiški zavod za zdravstveno varstvo v Ljubljani. Pri teh zavodih dobite vsa potrebna pojasnila in mednarodna potrdila o cepljenju.

● Cepljenje proti gripi ni obvezno, vendar je bilo v zadnjih letih tudi pri nas cepljenih veliko delavcev. Cepivo se vbrizga v nos. Potrebno so 3 doze cepiva v presledku po 10 dni. Zbrani podatki kažejo, da je tudi to cepljenje uspešno.

Zdravstveni delavci opravijo z izvajanjem cepljenj vsako leto zelo veliko delo. Cepjenje so uspešna le takrat, če je vsaj 70 odst. obveznikov dejansko cepljenih. S tem ne zavarujemo samo posameznih cepljenih oseb, ampak odстранjujemo tudi vire okuženj.

DR. FRANČ PLANINSEK

DOM DRUŽINA

VZROKI ZELEDČNEGA RAKA

Rak na želodcu je pogojen tudi z načinom življenja. V nekaterih evropskih državah umre za rakom na želodcu med 45. in 64. letom trikrat več ljudi kakor v prometnih nesrečah. Odstotek ozdravljenih je še vedno zelo nizek, možnost obolenja pa se stopnjuje z leti starosti, čeprav zbolijo ljudje za rakom na želodcu tudi v mlajših in srednjih letih. Ugotovili so, da je odstotek obolenj večji v siromašnih krajih, iz česar sklepajo, da je obolenje odvisno od prehrane.

KAKAO IN ZOBNI KAMEN

Švedski profesor Allan Stralfors je ugotovil, da je kakao odlično sredstvo proti zobnemu kamnu. Po petih letih poskusov na različnih živalih je prišel do zaključka, da ima to zanimivo lastnost v kakaou katehin. Toda čokolada nima te lastnosti zaradi sladkorja, ki kvarno vpliva na zobe. Katehin je v večini zelenjava — posebej v čaju.

KUHARSKI NASVETI

jajčna polenta

Zmesaj v skledi dve žlici kisle smetane, dva rumenjaka, dodaj sneg dveh beljakov, dve žlici moka in nekoliko soli. Zmes stresi v dobro namazan model, ki ima v sredini luknjo, ki pa jo zamaši. Model napolni do polovice in ga postavi v večjo kozlico, napolnjeno z vročo vodo, tako da bo segla do polovice. Postavi vse skupaj za pol ure v pečico, precej vročo, da se bo spodaj kuhalo in zgoraj rumenkasto zapeklo.

zelnati zrezki

Skuhaj v vreli osoljeni vodi pol kilograma zelnatih listov, jih odcedi in dobro ožmi; ožete liste na deski dobro sesekljaj, primešaj ščepec popra, žličico drobno zrezane čebule, v vodi namočeno in ožeto žemljo, pest suhih krušnih drobtin, drobno jajce in vse dobro zmešaj. Stresi na desko in napravi 10 zrezkov; premaži jih na obeh straneh z raztepenim jajcem in drobtinami ter v precej vroči pečici rumenkasto zapeci. Postavi na mizo kot prikuho krompirjevemu golažu.

polenta s sirom

Stresi v liter slanega kropja pol kilograma koruznega zdroba, napravi v sredini luknjo do dna, da se zdrob prekuha ter ga pusti vreti 10 minut, potem mešaj, dokler se popolnoma ne zgosti. Razbeli v široki kozici surovo maslo ali masti in dajaj vanjo z žlico oblikovane cmoke polente. Ko se malo opečejo, jih naloži na krožnik in potresi s parmezanom ali kakšnim drugim sirom.

Tudi jaz naročam ZVITOREPCA Marjanca

KOZMETIKA

Domača sredstva

Mnoga živila, čaje, sadeže in podobno lahko s pridom uporabimo tudi v kozmetiki, vedeti moramo le, kako, kdaj in v kakšen namen. Sveže in posušene rastline, njih cvetove ali liste in njih sadeže rabimo pogosto za obrazne maske. Med dve plati gaze ali podobne tkanine položimo plast drobno rezanih rastlinskih delov in privihamo robove gaze, da se vsebina ne raztrese. Kadar rabimo za masko suhe rastlinske liste, cvetove ali sadeže, pomočilo te obkladke tudi v toplo vodo, jih nekoliko ožmemo in položimo kot masko na obraz. Maske izbiramo po tehle navodilih:

NORMALNA KOZA: li-povo cvetje, meta, sivka, kamilice, Janež, kumine;

MASTNA KOZA: bajbi prstanec ali meseček;

NECISTA KOZA: mačeha, kumarice;

TEMNO LISASTA KOZA: paradiznik, sladka paprika;

ZIVCNA KOZA: Kamilice;

za hitro osvežitev kože: meta, olupljen in nastrgan krompir.

Maske lahko napravimo vsak dan ali vsak drugi dan za dvajset minut do pol ure. Suhe in zmlate dele rastlin, ki jih hočemo rabiti kot pasto, zmešamo z vodo, oljem ali s kakšno drugo tekočino, da dobimo gosto zmes, ki jo namažemo naravnost na kožo. Na koži jo pustimo, dokler se ne posuši, nato pa masko zmižemo z mlačno vodo.

Za dobro voljo

NAVIHANEC

Jurček vpraša učitelja: »Ali je človek lahko kaznovan tudi za nekaj, kar ni naredil?«
»Nikakor,« pravi učitelj.
»Potem je pa dobro,« se odreže Jurček, »jaz namreč nisem naredil domače naloge.«

OČETOV NAUK

Oče in sin se sprehajata po pašniku, kjer se pasejo osli. Sin, ki so mu osli zelo všeč, vpraša očeta: »Ti, oče, ali se osli tudi ženijo?«
Oče: »Samo osli, dobro si zapomni!«

NESREČNA ZELJA

V kupeju sedi mlajše dekle, ki drži v rokah psa in ga venomer boža. Njen сосед pravi: »Ne veste, kako rad bi bil vaš psiček!«
»No, to bi bilo pa slabo,« odvrne dekle, »kajti psička peljem k živinozdravniku, da mu odstriže ušesa in rep.«

KDO JE BOLJŠI SLIKAR

V kavarni sedijo trije slikarji in se prepirajo, kdo izmed njih zna slikati bolj po naravi.

Prvi pravi: »Jaz sem naslikal severno pokrajino tako naravno, da pada toplomer pod ničlo, če ga približam slik.«

Drugi pravi: »To ni nič. Jaz sem naslikal na leseno desko marmor tako naravno, da se deska potopi, če jo dam v vodo.«

Tretji pa reče: »Tudi to ni nič. Jaz sem nekega moža portretiral tako naravno, da ga moram vsak teden dvakrat obriti.«

PRIJAZNOST

Hotelski natakar gostu: »Če kaj želite, zvonite! Če zvonite enkrat, pride sobarica, če zvonite dvakrat, pridem jaz, če pa zvonite trikrat, pride direktor in vas vrže ven.«

Otroška soba

Pohištvo v otroški sobi mora biti nameščeno ob stenah, da bi bila sredina prosta za igranje. Vogali, narpani s starim pohištvom, so pogosto »skrivavnice« za igračke, ki jih ni mogoče ne redno ne temeljito čistiti. Za predšolske otroke so zlasti važni zaboji za shranjevanje igračk. Da bi otroku, ki ima veliko igračk, olajšali njihovo razvrščanje, je priporočljivo na zunanjo stran takšnega zaboja nalepiti slike avtomobilov, lutk, živali itd. Takšne zaboje lahko izdelamo iz vezanih plošč ali debelejših lepenke, spretni starši pa jih lahko tako uredijo, da jih bo mogoče tudi po zunanjem videzu vključiti v ambient sobe.

Otroci radi rišejo in dostikrat nič ne izbirajo površine, kjer dajejo duška svoji fantaziji. Zato je priporočljivo, da prosto steno, ki je dostopna otroku, obložimo s pralno tapeto.

Ko otrok shodi, zelo pogosto seda na tla, se na tleh igra in pogosto na tleh tudi zaspil. Zato mora biti pod tople, neloščen in ne spolzek. Idealen je pod, prekrit s preprogo iz bukleja, ki jo je mogoče prati s kakšnim dezinfekcijskim sredstvom. V sobah, ki nimajo takšnega poda, mora biti vsaj sredini prekrita s trdnjšo preprogo velikosti 2 krat 2 metra, pod njo pa tal ne smemo loščiti.

Ze res, oče, da si Marka Odslovil ob desetih, ampak tale je Janez!

DEKLE V IRHASTIH HLAČAH

ali posledice slabe vzgoje

Imel sem opravke na obzidi, pa sem se oglasil pri svojih nekdanjih sodelavkah socialnih delavkah. Vstopil sem. Za mizo je bila samo ena od obeh uslužbenk, nekoliko vstran pa je sedelo dekle, močnejše postave, temnih las, v zelo ponosenih irhastih hlačah, v črnem puloverju, ki so bili napolnjeni vanj beli vzorci, ki so bili podobni tistim, ki jih nosijo pomošeni moških poljskorov. Ker se mi je zdelo, da bi morda razgovor, sem hotel počakati pred vrati, a me je nekakšna zadržala. Medtem je vstopil neki moški, vjudo-

pozdravil, spregovoril nekaj besed v srbohrvaščini, nekaj o vzgojnih domovih, kako hitro je poln, kadar kje odpro novega... Ko je odhajal, je blago dejal dekletu — ko boš prihodnjic zopet potovala skozi Zagreb, želim, da te ne bi bilo treba s posredovanjem organov vračati domov. »Lep pozdrav, fanta pa še peljem v Zagorje ob Savi.«
V meni se je porajalo več vprašanj. Toda odgovor je bil na dani. Na dekletu. Niti socialna delavka je ni več spraševala. Premišljevala je o tem, kaj storiti, da bi dekletu, staro kakih 14, 15 let, zopet prišla na pravo pot.
Ušla je namreč od doma. Potikala se je vsepovsod, tavalala iz kraja v kraj, brez cilja, brez denarja. Dom ji je postal pretesen, v njem ni bilo ne topline ne ljubezni. Zaupala ga je s prepričanostjo, da se ne bo nikoli več vrnila. Popotnicam takšne vrste se seveda hitro kdo pridruži, vznikne prijateljstvo, razumevanje, zaupanje, skratka, vse polno spremljevalcev neizkušene navivnosti. Pridružil se ji je cigan; z njim je vandralska mlada deklica, z njim živela,

vse dotlej, dokler je niso zaleteli varnostni organi, jo pripeljali v zagrebški prehodni dom, od tam pa v domačo občino.
Na vprašanje socialne delavke se je dekle pričelo jokati. Jok je bil morda izraz spoznanja velike moralne zablode.
— Kaj te je spravilo na takšno pot?
— Dom, huđi in večni prepri staršev. Oče pije...
Je res ali ne? Morda. Vem le, da dekletu od rojstva v družini ni bilo deležno sreče.

Ali je ne bi morala mati že po dolžnosti roditelja vzgajati v ljubezni in razumevanju, kar je še toliko bolj potrebno otroku? Ali se tudi očetu ni sramovati dekletove izpovedi, če je trezen? Zakaj rušiti v otrokih upanje in ideale s takšnim ravnanjem? Pred tem in podobnim beže mladoletniki, prepričani, da jim slabše tako ne more biti. Otrokom ne moremo očitati krivde, če smo v prvi vrsti krivi sami. Kako je mogoče tako ravnati in pri tem ne biti sam polno odgovoren?
T. Brišnik

KOMENTAR

LETO AKCIJ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Na pobudo zveznega odbora »Družina in gospodinjstva« bo od 15. maja letos do 15. septembra 1968 »Leto akcij krajevnih skupnosti«.

Program te akcije obsega med drugim naslednje: formiranje in aktiviranje krajevnih skupnosti povsod tam, kjer se ne obdajajo ali pa jih ni čutili; izdelava programov krajevnih skupnosti in na tej osnovi ureditev njihovega financiranja; otroško varstvo; zaščita interesov potrošnika; izboljšanje javne higiene in urejanje naselij, kar pride v mednarodnem letu turizma še posebno prav.

Akcija zasluži odločno podporo. Izkušnje kažejo, da so krajevne skupnosti, če res živijo, velikega pomena za ljudi, saj lahko uredijo prenekateri problem v vsakdanjem življenju družine, soseske oziroma naselja (krajevni vodovodi, vaška pota, drugi komunalni objekti, pa tudi otroško varstvo, razvedrilo itd.) razmeroma poceni, hitreje in bolj življenjsko, kot pa če bi čakali, da bi zadevo uredila občina ali kdo drug. »Carodejna« moč krajevne samouprave je v neposrednih pobudah in sodelovanju krajevnega prebivalstva. Seveda pa krajevne skupnosti lahko zadirajo s polnimi pljuči le v tistih občinah — to potrjuje praksa — kjer jih občinske skupščine obravnavajo kot sestavni del občinske samouprave in najdejo zato zamje tudi vsaj minimalna sredstva. To krajevne skupnosti vsekakor zaslužijo, saj s svojim delovanjem opravljajo tudi del občinskih nalog.

Program »Leto akcija« pa je seveda prirčen za povprečne jugoslovanske razmere na področju lokalne samouprave. Zato kaže pri tem, ko pozemamo to koristno pobudo, upoštevati že doseženi razvoj in izkušnje na posameznem območju in temu prilagoditi akcijo v posamezni občini ali krajevni skupnosti. Seveda ne kot kampanjo, marveč kot še sistematičnejše razvijanje krajevne samouprave.

MIRO ZAKRAJSEK

KRONIKA

TITU ZA 75. ROJSTNI DAN — Letos praznuje predsednik Tito svoj 75. rojstni dan. Z njim ga praznuje vsa Jugoslavija. To slavje je povezano še z drugimi, ki so tesno povezana z življenjem tovariša Tita. Letos je 30 let, odkar je prijel za krmilo KPJ, 30-letnica ustanovitve KP Slovenije, 25-letnica prvih partizanskih brigad, 25-letnica pionirske organizacije, hkrati pa proslavljamo tudi 50-letnico velike oktobrske revolucije. Kot vsako leto so tudi letos krenile štafete, ki bodo ponesele čestitke vseh delovnih ljudi Jugoslavije predsedniku Titu.

REPUBLIKA SKUPŠČINA KONSTITUIRANA — Devetega maja se je na sejah vseh petih zborov konstituirala republiška skupščina. Za predsednika so izvolili Sergeja Kraigherja, za predsednika izvršnega sveta pa Staneta Kavčiča. Izvolili so tudi predsednike zborov ter slovensko delegacijo v zveznem zboru (zboru narodov).

MED RAZVALINAMI CELJSKEGA GRADU — V prijetnih majskih dneh je prav, da malce bolj organiziramo tudi izletništvo. Samo letne počitnice so premalo, človek potrebuje tudi primeren oddih ob koncu tedna. In kje so urice kratke, prekratke, bolj prijetne kot prav v sproščeni izletniški družbi? Foto: F. Krivec

Odnosi med zadrugo in kmeti

Zakaj prerekanja za kmetijske stroje?

Med kmetijsko zadrugo Lendava in kmeti v Odrancih se je ob prodaji združnih strojev vnelo prerekanje. Zadruga je dokazovala, da ima prav ona, kmetje pa, da oni. Sklicujoč se na lastništvo, češ da so združni stroji sredstva kmetijske organizacije, vodstvo zadruga trdi, da z njimi lahko store, kar se jim zdi najbolj prav. V iskanju izhoda iz težav pa gotovo pozablja, da bi zadruga morala skrbeti za pospeševanje kmetijstva tudi na kmečkih posestvih, in sicer na vseh, ne le na nekaj 100 ha svojih zemljišč.

Tudi drugod je precej podobnega nezadovoljstva med kmeti kot v Odrancih, le da nekateri kmetje to povedo bolj glasno, drugi pa se jezijo le doma. Spremembe v trgovini s kmetijskimi stroji se namreč ne pomenijo, da bodo kmalu imeli vsi kmetje dovolj lastnih strojev. Niti družba niti kmetje nimajo toliko sredstev, da bi si lahko vsak kmet kupil vse stroje, ki si jih želi ali jih potrebuje. Torej bodo kmetje še potrebovali združne stroje za delo na svojih posestvih ali bodo odvisni od sosedov, ki bodo imeli stroje. Lahko se tudi zgodi, da bodo nekateri kmetje vzlic veliki ponudbi kmetijskih strojev v trgovini morali obdelovati svoja posestva še naprej s takim orodjem kot pred 20. ali 30. leti, če jih bodo zadruga pustile na cedilu.

Precej kmetov že čuti, da brez ustrezne organizacije ne bodo mogli dovolj uspešno izboljševati gospodarjenja na svojih posestvih. Potrebno jim je združenje malih proizvajalcev — zadruga. Organiza-

cija, ki bi le odkupovala njihove pridelke ne bi jim pa pomagala tudi pri delu in da bi več pridelali, pa nikakor ne bi mogla zadovoljiti njihovih potreb. Brez sodelovanja v proizvodnji ne more biti dobrega sodelovanja med njimi in kmetijsko organizacijo. Sodelovanje le pri prodaji pridelkov in živine se nujno izrodi v klasično trgovino, ki išče le zaslužek.

Ali naj tankaj, kjer kmetijske zadruge ne skrbijo dovolj za proizvodnjo in vseh kmetijskih zemljiščih, kmetje spet začnejo gospodariti vsak po svoje, kot so včasih, ko še niso imeli zadrug? Preudarni kmetje menijo, da bi to pomenilo nazadovanje našega kmetijstva v primerjavi z razvojem v minulih letih. Če jih zadruga ne bo podpirala pri mehaniziranju del na posestvih, si bodo morali pomagati kako drugače. Nekateri stroje si bodo morale kupiti skupine sosedov mimo zadruga. Toda ali je zaželeno in ali je prav, če se bodo take skupine razvijale neregistrirano kot samorastniki, ko smo v zadnjih 20. letih že preizkusili toliko organizacijskih oblik pri usmerjanju in pospeševanju kmetijstva na zasebnih posestvih?

Sodelovanje kmetov s kmetijsko zadrugo — bolj spodbudno bi zvenelo: sodelovanje kmetov v zadrugi — je odvisno od več stvari, na katere kmetje vse bolj opozarjajo.

Vprašanje, ki so ga najbolj glasno povedali v Odrancih, se glasi: kdo naj gospodari s kmetijskimi stroji, ki so last zadruga? Kmetje pravijo, da je zadruga kupila stroje tudi za njihova sredstva, ki jih je zaslužila pri odkupu pridelkov. Nekaj sredstev pa so ji celo pustili iz deleža, ki bi ga pred leti lahko razdelili kmetom — združnikom. Kdo torej naj gospodari s stroji — kdo prispeva sredstva za nakup? — ki bi jih zadruga naj še kupila za opravljanje storitev na kmečkih posestvih? Za nakup strojev bi kmetijske organizacije lahko zbirale sredstva tudi med kmeti, kot že uspešno delajo v Vojvodini. Seveda je treba s kmeti narediti take pogodbe, da bodo voljni prispevati sredstva. Določiti jim je treba ustrezne pravice pri gospodarjenju z združnimi stroji, ki bodo v prvi vrsti služili združnikom — kmetom, s brez nevarnosti, da bi zadruga zaradi tega imela zgubo.

Vse glasnejše postaja tudi mnenje kmetov, naj bi čisti dohodek kmetijske organizacije iz kooperacijske proizvodnje delili na oba sodelujoča, torej del, ki bi ga vnaprej določili z odstotki, kolektivno zadruga, drugi del pa kmetom po njihovem deležu v kooperaciji. To je gotovo možno, saj so nekatere kmetijske zadruge že preizkusile, in bi tudi bilo spodbudno za vse sodelujoče; odvisno pa bo predvsem od vodstva zadruga.

J. PETEK

UREJA

MIRO ZAKRAJSEK

NOTRANJA POLITIKA

Plačevanje starih dolgov

Odkou zagata v zdravstvenem zavarovanju kmetov

V drugi polovici aprila je skupščina SR Slovenije sprejela zakon, ki pooblašča komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov, da predpišejo izredni prispevek, s katerim naj bi pokrili primanjkljaje, ki so nastali v zdravstvenem zavarovanju kmetov v letih 1960 do vključno 1965.

Ker je bila v minulih letih kmetov se je zelo zavzemala za to, da bi republiška skupščina sprejela tak predpis, po katerem bi bili dolžni plačati izredni prispevek za plačilo starih dolgov tudi kmetje-delavci, ki so sicer zavzeli v okviru delavskih zavarovanj, in pa občine. Vendar pa so strokovnjaki pravnihi služb ugotovili, da tak predpis nalagal obveznosti za nazaj in ne bi bil v skladu z ustavnimi načeli in predpisi. Zaradi tega je republiška skupščina pri končnem ravnanju zakonskega predloga tako rešitev zavrnila. Zakon pa tudi niso vnesli do ločbe o tem, v kakšnem časovnem obdobju, v koikih letih naj bi komunalne skupnosti z izrednim prispevkom pokrile stare dolbove. Taka odločba namreč ni potrebna, ker bo lahko vsaka komunalna skupnost po svoji presoji, po potrebah in možnostih, določila s predpisom o izrednem prispevku, v kakšnem času v dveh ali treh letih, naj bi bili primanjkljaji izterjani. Verjetno se bodo komunalne skupnosti o tem pogovorile in sporazumele z zdravstvenimi zavodi na svojem območju, do kdaj jim bodo stopoma poravnale dolbove.

Ko so poslanci, pa tudi člani skupščine republiške skupnosti socialnega zavarovanja kmetov, urejali to težavo vprašanje plačila dolgov v minulih let, so tudi širše presledali položaj in problem zdravstvenega zavarovanja kmetov. S sedanjimi predpisi še marsikatera stvar ni boljše urejena in zaradi tega se ponavljajo težave tako pri uveljavljanju zdravstvenih pravic, ki jih imajo kmetje kot pri plačevanju izdatkov za njihovo zavarovanje in pri zbiranju denarja za sklade. Republiški zakon tudi ni povsem v skladu s temeljnimi zveznim zakonom in zaradi vsega tega so pri razpravi poudarjali, da bo potreben republiški zakon popraviti in dopolniti.

MARIJA NAMOB

Enostavneje do lokacije

Sprejet je republiški zakon o urbanističnem planiranju

Za občana, ki gradi stanovanjsko hišo v ureditvenem območju naselja in v skladu s predvideno etapo urejanja stavbnega zemljišča, preskrbi lokacijsko dokumentacijo za urbanizem pristojni občinski organ ali strokovna organizacija, ki jo določi občinska skupščina, in to na zahtevo investitorja.

Tako je določeno z novim zakonom o urbanističnem planiranju, ki ga je sprejela republiška skupščina na svojem zadnjem zasedanju pred volitvami. Določanje lokacij in upravni postopek v zvezi z njimi doslej z zakonom sploh nista bila urejena, kar je povzročalo graditeljem številne nevršečnosti, zlasti pa zavlačevanje postopka, pritiskanje na številne kljuke in tudi večletno čakanje. Po tem zakonu pa bo postopek močno olajšan.

Druga sprememba, ki jo predvideva zakon, pa so olajšave pri graditvi družinskih stanovanjskih hiš z največ dvema stanovanjema, kmečkih gospodarskih poslopij in pomožnih poslopij v naseljih oziroma območjih, ki se urejajo na podlagi urbanističnega reda. Za te objekte lokacijsko dovoljenje ni potrebno, marveč se urbanistični pogoji ugotovijo neposredno v gradbenem dovoljenju. Lokacijsko dovoljenje ni potrebno tudi za graditev drugih manjših pomožnih objektov, npr. drvarnic, kurnikov,

V. JAR

Kaj pripravlja Svetlana?

BODO NJENO KNJIGO S SPOMINI V AMERIKI RES IZDALI ZA 50-OBLETNICO OKTOBRSE REVOLUCIJE

V Sovjetski zvezi se letos vse vrti okrog jesenske proslave oktobrske revolucije in petdesete obletnice obstoja sovjetske države. Na ta dogodek se ne pripravljajo samo v Sovjetski zvezi in tudi ne samo tisti, ki jim oktobrska revolucija pomeni važen zgodovinski dosežek. Ze ob obletnici februarске meščanske revolucije v Rusiji, se je oglasila tudi nasprotna stran in izkoplala iz prahu predsednika začasne vlade iz leta 1917 Kerenskoga, ki zdaj živi v ZDA. Del zahodnega tiska je njegovim spominom in izjavam posvetil mnogo pozornosti in tako po svoje prispeval k obletnici ruske meščanske revolucije.

V Moskvi se upravičeno zunaj sprejeli zelo mirno in bojijo, da bodo podobni pri- zadevi le s par vrsticami, tisti pred jesenskimi velikimi kjer je bilo rečeno, da je proslavami. Ko je Stalinova vse skupaj pač njena »čisto hči Svetlana nedavno zapu- privatna zadeva«. Toda infor- stila Sovjetsko zvezo, je bila mativni bilten TASS-a, ki ob- la najprej povsod prisotna vešča razmeroma ozek krog neizrečena misel: »Le kakš- državnih in partijskih funk- no presenečenje nam bo pri- cionarjev, zelo skrbno spre- pravila za proslavo?« Novico m- lja vsak njen korak in vsa- o njenem sklepu, da se ne o izrečeno besedo. Svetlana, ki se je kot kaže

zdej odločila, da se bo nase- vedno bolj zanima, kakšne lila v Združenih državah, po posledice bo imel Svetlanin beg za ameriško-sovjetske od- malem že pripravila senzacij nosen. Za zdaj kaže, da ne ena željno javnost na to, da ima ne druga vlada ni pripravlje- marsikaj povedati. Menda so na delati hrupa okrog nje. že napisani njeni spomini in Američani so uradno zelo bodo kmalu izšli v knjigi. V previdni in pravijo, da Svetla- njih bo — kot je sama dejala na ne sme postati »politični problema«, v Moskvi pa se tu- — marsikaj doslej nezna- di modro delajo, kot da jih vse skupaj nič ne briga. Za to uradno in zunanjo hladno- krega o svojem očetu in lju- krvno miroljubnostjo pa se de- deh, ki so ga obkrožali ter nedvomno skriva z ene strani precej zlobne privoščljivo- do tem, zakaj je zapustila So- sti, z druge pa strah, da Sve- vjetsko zvezo. Po tistem, kar tlna le ne bi vrgla prevelli- je pred dnevi povedala tiskov- ke sence na oktobrska slavlja. novinarji je mogoče soditi, JANEZ STANIČ

Sicer pa je to še stvar pri- hodnosti. Zaenkrat javnost še

Vsak dan 10 000 mrtvih zaradi lakote

IN VSAKO MINUTO 1.360 KILOGRAMOV BOMB NA VIETNAM — SVETOVNE ZALOGE ŽITA SO ZDRSNILE POD KRITIČNO TOČKO

Vsako minuto pade na Vi- etnam 1360 kg bomb...! In vsak dan umre na sve- tu 10.000 ljudi zaradi lako- te...!

Podatke o žrtvah, ki jih vsak dan zahteva lakota, je dal v New Yorku Herbert Waters, ki vodi »vojno proti lakoti«. Ta »vojna« se odvija v okviru ameriške agencije, ki deli gospodarsko pomoč tujini.

Kdo so glavne žrtve lakote? Waters odgovarja: v glav- nem otroci.

Kje so vzroki za takšno stanje?

V zadnjih petih letih stoji svetovna proizvodnja hrane skoraj na mestu, se pravi, da se ni povečevala. V tem obdobju so ljudje na vsem svetu porabili več žitaric, kot pa so jih pridelali. Ame- riške žitne zaloge, ki so jih imeli praktično za neizčrpne, so se občutno zmanjšale. Dne 1. julija letos bodo padle pod kritično točko 400 mili- jonov bušljev (ameriški bu- šelj je 35 litrov). Na splošno pa prevladuje mnenje, da je

rezerva 600 milijonov bušljev najmanj, kar še lahko zado- volji potrebe.

Napovedi za letošnjo leti- no niso prav nič rožnate. Za- radi slabega in neugodnega vremena menijo, da bo leti- na v glavnih svetovnih žitni- cah pičila, približno taka, kot lani, ko je bila skoraj pod- povprečna. Pridelek bi lahko povečali le, če bi povečali ob- delovalne površine.

Letos bodo Združene drža- ve Amerike dale 700 milijo- nov za »vojno proti lakoti«. Razen darila v žitu deželam, ki so tako revne, da ga ne morejo kupiti na prostem svetovnem tržišču, bodo iz te vsote nabavili tudi umetna gnojila in kmetijsko orodje, da bi povečali proizvodnjo v podhranjenih deželah. Ra- zen tega pa s tem denarjem pospešujejo tudi ribolov, kaj- ti ribe so bogate s proteini.

Treba pa je povedati, da so v zadnjih letih nekatere nerazvite dežele razveseljivo povečale svojo kmetijsko proizvodnjo. Toda ker se je hkrati povečalo tudi število prebivalstva in torej število ust, se je pridelek na glavo prebivalca zmanjšal skoraj v vseh deželah »lačnega pasu«. To je zelo nevarno, kajti že pred tem je bilo prebivalstvo teh dežel podhranjeno.

Tedenski zunanjepolitični pregled

Kaže, da je bil minuli teden zelo razgiban, bolj po zakulisnem dogajanju, katerega posledice še niso vidne, kot po zunanjih dogodkih.

Vojna v Vietnamu teče s svojo grozljivo enoličnostjo naprej: 1.360 kilogramov bomb pade vsako minuto na nesrečno deželo. Toda to ni nič novega. Novo je to, da je prišel ameriški poveljnik v Vietnamu general Westmoreland za štirinajst dni v Washington, da bi prepričal ameriške politike, da je treba vojno še stopnjevati. Po nekaterih računih se bo število ameriških vojakov povzpelo do konca leta na 600.000. Kje se končajo stopnice, po katerih Američani brezobzirno in nevarno lezejo kv- šku, vedno večji splošni vojni nevarnosti nasproti, ne vemo.

Posebnost generalovega obiska v Washingtonu je v tem, da so ga povabili, naj v kongresu (parlamentu) raz- loži narodovim predstavnikom potrebo in nujnost viet- namske vojne. To so bolj nevarne stvari, kot je videti na prvi pogled. Generali dobivajo s tem neposreden vpliv na politiko civilne vlade in ni treba storiti dolgega kora- ka, pa se stvari lahko obrnejo na glavo: namesto da bi vojaki poslušali civilno vlado, se lahko zgodi, da bo nekoč civilna vlada tista, ki bo morala ubogati vojake.

Danes najuglednejši ameriški komentator, ki uživa ve- lik sloves po vsem svetu, 73-letni Walter Lippman, je v časopisu strahovito napadel to novo prakso predsednika Johnsona, da prepusti generalom, naj prepričujejo po- slance, in je zapisal nekako takole: spominjam se nekega popoldneva med drugo svetovno vojno, ko je britanski ministrski predsednik Churchill priletel na obisk v Wa- shington. Takrat so se v vladi, kongresu in med generali vodile velike razprave, kateri fronti je treba dati pred- nost, tisti v Evropi proti Nemčiji, ali tisti v Aziji proti Japoncem. Tedaj mi je Roosevelt (medvojni predsednik ZDA) naročil, naj grem k Churchill, ga prosim za in- tervju in mu namignem, naj bi določil kakega britanskega generala, ki je prišel z njim, da bi v kongresu prepri- čal poslance, da je fronta proti Nemčiji važnejša od fronte proti Japoncem. Churchill me je srepe pogledal — nadaljuje Lippman — poskočil s stola in začel vpiti, čes, mar ne veste, da imajo generali v Britaniji ubogati vlado in parlament, in izvrševati, kar ta dva skleneta, ne pa, da bi krojili politiko. Kar je treba povedati ameriškim poslancem, bom že jaz povedal, je dejal Churchill.

Lippman si je ta dogodek dobro zapomnil. In kaže, da so se ga sedaj spomnili tudi v Londonu, kajti v bri- tanskih političnih krogih so močno zaskrbljeni, da bi ameriški generali utegnili dobiti prevladujoč vpliv na ameriško politiko.

Medtem ko po svetu razpravljajo o Westmorelandovem pohodu v kongres, pa v Washingtonu ugibajo, kako se utegne zasukati vojna v Vietnamu.

Eni menijo, da zbirajo severni Vietnamci čete vzdolž 17. vzporednika, ki je meja med severnim in južnim Vi- etnamom, da bi bliskovito nekeje udarili na kako močno ameriško postojanko, jo zmelili in s tem zaznamovali propagandni uspeh.

Drugi, tisti, ki so največji skrajneži, pridigajo, da zbi- rajo severni Vietnamci čete zato, da bi vdrlili v Južni Vi- etnam, in pravijo: moramo se pripraviti, da jim to one- mogočimo, to pa bomo storili najlažje, če jih bomo pre- hiteli.

Tretji, morda najbolj realistični, pa so mnenja, da se severni Vietnamci resno bojijo, da bi Američani vdrli s četami v Severni Vietnam, in zato zbirajo svoje čete ob meji.

Kaj bo prinesel naslednji korak v tej nesrečni vojni, je sveda težko reči. Vsekakor druga stran ne bo čisto neprizadeto gledala, kako Američani stopnjujejo vojno v Vietnamu. V Karlovyh Varyh, kjer so se pred kratkim sestali voditelji skoraj vseh evropskih komunističnih par- tij, so sklenili, da bodo socialistične države povečale po- moč Severnemu Vietnamu; o tem se je konkretno dogo- voril severnovietnamski ministrski predsednik Pham Van Dong, ko je bil minule dni v Moskvi.

Vietnamska vojna je torej, vsaj kot sedaj kaže, vsak dan bolj oddaljena od trenutka, ko bi začeli konkretno razpravljati o miru.

Stalinova hči Svetlana pred odhodom iz Svíce v ZDA.

Taivanci ne žele v celinsko Kitajsko

SAMO DVA MILIJONA IN POL JE TAKIH, KI SO PRIŠLI NA OTOK S ČANGKAJSKOM LETA 1949, PA SE TI SI NE ŽELE NAZAJ

Ves svetovni tisk piše o kulturni revoluciji na Kitaj- skem, o tem, kaj bo in kaj ne bo, o gospodarskem ne- redu in razsulu, pa o tem, da kitajski izvoz v zahodne dežele še ni bil nikoli tako velik in uspešen kot ravno lani, ko je zdvijala kulturna revolucija.

Pričakovati bi bilo, da se s temi vprašanji najbolj pri- zadeto ukvarjajo na Taivanu, kjer sedi Čangkajšek in čaka, da bo »osvobodil« Kitajsko. Pa ni tako.

Za čudo časopisi na Taiva- nu posvečajo veliko manj po- zornosti dogodkom na Kitaj- skem, kot pa listi v Tokiu, Hongkongu, Singapuru ali Avstraliji. Vladni ljudje, go- spodarski krogi in človek z ulice se veliko bolj zanimajo za to, kako gre gospodarski stroj in kako rastejo življenjski stroški na Taivanu, kot pa o tem, kaj rdečegardisti pišejo po pekinških zidovih

in koga so spet napadli. To- rej so bile čisto napačne do- mneve in bojazni, da bo Čangkajšek izkoristil dogaja- nje na Kitajskem za to, da bi spet oživil svoje sanje o »vrnitvi na kitajsko kopno«.

»Če bi prišlo do vojne, vse- kakor ne bi hotel biti zra- ven,« je dejal nek taivanski izobraženec. Njegov primer ni osamljen.

Taivan šteje danes 12,5 mi- lijona prebivalcev, ki se dele na tri skupine:

Prvobitni prebivalci otoka, ki jih je kakih 125.000, so raz- deljeni na devet v primitiv- nih razmerah živečih plemen polinezijskega porekla.

Drugo skupino sestavlja dva milijona in pol Kitajcev, rojenih na celini, ki so pri-

šli na Taivan leta 1949, ko se je moral Čangkajšek umakni- ti pred ljudsko armado, ali pa njihovih otrok.

Tretja in najmočnejša sku- pina pa so potomci tistih Ki- tajcev, ki so prišli na otok pred letom 1895, ko je prišel otok pod japonsko nadoblast; ti Kitajci nazivajo sebe za Taivance. Med njimi in tisti- mi, ki so prišli s celine leta 1949, so močna trenja, in Tai- vancem se na misel ne hodi, da bi šli za Čangkajška »osvo- bajata« celinsko Kitajsko. Ki- tajske sploh nimajo za svojo domovino.

V glavnem samo Čangkajš- ek in njegova vlada sanjari- ta o tem, da bi vladala sedemstom milijonski državi na- mesto deželi z dvanast in pol milijona prebivalcev.

Mnogi od prišlekov so se že tako udomačili na Tai- vanu, da so pozabili na celin- sko Kitajsko. Razen tega pa je v armadi tri četrtine pravih Taivancev, in najbrž ne bi bilo razumno domnevati, da bi bili ti ljudje pripravlje- ni iti v vojno za »vrnitve« de- žele, ki je ne smatrajo za svojo domovino.

ZA MIR V VIETNAMU. Več kot petnajst tisoč Parižanov je 3. maja demonstriralo proti vojni v Vietnamu. Nekaj tisoč policajev je pazilo, da demonstranti ne bi prišli do ameriškega veleposlaništva. Francoska vlada je sicer že večkrat izredno ostro obsodila ameriško politiko v Vietnamu, ne dovoli pa, da bi demonstracije zaostrile njene odnose z Washingtonom.

UREJA
MIRAN SUŠTAR

ZUNANJA POLITIKA

OKO NAPRODAJ

Peter Marten, ki se je bil šele pred tremi meseci izselil v Avstralijo, je v nekem sydneyskem listu objavil ponudbo, da je pripravljen prodati svoje oko. Denar potrebuje za letalsko vozovnico, da bi se vrnil v Nemčijo in tam negoval svojo nenadoma hudo obolelo mater.

ELEKTRONSKI PACIENT

Na kalifornijski univerzi so izdelali elektronskega pacienta, ki reagira na medicinske preiskave in ki naj bi se na njem praktično usposabljali študentje medicine. Umetni bolnik »Sim-1« lahko diha in utripa z vekami, reagira pa tudi na droge in na umetno dihanje. Posnema tipične probleme, ki jih študentje proučujejo, na primer če neha utripati srce, razen tega pa prižiga svetlobne signale, če stori študent kaj narobe in nazadnje pripravi tudi oceno. Slika kaže skupino zdravnikov ob elektronskem pacientu, ki ga je izdelalo podjetje Aerojet General.

UREJA IVAN KRANJC

»KOLO« TUDI NA BROADWAYU

Dobesedno z rokami in nogami je 11-letni Peter Wenigmann osvojil newyorški Broadway. Fant vrti skoles najhitreje v Düsseldorfu, kjer je to že nekaj desetletij priljubljena športna panoga. Na ulicah v starem delu mesta dečki s svojo spretnostjo zabavajo mimoidoče. Na mestnem prvenstvu je Peter zmagal in si priboril za nagrado štiridnevni izlet v New York. Na svetovni razstavi v Montrealu bo mali Peter junija vrtel kolo v nemškem paviljonu.

ZMAGALA SICER NI...

Pipo kadi zelo dobro 20-letna Maria Pozatti, ki je nastopila v moški konkurenci na prvem italijanskem prvenstvu v kajenju pipe v Milanu. Mlada kadilka se je dobro držala, vendar so jo s prvih treh mest odrinili starejši, izkušeni kadilci.

POLIS

V neki policijski postaji in pestro razstavo obrti. Posnetek pohištva in gibanja panov.

7. Z žalostnih ostankov »Charlesa Eatona« so se mornarji molče poslavljali od kapitana in vseh, ki so bili na splavu. Kako strašno, nepojmljivo strašno se je končala ta vožnja... Ali se bodo še kdaj videli? Tam so stali do kolen v vodi: kapitan Moore, štirje D'Oylyjevi, njihova indijska služabnica, Georg Armstrong, ladijski zdravnik dr. Grant, dva mornarja in kuža Portland. Jakca je stiskalo v grlu, ko jih je gledal. Sta-

rejši D'Oylyjevih dečkov mu je pomahal in Jakec je skoraj jokaje zaklical »hura«, nato pa se je gospa D'Oylyjeva mило nasmehnila in dvignila tudi mlajšega Bila, da bi pomahal.

»Kaj pa, če ne bi šli,« jim je tedaj zaklical prvi krmar. »Počakajte, kapitan! Nikar se ne prenažite. Popravili bomo splav, da bo tak kakor je treba...«

»Bojim se, dečki, da ne boste mogli,« je odvrnil kapitan. »Ze tako smo si do krvi odrgnili roke, ko smo izpluli in zvezali teh nekaj desak. Napraviti si boste morali nov splav. To bo laže, kot utrditi tega. Toliko bomo še ostali tu, da vidimo, kaj se da storiti. Vi pa le pohitite! Če zapiha močnejši veter, vam bo zrušil ogrodje. Cimprej morate na pot, slišite! Ze zaradi vode in hrane!«

8. Krmar je še kar naprej prigovarjal, naj bi ostali. Misel, da se bodo ločili takole v negotovosti, mu je nenadoma težko legla na dušo, čeprav je bil prvi za to, da bi se razdelili na dve skupini. Toda kapitan se ni prepustil omahovanju. »Nikar,« je dejal, »ne bodimo vendar šleve! Trezno pamet, dečki! Pogum! Krenite v severno smer, vzdolž avstralske obale in nato na zahod proti Ti-

moru. Sicer pa: kamorkoli, samo ne od tod na sever ali severovzhod...«

Sonce je zašlo. Ljudje na ladji so klecali od utrujenosti. Ranjene dlani so jih skelele. S poslednjimi močmi so se potapljali in trgali les z ogrodja, ki je bilo pod vodo. Slednjič so vsi po vrsti popadali na štrleči pramec in zaspali. Zjutraj pa — splava ni bilo več. Brez besed so se mornarji spogle-

dali. Zdajci je Jakec z roko pokazal v daljavo. Drobná pika na obzorju, to je moral biti splav. Solznih očí so zrlí za njim.

»Glejar,« je Jakec zašepetal mornarčku Johnu, »v smrt gredo na sever!«

»Ne morejo si pomagati,« je odvrnil John, »tok jih nosi.«

»In jih bo nesel naravnost na Mer!« je grenko dejal eden izmed mornarjev. Vsi so umolknilí.

DELA V PARIZU

so Poljaki priredili obsežno razstavo del in izdelkov ljudske umetnosti v narodni noši med drugim predmeti z območja Zako-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17					18						19				
20					21			22			23		24		
25					26			27		28	29		30		
31					32			33		34			35		
			36				37			38			39		
40	41	42				43				44					
45					46			47		48			49	50	
51					52			53		54			55		
56			57		58			59		60			61		
62				63			64			65			66		
67							68						69		

Vdoravno: 1. pogonski stroj, 6. prebivalec tretjega največjega slovenskega mesta, 12. sozvočje v glasbi, 17. mestna cesta, 18. Perzijka, 19. latinski izraz za drevo, po katerem ima ime škropivo arborin, 20. grmičevje z grozdčastimi plodovi, iz katerih iztiskajo okusen sok, 22. starogrški ljudski pevec, 24. redko žensko ime, 25. mladič, ki se je pravkar skotil, 26. baje-slovni prvi letalec v grški mitologiji, 28. ime slovenskega slikarja in grafika Debenjaka, 30. kratica »Industrije motornih vozil« v Novem mestu, 31. oziralni zaimek, 32. ropot, trušč, 34. glavno mesto Venezuele v Južni Ameriki, 36. pisane tropske papige, 37. osnovna mera, 39. francoska denarna enota, 40. blago, 43. prizori, 44. zvišana glasbena nota »a«, 45. kraj v Prekmur-

ju, kjer se je lani podrla pri zidavi kupola cerkve, 47. ostane, 49. nenadna smrt, 51. del parnega ali bencinskega stroja, 52. tovarna barvil in pisarniških potrebščin v Celju, 54. deli vodovodne napeljave, 55. predsednik italijanske vlade (Aldo), 56. očrt, 58. naše največje пристanišče, 60. sveženj, zavoj listin, 62. igra z belo žogico in loparjem, 64. slovnični pojem pri glagolu, 66. nekdanja upravna enota, 67. makedonska politična delavka (Vera), 68. naprava za sprejemanje in oddajanje elektromagnetnih valov, 69. reka v Zahodni Nemčiji, pritok Labe. Navpično: 1. središče Prekmurja, 2. lepo vedenje, 3. madžarsko moško ime, 4. kis, 5. strm gorski greben, 5. domače žensko ime, 7. slovenski pisatelj in naravoslovec

(Fran), 8. italijanski spolnik, 9. uradna kratica naše vojske, 10. stara anglosaška ploskovna mera, 11. ljubkolvalno žensko ime, 12. kratica slovenskega letalskega podjetja, 13. življenjska tekočina, 14. krompirjev olupke, 15. komandant slovenske partizanske vojske med NOB (Franc), 16. širna planjava v severovzhodni Sloveniji, 21. uradno ime Irske, 23. letovišče pri Opatiji, 27. ljubljanski dramski igralec (Ali), 29. redka kamenina, 32. kraljevo »pokrivalo«, 33. kuhinjska posoda, 35. latinsko: umetnost, 36. žensko ime, 38. naprava za električno prenašanje pogovorov, 41. nenaden sunek, 42. majhne vzpetine na travnikih, 43. zvočna alarmna naprava, 44. lepi mladenič iz grške mitologije, 46. hrib v Srbiji, znan po borbah v I. svetovni

»Dovolite, vaš mož leži tam zraven!«

»Doktor, bi lahko spet enkrat jedel dober zrezek?« — »Molči, kdaj pa je še kdo tik pred smrtjo govoril o zrezkih!«

vojni, 48. žensko ime, 49. pritok Save na Gorenjskem, 50. tujka za ploščino, površino, 53. naziv za človeka z velikimi očmi, 55. žensko ime, 57. določene barve, 59. uradni spis, 61. okrajšava za kozinus v geometriji, 63. avtomobilska oznaka Sarajeva, 65. samo.

SEVERNI VIETNAM NE BO POPUSTIL

V POKRAJINAH, KJER JE PADLO NAJVEČ BOMB, JE MORALA NAJVISJA

Novinar tuniškega tednika Jeune Afrique Bešir Ben Jahmed je bil pred kratkim v Severnem Vietnamu, kjer je obiskal nekatere pokrajine, ki jih najbolj neusmiljeno tolčejo ameriški bombniki. V naslednjem sestavku popisuje svoja doživetja iz dežele, ki že več kot dve leti s spretnostjo in srčnostjo kljubuje pritisku veliko močnejše vojaške sile.

Ze sedemindvajset mesecev ameriško letalstvo bombardira Severni Vietnam; letala prihajajo večkrat na dan, razen kadar je slabo vreme. Količina bomb, ki so jih odvrgli nad Severnim Vietnamom, je že precej večja kot tista, ki je med drugo svetovno vojno naposled opustošila in uničila Nemčijo.

Ko sem prišel v Severni Vietnam, sem torej pričakoval, da bom našel opustošeno deželo, v kateri je prometna mreža — ta je poglavitna tarča bombnikov — dezorganizirana, industrijska in kmetijska proizvodnja pa v hudih težavah. Pričakoval sem, da so bolnice polne do zadnje postelje, da so šole zaprte in da se pred trgovinami vijejo vrste. V resnici pa nisem videl ničesar takega.

V Severnem Vietnamu vse deluje skoraj normalno. Lahko se brez posebnega tveganja peljete za severa države na skrajni jug. Peljete se skozi mnoge vasi, ki so skoraj docela uničene, preko mostov, ki so bili že večkrat zaleti in vsakokrat znova popravljeni. Toda povsod, prav do 17. vzporednika, življenje teče dalje, ljudje delajo na riževih poljih, v trgovinah, delavnicah in tovarnah. Šole

leno, razen streh, ki so iz rdečih strešnikov. Kot reka in nasipi tudi cesta teče štiri metre nad riževimi polji, tako da smo se vozili vzporedno s trehami. Povsod drevesa, veliko dreves, nekatera so še zelo mlada. V Vietnamu jih 60 direktivah samega Ho Si Minha vsako leto zasadijo več deset milijonov. Ob nasipih se mirno pasejo bivoli in prašiči. Na riževih poljih delajo možje in ženske. Vse je videti mirno in spokojno.

Toda že smo na policijski postaji. Ustavimo se, da pokažemo prepustnice. Pred nami zagledamo pod drevesi kamufilirane tovornjake: to so vozila s katerimi prevažajo protiletalske topove, ki jih postavljajo na riževih poljih. Pozorno opazujem pokrajino in res opazim za nekim gričkom cevi, ki štrle proti nebu. Voznik je opazil, kam gledam, in pravi: »To so topovi iz leta 1957. Usmerja jih radar, ki ga vidite tamle.«

RAJE IMAMO SONCE

Odpeljemo se dalje. Pokrajina je ravno tako kot poprej, toda vsi v avtomobilu zdaj mislimo na vojno.

Nebo je prekrito z nizkimi oblaki, iz katerih drobno prši. »Gotovo ste zadovoljni, kadar je slabo vreme,« pravim. »Takrat ni bombnikov...«

»Že, toda riž zdaj potrebuje sonca. To je zelo pomembno. Zato imamo kljub vsemu raje sonce.«

»Pa čeprav privablja letala?«

»Na to se človek polagoma privadi, veste. Ukaz vlade je: proizvajati z bombami nad glavami.«

To so mi rekli tudi v Namdinhu, to sem slišal v Hai Duongu: proizvajati in boriti se; boriti se in proizvajati. Pred menoj so razgrnili številke, skrbno zapisane v šolski zvezek: pokrajina Nam Ha je v enem letu doživela 700 letalskih napadov, 153 salila v Združenih državah, po Phully, ki je popolnoma razdejana, je bila 88-krat bombardirana in so odvrgli nanjo 144 ton bomb, 20 kilogramov na prebivalca. Bilo pa je le 25 smrtnih žrtev in 29 ranjenih. V pokrajini so sestrelili 51 ameriških letal.

V Namdinhu sem sam doživel osem alarmov med osmo zjutraj in pol šestu zvečer. Enkrat nas je napad presenetil sredi mesta.

Bilo je ob petih popoldne. Bili smo na obisku v dopolnjevalni šoli, nekakšnem večernem tečaju, ki ga obiskujejo delavci v starosti od 18 do 25 let. Toda naš obisk je pretrgala sirena. Zvezki so se zaprli. Trije ali štiri dijaki odvihirajo iz razreda: to so pripadniki milice, ki tečejo k svojemu orožju. Drugi odhajajo bolj mirno. Napotimo se proti zakloniščem, ki so petdeset metrov daleč, na robu nekakšnega parka sredi mesta.

Zaklonišča so betonirana. Najprej spustijo noter mene. Znajdem se v dolgem betonskem rovu pod zemljo. Na stropu gore gole žarnice, po tleh leže rogoznice in nekaj žimnic; v sredi visi, obešena kot viseča postelja, zibelka, v kateri spi otrok. V kotu zagledam toaletni pribor, knjige, nekaj revij, vazo s cvetjem. Pozneje so mi pokazali ob teh zakloniščih podzemne delavnice, prekrte z betonskimi ploščami, kjer delajo noč in dan. Žimnice in toaletni pribor uporabljajo nekateri delavci iz teh delavnic, ki spe kar v zaklonišču.

Zdaj so letala nad nami. Dovolijo mi, da za trenutek pomolim glavo na prosto. Ničesar ne vidim, hrup pa je oglušujoč. Cisto blizu je slišati pokanje protiletalskih topov, med katerega se meša prasketanje pušk in mitraljezov. Nenadoma po vrsti eksplodirajo štiri bombe, nad strehami se dvigne črn dim, topovi besno zalajajo, potem vse zagrne tišina. Povzpne se iz zaklonišča.

Dijaki se mirno vračajo v razred, spremljevalec pa me pocuka za rokav: »Pojdiva, četrt ure sva zamudila.«

Ali je mogoče razpravljati z bombami?

Ko sem se vrnil v Hanoi, sem govoril z novinarji in diplomati, ki so obiskali druge pokrajine — nekateri so šli celo do 17. vzporednika. Njihova doživetja so bila podobna mojim in vsi smo dobili enak vtis: delo sicer ne poteka normalno, vendar pa dežela diha, življenje teče dalje. V krajih, ki so najbolj opustošeni od bombnih napadov, je morala najvišja. Vietnamski kadri povsod ponavljajo stavek, ki ga je leta 1940 izrekel Franklin D. Roosevelt: »Z bombami ni mogoče razpravljati.«

Moji sklepi so formalni in prav taki kot ugotovitve vseh opazovalcev, ki žive v Hanoi: bombardiranje terja človeške in materialne žrtve, vendar pa nikakor ni dosegljivo cilja, ki so si ga zastavili Američani, namreč, da bi z bombami demoralizirali Severni Vietnam, mu preprečili, da bi pomagal Jugu in ga naposled pripeljal h konferenčni mizi. Po mojem je res celo nasprotno: bombardiranje je utrdilo notranji in zu-

VSE LJUDSTVO SE JE DVIGNILO — V obrambi pred napadi ameriških letal sodeluje vse vietnamsko ljudstvo. Med pripadniki ljudske milice, ki je vedno v prvih obrambnih vrstah, je tudi veliko žensk. Na sliki: pripadnica ljudske milice je ujela ameriškega pilota. Foto: arhiv »Delo«

nanji položaj severnovietnamske vlade, zbudilo celo pri otrocih protiameriško mržnjo, prekhalo voljo Severnih Vietnamcev in naposled, preprečuje pogajanja, h katerim poziva predsednik Johnson v svojih govorih in sporočilih.

IZREDNA ORGANIZACIJA

Ko ne bi bili Severni Vietnamci postavili na noge izredne organizacije, bi bile ameriške bombe, ki jih sipajo letala že 27 mesecev, napravile pravi pokol med prebivalstvom. Omeniti velja zlasti tri točke v tej organizaciji:

1. — Sistem obveščanja: Vietnamci odkrivajo ameriška letala z najsodobnejšimi in najstarejšimi sredstvi, z radarjem in opazovalci, ki so razpostavljeni ob obali in na vzpetinah. Natanko so proučili dnevni red ameriške vojske in sestavili lestvice, po katerih je mogoče s precejšnjo verjetnostjo napovedati, ob kateri uri bodo letala napadla.

Na cestah stoji na vsake tri ali štiri kilometre postaja policije ali milice s poljskim telefonom: od tod opozarjajo pešce, kolesarje, in voznike: bela zastava pred postajo pomeni podnevi, da smete nadaljevati pot; rdeča zastava je znamenje za alarm. Ponoči opozarja na nevarnost zelena luč —

2. — Zaklonišča: v mestih, ob cestah, sredi polj, v vsaki delavnici, vsaki tovarni, vsaki šoli in vsaki hiši boste našli na podzemski zaklonišča, ki so pogosto betonirana. V zaklonišča se pride po jarkih. V mestih delajo nekaj metrov pod zemljo cele delavnice, ki imajo svoje električne generatorje. Tam delajo tudi med bombnimi napadi. Spriču vsega tega so človeške žrtve zelo majhne. Izgube so velike le takrat, kadar pade bomba na zaklonišče, ali če odpove alarmni sistem.

3. — Razselitev — Mesta so preveč vabljiva tarča za letala, zato so izselili na deželo vse, ki jih lahko v mestu pogrešajo. Toda izselili so jih z orožjem in prtljago, tako da se lahko proizvodnja nadaljuje. Tako se šolarji in študentje selijo s svojimi profesorji, delavci s proizvodnim materialom, bolnišnice z vso opremo in zdravniki.

Natančneje sem preučil razselitev Hanoi. Samo mesto je štele 600 tisoč prebivalcev. 200 tisoč so jih izselili, predvsem šolarje in študente, nekaj delavcev, nekatero bolnišnice. To akcijo podpira država: vsaka izseljena družina dobi 20 dongov (1 dong je 0,25 ameriškega dolarja; mesečne plače znašajo 60 do 200 dongov), socialno šibke družine pa dobivajo tudi potem mesečno po 5 dongov za vsakega otroka.

KO BOM VELIK BOM VOJAK

Ti trije ukrepi so nedvomno izredno pomembni; toda tudi iz same vietnamske stvarnosti je mogoče razbrati, zakaj se ta dežela lahko zelo dolgo — skoraj bi lahko rekli večno — upira napadom ameriških letal brez večjih težav. Vietnam je kmetijska in zelo decentralizirana država. Osrednja vlada se zelo malo vmešuje v delo uprav posameznih pokrajin. Vse pokrajine same proizvajajo in pridelujejo tisto, kar bistveno potrebujejo in se lahko torej za silo same vzdržujejo. Četudi bi bil Vietnam odrezan od sveta in bi bila njegova prometna mreža razbita, položaj ne bi bil dramatičen.

Skoraj vsakdo — tudi ženske — ima svojo puško, ki jo lahko hrani doma in vsi vsak teden nekajkrat streljajo na ameriška letala. Pokrajine kar tekmujejo med seboj, katera bo sestrelila več letal, ujela kakega pilota, hitreje popravila porušene mostove. O najboljših se širi glas po vaseh, pokrajinah, po vsej državi. Še dolgo ne bom pozabil sedemletnega fanta, s katerim sva se takole pogovarjala:

»Kaj boš, ko boš velik?«
»Vojak.«
»Zakaj?«
»Da se bom boril proti Američanom.«
»In ko bo vojne konec?«
»Takrat se bom vrnil v vas.«

»In kaj boš delal?«

»Gradil bom mostove.«

Vietnamci vam s ponosom povedo, da so se med vojno s Francozi skrili, brž ko so zaslišali kako letalo — »kukavico« kot pravijo sami; danes pa z dvignjeno glavo gledajo »may bays« — letalo — in streljajo nanj. Se bolj pa so ponosni, ko bero, da imajo predsednik Johnson ter ministra Rusk in McNamara, voditelji najmočnejše države na svetu, polno glavo skrbi zaradi Vietnamu.

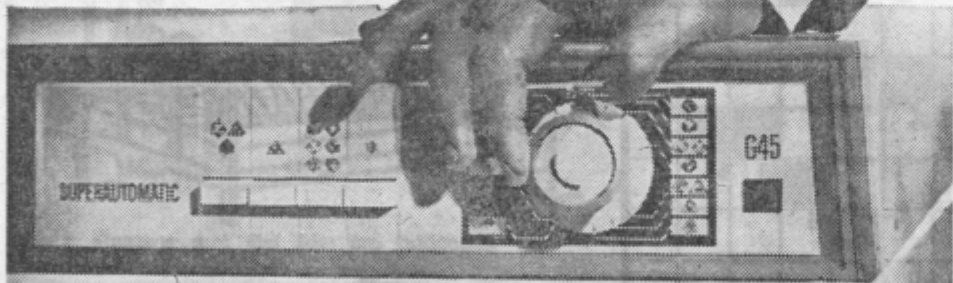
UREJA
ANDREJ NOVAK

URESNIČITE VAŠE ŽELJE PRI

IMPORT EXPORT

AURORA

TRST, ulica GALATTI 6 in 8

STROJI ZA PRANJE PERILA	LIR	DOLARJEV
NAONIS M 4	60.000	96
NAONIS M 5	63.000	101
NAONIS G 35	72.000	116
NAONIS G 45	82.000	132
NAONIS G-455	115.000	185
CASTOR 509	63.000	101
CASTOR 532	79.000	127
CASTOR 800	112.000	180
CASTOR SUPERDRY	110.000	176
ZOPPAS 570	80.000	129
ZOPPAS 560	65.000	105
CANDY SA 50	63.000	101
CANDY SA 75	72.000	116
CANDY SA 7	115.000	185
IGNIS SPEZIALE	92.000	148
IGNIS GRAN LUSO	112.000	180
HLADILNIKI		
INDESIT 130 litrov model lusso	35.000	56
INDESIT 155 litrov model lusso	45.000	73
ZOPPAS 130 litrov	37.000	60
ZOPPAS 160 litrov	48.000	77
NAONIS 130 litrov	35.000	56
NAONIS 160 litrov	48.000	77
IGNIS 130 litrov	42.000	68
IGNIS 145 litrov	44.000	71
IGNIS 170 litrov	57.000	92

Specialna ponudba:
hladilnik INDESIT model 130 litrov 89.000 143
PECEM NA PLINSKO OLJE IZREDNO ZNIZANE CENE

Pri nakupu veljajo še vedno enaki pogoji kot lani blago dostavljamo do železniške postaje Sežana

KMETOVALCI!

NUDIMO VAM

SEME

AVSTRIJSKEGA KORUZNEGA HIBRIDA »AUSTRIA 390«
PO CENI 260 S DIN ZA KG FCO SKLADIŠČE RAKIČAN ALI
FCO VAGON

Hibrid »Austria« 390« daje za 15% boljši pridelek od »Wisconsin 355 A«

Hibrid »Austria 390« lahko sejete za zrno v vzhodni Sloveniji in za silažo v srednji Sloveniji

Naročite lahko najmanj 60 kg semena, ker je v plombiranih vrečah po 60 kg

Koruzo je potrebno pred setvijo obvezno razkužiti z razkužilom, ki je v vreči, v papirnatem zavitku.

Za nakup se vam priporočamo!

Obrat za kmetijstvo RAKIČAN

STALNA VINSKA POKUŠNJA

Vsak dan igra ciganska godba

»Baranja«

Točijo pristna štajerska vina

Vsak dan so gostom na voljo
razne specialitete

Obišcite

hotel

„GROZD“

KK Radgona

v Gornji Radgoni

Stavbeno pohištvo

(okna, sobna in garažna vrata)

IN VES OSTALI GRADBENI MATERIAL:

cement, hidrirano in acetilensko apno v prahu, strešno lepenko, bitumen za izolacijo, cementne cevi, heraklit plošče, trstiko, opečne izdelke, salonitne izdelke vseh vrst, lamelni in klasični parket, teraco pesek, plošče vseh vrst in barv, vinaz plošče in lepilo, lesanit, melanit (ultrapas), vezane plošče, ivokal in panel počee itd.

Rjaví premog, lignit, drva in žamanje, žagan in tehnični okrogel les

VAM NUDI PO KONKURENČNIH CENAH

Trgovsko podjetje

SMREKA – Maribor

Valvazorjeva ulica 3
Tel. 31-996, 31-868

Montažno podjetje

„INSTALACIJA“

LJUBLJANA, Kamniška ulica 48 a

razpisuje

po sklepu samoupravnih organov podjetja

Javno licitacijo

1. za prodajo osebnega avtomobila IMV (Combi) in
2. za prodajo Počitniškega doma v Jadranovem pri Crikvenici

Licitacija bo v ponedeljek, 15. maja 1967 ob 15. uri popoldne v prostorih podjetja.

ŽELITE VEDETI NAJKRAJŠO POT DO VAŠEGA POTROŠNIKA? POKLIČITE ŠTEVILKO CELJE 30-85

**ZA SONCEM
(KI JE ZASTONJ)**

**greje
najceneje**

VELENJSKI LIGNIT

DANDANES MORA BITI VSAKDO GOSPODAR... DOBER
GOSPODAR PA VE, DA JE TREBA KUPITI PREMOG

ZDAJ SAJ SE OSUŠENEMU PREMOGU IZDATNO
POVEČA KALORIČNA VREDNOST

ŠEST RAZLOGOV V PRID VELENJSKEMU LIGNITU:

- IZREDNO UGODNA CENA
- VELIK IZKORISTEK
- MINIMALNA KOLIČINA PEPELA
- NE POVZROČA SMRADU
- IMA VISOK PLAMEN
- USTVARJA PRIJETNO TOPLOTO

Predno se boste morebiti odločili za kakšno drugo kurivo (pa naj bo še tako moderno), si zapomnite: NI VSE SLABO, KAR JE V RABI ŽE STOLETJA!

DESETI BRAT

Rekši odide Marijan. Lovre je iz vsega predomačega obnašanja mladeničevega sodil, da je najbrž Maničin ženin, dasiravno se je čutil, kako nasprotno mišljenje se vidi med njima. Ni si mogel reči, da bi mu bil mladenič povšeči, zato tudi precej za prvega ni imel pravega sočutja do njega. Bil je malo v zadregi, ko ga je gospa vprašala, kako mu kaj sosed dopada.

Govorica se je pletla še nekaj časa o raznih rečeh. Po večerji pak, katero je bila njegova nova gospodinja hitro zanj pripravila, se je razšla družina spat in Lovre je dobil prijazno sobo z razgledom na vrt. Svoje reči je našel že tam. Dasiravno truden, vendar ni šel popred spat, preden ni uredil in razložil knjig in obleke, katerega vsega blaga žalibog ni imel veliko. Izbica in pohištvo je bilo preprosto, ali Lovre se v svojem življenju ni imel tako prijaznega in prijetnega stanovanja.

Premišljeva je razne skušnje in dogodke današnjega dneva, uleže se v mehko posteljo s sladkim občutkom trudnega človeka, ki je dan preživel popolnoma zadovoljen z njegovim koncem. Komaj nekaj ur popred so ga še obhajale bridke misli, tožil je nad svojo usodo, ki mu ni dala veliko več ko revščino, ki ga je drevila že blizu od praga njegovih želja k tujim ljudem, — in zdaj je bil srečen, kajti vedel je, da so ti tuji ljudje dobri. Že davno je bil opravil svojo kratko večerno molitev, pa zaspati ni mogel, težko ga je stalo misliti nočoj na milo svojo staro mamico in na Boga, razne podobe, katere je podnevi imel pred očmi, so se mu vrstile v spominu. Zdravnik Vencelj,

posamezni udje grajske družine, miloglasne besede Maničine, prelepa njena podoba — ah, kako srečen mora biti ta Marijan, ki je menda njen ženin — čudna prikazen deseti brat, njegove preročne besede — vse se je mladeniču čudno čudno vrtelo po glavi, in ko je naposled zadremal, so se vezale te misli v čudne, sladke sanje.

Ko se je Lovre drugo jutro zbudil, je bil velik dan. Sonce je prijazno sijalo skozi njegovo okno. Čutil se je, kako da je tako trdno in dolgo spal, kar ni bila sicer njegova navada. »Ljudje si bodo mislili, da sem Bog ve kak zaspanec in nemarnež,« je dejal in naglo skočil na noge. Ura je bila že osem. Obleko je našel očejeno in pripravljeno. Hitro se opravi in odpre okno.

Zdaj šele je mogel natančneje ogledati kraj in lego gradu, svojega novega stanovanja.

Slemenice so stale na nizki višini. Vrt z gostim sadjem preraščen, katerega je sinoči le napol videl, se je razprostiral po rebri posebno lepo na južno stran. Precej za vrtom pa se je začel travnik ob obeh plateh malega potoka, ki se je vil daleč po vedno ožji dolini med vrbovimi grmi in se bleščal v jutrnjem soncu. Tudi velika samotna lipa, ki je ponosno na samem raztezala široko razraščene veje, se je dala s strani zapaziti. Koncu dolgega žleba se je potok nalival v širok ribnjak, ki je bil majhnemu jezeru podoben. Na obe plati ribnjaka pa se je vzdigovala strmina, na desni strani gosto preraščena, na levi pa gola, kamenita tja do vasice, ki se je, na vzvišeni stoječa, okolici kaj lepo podajala. Med gradom in vašjo je bila

majhna podružna cerkva z ograjenim pokopališčem, katero so bili nekdanji slemeniški gospodje postavili. Proti vzhodu čez vrt in čez travnik pak je Kvas videl posamno večje domovje; vendar ker je stalo tik hoste in se ni videlo veliko iz drevja, zato ni mogel razsoditi, ali je hiša premožnega kmečkega moža ali pa gradič. Visoki macesni in redno nasajene lipe so kazale na gradič. To je bil Polesek. Ko je tako skozi okno gledal, je zapazil desetega brata, bosega in opravljenega ko včera, ki je izza konjskih hlevov prignal konja, katerega je on včera jezdil. Imel je veliko batino v roki, in ker je konj počasno stopal, ga je neusmiljeno usipaval prek reber po dolgem. Prišedši mimo okna je zagledal Kvasa, namežikal z očmi, na čuden smeh raztegnil široko usta in zavpil: »Dali so mi gospod, da bom zver tiral Peharčku nazaj, hi! Pa ta božja stvar tako hodi ko polž na vlaku. Krjavlju jo bom dal na popravo, tako-le!« Pri zadnji besedi zopet loputne z gorjačo po konju. Kvas ni vedel, ali bi se smejal ali jezil nad neusmiljenim človekom, katerega je še nekaj časa z očmi lovil.

Stara hišna je pokukala v izbico in vidé, da je vstal, ga poklicala k zajtrku, ki ga mu je na mizo postavila. Obenem mu je pravila, da so drugi že zunaj, gospod pri ljudeh, ki češpije tresejo na gornjem vrtu, gospa na sušilni jami in gospica doli po vrtu hodijo.

Cetrte ure potem je bil tudi Kvas na vrtu. Naproti mu pride Manica. Danes se mu je še veliko lepša zdela. Voščil ji je dobro jutro in ona ga je vprašala, kako mu kaj dopada na Slemenicah, kako

je kaj spal in druge čisto navadne reči, na katere je Lovre rajši odgovarjal ko dostikrat na še tako važne. Precej pri tem razgovoru pak je čutil, da ima gospodična nekaj v sebi, kar jo veliko više postavlja, in ravno zato je bilo vse njegovo obnašanje skoro nekako boječe. Gospodična je to menda sprevidela, kajti govorila je z njim kakor s starim znancem pristo in domače.

Ob to prijetno družino pripravi Kvasa človek, ki mu je bil do zdaj še neznan, ki je pa naravnost iz graja prišel in moral biti torej domač.

»Glejte, tu prihaja naš stric Dolef,« reče Manica, in ko se je mož približal, je dejala: »Stric, to so gospod Kvas, naš učenik.«

Novi prišlec je bil precej priletan in suh ko sama kost. Po vsem svojem zunanem oprasku ni bil nikakor podoben, da bi bil ud grajske družine. Po spičastem, koščnem obradku so rasle zapuščene in zastarane ščetine, katere so zmršene in nerazčesane pričale, da jih je lastnik imel samo zato, ker je bil prezanemarjen, da bi jih bil obril. Celo vrh globoko ležečih, mrjočih oči je bilo visoko pa nagrbčeno, kolikor se je dalo razvideti iz spod belega, zdaj pa orumenelega in raztlačenega slamnika in ravno tako razkuštranih, sem ter tja že osivelih, dolgih las. Obleka ni določila, ali je gošpod Dolef star krojač ali rokodelski popotnik, kakršnega na veliki cesti srečaš z opraseno culo na plečih, ali drugi deseti brat. Oguljena suknja, na komolcih že skoraj votla, zapeta do brade, je segala komaj do tistega neimenljivega telesnega

dela, kateri pri sedežu in tepežu največ trpi. Hlače so bile dolge, ozke in na drobnih, koščnih nogah vendar še preohlapne, zlasti od spodaj, kjer so se rjavih čevljev dotikale, blatne in s peto pohojene.

»Salve, prijatelj, ste prišli? No dobro, da ste prišli. Midva se bova šele kaj zmenila, dva študi- oza, eden mlad eden star. Deklina, le pojdi, ti ne razumeš nič tega, kar se midva lahko meniva.«

Rekši izvleče iz žepa malo kmečko pipico in zamazan mehur tobaka in si jo natlači. Manica odide po vrtu, popred pa nekako smeje se pogleda Lovreta, ki je strme gledal tega moža in ni vedel, kako bi odgovoril; ni vedel, ali je prav razumel ali ne, ko je dejala: »Tu prihaja naš stric.«

»No, vidim se vam kakor kak »vacuus viator«, kakor Latinec pravi, ne vem že kateri, ali Ovidij ali Vergilij ali Horacij. Pa to nič ne de, če človek dolgo živi, vse mu pride v koš. Včasih smo bili že drugi ljudje, »fuimus Troes«, veselo smo žive- li, pili in peli, da nikdar tega, in Adolf, svojega očeta drugi sin, ki bi bil imel dobiti tolar vrh glave vrezan in črn talar, ni bil zadnji. Pa zdaj so vse tiste urice k nič. Povejte mi, moj tovariš, kaj bo iz vas, kam se boste obrnili, ko ste filozofijo in fiziko dognali?«

»Ne vem še, nisem se še določil,« odgovori Kvas.

»V seminar ne?« vpraša stric Dolef in potakne tlečo gobo v tobak.

»Najbrž da ne.«

»Pa zakaj ne? Glejte, ko bi se jaz ne bil premislil in bi bil to, kar so moj rajniki oče menili, da bom, bi bil zdaj ves drugačen trebušček izredil, kakor je tale. Dekan bi bil in še kaj več. Pa to se ve, ko bi pijače ne bilo na svetu, bi bilo marsikaj drugače. Ko bi se pes ne bil za grmom zamudil, pa bi bil zajca ujel; tako bi bili moj oče bolj pametno storili, ko bi bili še nekaj malega časa žive. Ko so umrli in je ta moj brat gospodarstvo prevzel, ta Benjamin, tačas je Dolef dobil po oporoki nekaj petic več v roke, in halo, kakor bi vraga spustil, je bilo vse naše! Štirje pravi ptiči smo bili: jaz, neki Logar, Vesel, pa neki baron Fric Frik in mi štirje smo imeli groše in vse svet je bil naš pri poličku. Jeminej, to so bile urice! Na Starem trgu je bila lepa Nežika, tista nam je točila do štirih čez polnoč. In pili smo ga dan na dan. Drugo jutro sem vselej prišel ves zaspan v šolo. To je bilo zadnje leto, v prvi klopi sem sedel — imeli smo zgubanelega profesorja, ki je vedno palico nosil pod pazduho na ulicah poleti in pozimi, ta je imel latinsko. Jaz sem bil popred zmerom priden in to mi je potlej, ko sem samo pil, tako prav prišlo, da sem ravno tako shajal, ko drugi, ki so zvečer od desetih v bukvah čepeli. »Quid tu censes?« je prišla vrsta name in Dolef se je vzdignil iz prve klopi, malo bled in krvavih oči, pa vendar še čvrst, in se je tako odrezal, da so vsi strmeli. In na večer smo spet in spet pili. To so bile urice! Povejte mi, ali je današnji dan še kaj vselega sveta?«

»O, še se najdejo!« odgovori Kvas — »toda jaz sem takih veselico malo skusil.«

»Verjamem, verjamem,« pravi Dolef in hitro tri pota na gosto dima potegne, da bi spet pravil dalje o svojih uricah. »No, ljudje so se sprevrgli; nemara, da že ni več pravih pivcev. Glejte, kako se svet spreminja, tempora mutantur! Tisti moj tovariš Frik je bil svoje dni tak, da je vinski kar denar trosil — trosil, zastopite; no, zdaj pa ljudje povedo, da je neki na Štajerskem sodnik in si je tako prelevil poprejšnjo kožo in pamet, da ga ne pije kaplje več in da si je že veliko premoženja naskoparil. Samo jaz sem še stari ostal in bom ostal najbrž do groba. Včasih sem že rekel, da bom popustil pitje, ali ne gre in ne da se. Kamor se človek enkrat vpreže, tam mora voziti po suhi in blatni cesti. »Vino pellite curas« se bere v Horaciju, če se ne motim.«

»Dobro pamet imate, da niste še pozabili takih izrekov. Ali ste se še potlej kaj pečali s knjigami?« vpraša Lovre.

»O, kaj še!« odgovori Dolef. »Kar so rajniki oče umrli, sem pustil ves uk. K vojakom sem jo bil pobrisal, pa je nisem mogel daleč prignati. Dejali so, da sem vedno pijan, pa pijan sem bil malo-kdaj. Res sem ga zvrčal, kakor v tisti pesmi:

En starček je bil, je glažek izpraznil,
je vince rad pil: je druga nalil,

ali znal sem ga tudi nositi. Kar so mi bili pa oče pustili dote, tisto je šlo z vragom; pa naj gre v

božjem imenu, saj mi mora brat Benjamin kot dajati do smrti in pri tem se še vendar včasih kak božjak ulovi, da je za požirek brinovca.«

»Ali če človek preveč pije, prikrajša si življenje in človek živi zato, da sebe in druge srečne stori — «

»Le tiho, le tiho, že vidim, da majhno filozofa v vas tiči in da bi me radi spreobrnil. Pa saj veste, kdaj se pijanec spreobrne: kadar se v jamo zvrne. Zakaj tega ne skrivam, da sem pijanec kakor sem vas videl, precej sem vam povedal, da me boste poznali. Jaz tudi vem, da bi morda bolje bilo zame, ko bi se ne bil te navade navzel. Ali kar je, to je in mir besedi! Zato me ne bo nikoli nihče slišal, da bi mu rekel: pijančuj, ampak pravim zmerom: varuj se vraga, delaj tako, kakor me slišiš, ne tako, kakor me vidiš. Pa se bova že še kaj pomenila o moji šoli in druge reči. Zdaj grem doli v vas, če imajo kaj za primako za suho grlo. Če ste kaj učenih bukev prinesli, jih bova enkrat skupaj pogledala in še en pot se bom pomladil in se še marsičesa domislil.«

Lovre je še precej časa gledal za starim, kako je koračil čez vrt. Noge so se mu že opletale, na gosto je že stopal, vse je opominjalo na to, da ni daleč tisti čas, ki bo storil konec življenju tega moža, in vendar mu je bila strast še tako živa! Pač čudna reč to, da more človek drugače ravnati, kakor mu razum veli, razum — največja moč v njem!

ČETRTO POGlavJE

Pogovor vmes vname od modrih se jim glav, od sladkosti življenja in od njega težav; in če se menim z njimi, nobenemu ni mar, da nisem bil še v Rimu, na vojski še nikdar.

Fr. Levstik.

Ako bi kdo sodil iz tega, kar smo do zdaj pravili o Kvasu, da bomo Lovretu do konca te suhotne pravljice za petami, s tisto jezičnostjo, ki jo včasih občudujemo, poslušajte naše stare majke, rojene v prejšnjem stoletju, ali da bomo tako vestno svojega junaka stopinje sledili v temotni preteklosti štiridesetih let, kakor sloveči angleški novelisti, ki vpeljujejo svojega viteza v kako izbo, celo ne pozabijo povedati, da je kljuko pritisnil, — kdor tako sodi, ta ni prave pogodil. Nikakor pa se s tem nočemo hvaliti, ker vemo, da ni taka obširnost reč, katero vsak pisac lahko posnema, ampak da je tistemu, kdor jo hoče upotrebljevati, posebna božjega dara potreba ko ribi vode, in ta dar je — živa domišljija. Ker se pa s tako domišljijo pisavec te pravljice ne more ponašati in ker bi rad še nekaj poštenih možakov čisto stare korenine bravcu pred oči postavil!

Pohod tabornikov

PO POTEH II. GRUPE

II. grupa odredov NOV Slovenije je v slovenskem merilu pomenila predhodnico poznejših slovenskih brigad. 25 let po tem dogodku je taborniški odred »Otoka Celje« organiziral štiridnevni pohod po poteh II. grupe odredov na Stajerskem, ki so se ga poleg tabornikov udeležili tudi člani planinskega društva Celje in pripadniki JLA.

Smer jih je vodila čez Cernivec, Menino, Dobrovlje prek Viševnice, Slapov, Lipe, Rovt in Sv. Katarine. Udeleženci so se na tem pohodu seznanili s potjo, ki so jo herojsko prehodili člani II. grupe, poleg tega pa tudi z ljudmi, ki živijo v teh krajih in ki jim je živ spomin na partizanske dogodke. Na Menini planini so taborniki in vojniki uredili spomenik padlim borcem, na predvečer 1. maja pa prižgali taborne ognje. Ob tabornem ognju je pozno v noč donela partizanska in narodna pesem. Poleg tega spomenika so obiskali še vrsto drugih spomenikov in znamenj, ki pričajo o sledovih borb in žrtev, obiskali so tudi nekatera znamenja vrezana v bukova debla ali v trdo steno skale, med njimi znani imeni Vere Slandrove in Dušana Kraigherja. O njihovih zadnjih trenutkih jim je pripovedoval Avgust Remic iz Rovt.

Cez Dobrovlje so se udeleženci pohoda vračali v Savinjsko dolino polni vtisov o zgodovinskih dogodkih, vtisov, ki si jih bodo prav gotovo zapisali v spomin. P.

Rokometaši Petrovc, ki tekmujejo v štajerski rokometni ligi, letos na start spomladanskega tekmovanja niso bili preveč dobro pripravljani. Upajo pa, da bo v nadaljevanju bolje in se bodo menda prerinili vsaj v sredino lestvice.

BORBEN NOGOMET

V nadaljevanju sindikalnega nogometnega prvenstva so bili doseženi naslednji rezultati: — I. skupina: EMO : IFA 3:0 p. f., Zlatarna : Tkanina 2:0, Klina : Libela 4:4 — II. skupina: Etol : Zična 4:2, Zelezničar : Cestno podjetje 5:0, Ključavničar : Celjski tisk 4:2, Izletnik : Merx 4:1, Aero : Elektrosignal 2:1. Ze prvih nekaj kol je po-

kazalo, da naši sindikalni aktivni lahko igrajo tudi dober nogomet. Vse tekme so bile zelo borbene, a kljub temu brez neljubih izpadov, kakršne lahko vidimo včasih na »zaresnih« tekmah. Požrtvovalnost in zavzetost pri teh tekmah je dokaz, da je med našimi delovnimi ljudmi še veliko zdravega in predvsem amaterskega športnega duha.

JANEZ RANDL

V prazničnih dneh je tragično preminil JANEZ RANDL, dijak tretjega letnika tehniške šole v Celju, doma iz Petrovc. Vsi, ki so tega priljubljenega

mladeniča in športnika poznali, so ob njegovi smrti globoko prizadeti. Janez, miren in tih fant, član petrovske rokometne ekipe, je bil pred nedavnim star šele 18 let. Ob njegovi zadnji poti se je od njega poslovilo veliko število občanov in športnikov.

ŠPORT

OKRESELJ VABI

Tradicionalni prvomajski veleslalom na Okrešlju je letos izpolnil vsa pričakovanja. Kvalitetna zasedba tekmovalcev, soliden uspeh celjskih smučarjev in lepo sončno vreme je bilo kot nalašč za prijetno praznovanje prvomajskih praznikov v Savinjskih planinah. Kot znano je tokrat zmagal slovenski reprezentant Jakopč, Celjani pa so bili najbolj zadovoljni z najstarejšim svojim smučarjem Uršičem, ki je požel odobravanje za svoje sedmo mesto in le štirimi sekundami zaostanka za najboljšim.

Po končanem tekmovanju in drugo dan so prišli na svoj račun tudi ostali ljubitelji smučanja, saj je snega na Okrešlju še dovolj za nekaj tednov prijetne smuče.

BRASLOVČANI V TRSTU

Pretekli teden so odbojkarji Partizana iz Braslovca gostovali v Trstu pri slovenskem športnem društvu Bor. Odbojkarji Bora tekmujejo v II. italijanski ligi. Po zelo zanimivi igri so zmagali Braslovčani 3:2. Najzanimivejši je bil peti odločilni set, ki so ga gostje dobili po ostru borbi 16:14.

T. T.

KRAMPI IN CVETOČE ČEŠNJE

VOJAKI IN OBČANI V DOBJU GRADILI VODOVOD

● ENO JE GOTOVO: V BRENTAH NE BODO NOSILI VODE, NE ZA POTREBE SOLE IN NE ZA POTREBE GOSPODINJSTEV.
● V TEH DNEH JE BILO V DOBJU IN OKOLIŠKIH ZASELKIH NEŠTETO NASTEŽAJ ODPRTIH VRAT, KOT PRED DVAJSETIMI LETI.

V noči, ko je snežna brga silila pod kožo, da se pes bi odrinil od hiše, so v tolge plašče zavite postave gosjem redu polzele s hriba v dolino, iz doline v hrib na tonile v metež. Od Stora, mimo Svetline, meter za meter proti Kozjanskemu. Malo pred Dobjim je na kono bajte, ki stoji pod vr-

kot dvajsetimi leti, ko so se na tej strani planinskega klanca naši borci borili za prve pedi osvobodjenega ozemlja na Stajerskem.

V Dobju je v treh dneh vrelo ljudi. Pred in ob zadruzi je stalo mnogo vozil, ob njih vojaki in občani, ki so pasli radovednost. Če si se ozri gor proti šoli, si zagle-

vaje z našo inženirsko enoto izvedli tu, na partizanskem Kozjanskem. Občani so z gradnjo vodovoda že sami začeli, mi smo jim priskočili na pomoč s tehniko. Pri tem nas je vodila misel, da bi imeli od tega oboji korist... Spodaj so fantje gradili betonski zid in z njim omejili razdiralno moč Kostrivnice.

lo in dišalo — naši fantje morajo dobro jesti — mi je dejala Salobirjeva. »Dolgo se nas ni nihče spomnil. Nekateri od borcev, ki so bili prav na tem terenu, so se sicer kdaj pa kdaj vrnili, pokojni Efenko že, drugih pa od vojne sem ni bilo več bližje. No, zdaj nas je znova rešila vojska...«

»Poglejte, kolikokrat poškodujemo ali uničimo posevke z našimi vajami. Pa nihče ne toži. Zakaj ne bi mi občanom tudi tako pomagali,« nam je dejal major SLAVKO TRKULJA. Pozneje sem ga videl, kako se je kot mladenič, kljub dolgemu maršu, sprostil na družabni prireditvi. Zanimivo je, da opravljajo dela pripadniki vojne enote legendarne Gubčeve brigade. Po svojih močeh pa pomagajo tudi člani pionirskega odreda Matije Gubca z dobjanske šole...

»Tovariš dragi, če smo vojska in civilno prebivalstvo eno, smo eno tudi pri delu. Tokrat smo tu na Kozjanskem. Lanj smo bili drugje. Mogoče bomo še prišli na naše partizansko Kozjansko,« je dejal major KARLO BAJC. Medtem ko so se vojaki in mladina pripravljali za družabni večer, je del enote juril v hrib. Pokalo in grmelo je, kot da gre zares...

Ob slovesu sem še prestregel zadnje stavke Salobirjeve, ki je govorila kapetanu Boževiču: »Ne pozabite, ljubljuba dela dolg. Morate priti, ko bo voda pritekla iz cevi. Vi in vsi ti fantje. Saj ne moreš praznovati sam, mar ne?« ... J. SEVER

nam, narahlo potrkalo. Prestrašen obraz je za spoznanje odskrnil oknico: »Kaj pa je?« »Bi lahko pri vas prenoči?« »Pri meni, moj bog, kdo pa ste?« »Vojska.«

Nihče ne ve, kaj si je želela mislila. Začudena je ba le še vedno ponavljala, češ kako bo pri njej vojska spala.

»Mati, ne pri vas, na vašem kozolcu...«

»Aja, na kozolcu. Kaj je vojska?«

»Vojska, da, vojska.«

»No, zdaj smo pa tam. Milica prižgi luč, vojska je...«

Fantje so se zagreblj v se no in se premrzli predali postelji. Pozneje, ko sem jih srečal, mi je eden izmed njih dejal: Bilo je kot v hotelu A kategorije. Vse si imel: prho, posteljo in telefon; bil je namreč telefonist... To je bilo v noči na terek, pred prazniki. V naslednjih dneh in nočeh je po rovtah in bregovih pod Planino pokalo, kot da gre zares. Občani trde, da je bilo tako, kot pred več

dal meter globok jarek, ki je razpolavljal sadovnjake, ob njem pa sključene hrbe, ki so vihтели krampe. Zgoraj, v posebni sobi Salobirjeve gostilne smo srečali »štaba«. Od vetra in sonca ožgan obraz kapetana Koprivice je žarel, ko je razlagal in tolmačil svoj načrt.

»Pred. Štirimi leti je krajevni odbor na svoji seji sprejel sklep, da bomo v Dobju zgradili vodovod,« nam je povedal ravnatelj šole, Franc Trupej. »Sredstev je bilo malo, potreba pa veliko. Teren je kamnit, skale bi sami ne mogli izkopati. Ne vem, kdo se je spomnil in predlagal, da bi naprosili za pomoč vojake. Pisali smo v Zagreb, in kot vidite, je uspeh tu.«

»Kaj bi naj bilo pri tem sodelovanju nenavadnega,« je dejal podpolkovnik JOVO OPALIC, predstojnik vojne enote. »Poveljnik, polkovnik VOJISLAV RADAKOVIČ je po posvetu določil, da bomo

Nekoliko nižje ob cesti je druga skupina gradila most. In še enega. Pod šolo, malo nad cesto so fantje minirali steno. Pripravljali so kamenje za cesto...

Skupščina občine Sentjur je prispevala investicijski načrt za gradnjo in skoraj poldrugi milijon starih dinarjev, vodna skupnost iz Celja 450.000 in Kreditna banka iz Celja, ki je mentor pionirskemu odredu — pol milijona starih dinarjev. Manjkajoča sredstva je založil domačin, občani mu bodo pozneje vrnil.

Zgoraj, pod cvetočimi češnjami so fantje in dekleta mladostno zasajevali lopate. Z bajte na hribu je prišla trinasedemdesetletna mama in jih pogostila. »Saj ni mnogo,« je dejala, »pa jim bo teknilo po celodnevem delu.« Pod pazduho je stiskala posodo s pecivom in štefan vina. Dan pred njo je prav tako gostila Vrečkotova... V Salobirjevi kuhinji je cvrča-

VESNA **Volna**

Za pomlad in zgodnje poletje!

Torbiga Goliarova babu

Drogerija manufakture STARI TRG

TRGOVSKO PODJETJE
moda V MODI VSE PO MODI **moda**

VAŠE ZADOVOLJSTVO

SAVINJČANI

VI IZBERITE — MI VAM PRIPELJEMO DOMOV!

NIČ VEČ VOŽENJ V DRUGE KRAJE, NIČ VEČ MUČNEGA TAVANJA IZ TRGOVINE V TRGOVINO... IN NIČ VEČ NOŠNJE VELIKIH PAKETOV.

V novi specializirani trgovini v ŽALCU — nasproti Kreditne banke — dobite vse vrste gramofonskih plošč, radijskih in TV sprejemenikov, gospodinjskih in šivalnih strojev.

PRIDITE — IZBERITE — MI VAM PRIPELJEMO NA DOM!

ČE STE POZABILI...

DEŽURSTVA

Zdravstveni dom Celje: dežurna služba ob delavnikih od 19. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah od 7. ure zjutraj do ponedeljka do 7. ure.

V nujnih primerih lahko zdravniki obiščejo bolnike tudi na domu in to vsak dan med 7. in 12. ter med 14. in 19. uro. Za druge velja dežurna služba. Prijave sprejema informativna služba zdravstvenega doma.

Oddelek za splošno medicino: v splošnih ordinacijah vsak dan od 7. do 12. in od 13. do 18.30, razen ob nedeljah.

Laboratorij: vsak dan od 7. do 18. ure, ob sobotah od 7. do 14. ure.

Fizikalna terapija: ob sobotah od 7. do 14. ure, ostali dnevi od 8. do 18. ure.

Rentgen: vsak dan od 8. do 16.30, ob sobotah od 8. do 12. ure. To je delovni čas za rentgensko slikanje; preglede srca, pljuč, želodca pa opravljajo vsak dan od 9. do 10.30.

Otroški dispanzer: ambulanta vsak dan od 7. do 12. ure. Otroška posvetovalnica vsak ponedeljek, sredo in petek od 13. do 17.30. V tem mesecu bo ob torkih in četrtkih obvezno cepljenje otrok proti davici, tetanusu in otroški paralizni od 9.00 do 17.00 ure.

Dispanzer za žene: sprejema pacientke vsak dan od 7. do 12. ure, ob ponedeljkih od 13. do 18. ure in ob petkih od 14. do 18. ure. Posvetovalnica za žene posluje ob torkih in četrtkih od 13. do 18. ure, Readova šola pa ob torkih in četrtkih od 17. do 18. ure.

Dispanzer za pljučne bolezni in tuberkulozo: vsak delavnik razen sobote, od 7. do 11. ure.

Šolska poliklinika: vsak dan med 7. in 12. uro in popoldne, razen ob sobotah od 15. do 17.30. V popoldanskem času ambulanta med počitnicami ne dela.

Patronažna služba: od 7. do 14. ure.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V času od 29. 4. do 6. 5. je bilo v Celju rojenih 23 dečkov in 19 deklic, poročilo pa se je 43 parov.

UMRLI SO: Ana OCVIRK, iz Vrh, stara 1 dan; Franc ČERUH, iz Maribora, star 22 let; Jože KAPUS iz Latkove

PRIJETEN IZLET

Z IZLETNIKOM CELJE

izletnik

VREME

VREMENSKA NAPOVED ZA GAS OD 11. DO 21. MAJA

Močnejši dež z ohladitvijo se pričakuje nekako 15., 16. in 18. maja. Krajevne nevihte okrog 12. in 21. maja. V ostalem lepo vreme.

Dr. V. N.

vasi, star 73 let; Marija VRSNIK iz Robanovega kota, stara 91 let; Karl VREČAR iz Maribora, star 64 let; Zdenko GOBEC iz Celja, star 2 meseca; Franc CREPINSEK iz Leskovca, star 70 let, Vera SINIGOJ iz Laškega, stara 64 let, Janez RANDL iz Petrovc, star 17 let, Neža SEDOVSEK iz Lepe njive, stara 39 let; Jože VRUNČ iz Celja, star 80 let; Zofija KOŠEC iz Glinskega, stara 56 let; Terezija GLINSEK iz Smarjete pri Celju, stara 84 let.

URADI

Po spremembi in dopolnitvi odloka o delovnem času upravnih organov občine Celje so uradni dnevi za stranke ob ponedeljkih in sredo med 6. in 14. uro. Uradne ure za stranke pa so tudi vsako sredo popoldan med 17. in 19. uro. Popoldansko delo bo veljalo do konca oktobra.

Službe, ki imajo stalen opravke s strankami, sprejemajo stranke vsak dan in to informativna in sprejemna pisarna med 6. in 14. uro ter prijavnno-odjavna in matična služba med 8. in 12. uro.

CELJSKI TRG

Zadnje dni je bila celjska tržnica zelo dobro preskrbljena. Veliko število prodajalcev in seveda še več gosposdinj znova dokazuje, da je za poletne mesece celjska tržnica premajhna in bo potrebno misliti na večji prostor. Pri cenah v zadnjih dneh niso zabeležili večjih skokov ali padcev, razen pri čebuli, ki je izredno draga, kar 700 Sdin kilogram. Zelena solata stane 400-600 SD, berivka 600-800 SD, špinaca 400-600 SD, radič 800 SD, jabolka 150-250 SD, krompir 100 SD, hrušk ni. Jajca so po 40 in 45 SD, piščanci pa 900 SD za kilogram. Živa kokoš je po 2500 SD, odvisno od teže.

KNJIGE

V zadnjih desetih dneh so v celjskih knjigarnah prodali največ tehle knjig: Državna založba: 1. Zivalski svet, 2. Antične pripovedke, 3. Delo, glasba in gore, 4. Poslednja ljubezen, 5. Slovenska stenografija II. del. — Naša knjiga: 1. Zdravnik Arow-smith, 2. Rebeka, 3. Upor na ladji Bounty, 4. Kako zelena je bila moja dolina.

AVTOBUSI

Odhodi avtobusov s celjske avtobusne postaje proti zdraviliškemu kraju:

Rogaška Slatina: 5.30, 9.30, 11.00, 11.20, 14.05, 14.30, 14.50, 16.20, 18.30, 20.10

Dobrna: 7.15, 9.40, 11.00, 12.10, 12.35, 14.45, 16.50, 18.30, 20.15

Rimske toplice: lokalni avtobusi ob 9.00, 11.00, 13.15, 14.30, 17.15, 18.30

daljše proge preko Rimskih toplic ob 6.40, 10.00, 11.30, 12.00, 12.10, 12.40, 15.30, 18.00, 20.00

TELEFONI

Zavod za informativno službo: direktor 20-81, upravnik 23-00, tajništvo 23-69, odgovorni urednik radia 20-09, odgovorni urednik tednika 21-76.

vodja EPP 30-85, novinarji 23-32, 23-34, naročnine, oglasni oddelek, čestitke radijskih poslušalcev 31-05; gasilci 93; postaja milice 92; zdravniška dežurna služba 23-34; bolnišnica-porodnišnica 22-22; porodnišnica ponoči 22-24; reševalna postaja 94; nočna služba 21-49; elektrarna 23-21; plinarska-vodovod 23-10; carinarnica 28-80; hotel Celeia 20-42; hotel Evropa 20-18; cvetličarne 21-17, 24-52; Fotolik 32-38; gledališče 29-60; kinopodjetje 31-21; komunalni zavod za socialno zavarovanje 29-01; občinska skupščina Celje 39-11; turistični informacijski urad 29-97.

PLOŠČE

CONTAL: 1. Za očkov praznik, Franc Berger, 2. Larina pesem, Tereza Kesovija, 3. Tujec v noči, Ivo Robič, 4. Nemoj se ženiti, Kvar-tet Paloma, 5. Beatles.

TEHNOMERCATOR - RADIO: Srečan put, Anica Zubovič, 2. Peny man, Beatlesi, 3. Jodlarji iz Tirola, 4. Vice Vukov, 5. Valčki in polke, Boris Frank.

V oddaji čestitk in pozdravov celjskega radia so poslušalci največkrat naročili skladbico Lojzeta Slaka Vin-ski hram in pesem Stanke Kovačič Na svidenje.

KINO

Kinopodjetje Celje

UNION: od 12. do 17. 5. »007—Goldfinger«, angleški barvni; od 18. do 22. 5. »Sino-vi Katie Elder«, ameriški barvni.

METROPOL: od 10. do 14. 5. »Mož iz Hong Konga«, fran. barvni CS; od 15. do 16. 5. »Obupanci«, madžarski; od 17. do 22. 5. »Kako ubiješ svojo ženo«, amer. barvni.

DOM: od 11. do 12. 5. »Svet Suzie Wong«, ameriški barvni CS; od 13. do 15. 5. »Goli in mrtvi«, ameriški barvni CS; od 16. do 17. 5. »Amandusa«, slovenski barvni; od 18. do 19. 5. »Zlati triumf«, francoski.

Obvestila

NA ČEBINAH IN VRHEH

V soboto 20. maja se bo zbrala mladina in borci ob tabornem ognju na Vrheh, v nedeljo 21. maja pa se jim bo pridružila še šolska mladina, ki bo prišla v spremstvu borcev po partizanskih poteh iz Zagorja, Trbovelj,

NAJNOVEJŠE!

EKSKLUZIVNE VZORCE ZNANE ITALIJANSKE TOVARNE TELLINI & CO. ZA ŽENSKE SPOMLADANSKE IN LETNE OBLEKE, V ČUDOVITIH MAVRIČNIH BARVAH VAM EDINA V SLOVENIJI NUDI!

ESLAGOVNICA

Ajudski magazin

CELJE

POTROŠNIKOM OB JUBILEJU

V POVPREČJU 30% ZNIZANJE CEN

SEQUENCE zodiac CAROLINA bojana Caprice

kot rezultat modernizacije proizvodnje in sodobne tehnologije

40 POLZELA

Hrastnika, Zidanega mosta, Laškega, Celja, Zalca in iz smeri Trojan na veliko zborovanje.

Srečanje mladine in borcev iz revirskih območij je namenjeno počastitvi tridesete obletnice ustanovitve KPS in praznovanju letošnjega dneva mladosti.

Za to svečanost, ki jo organizirata občinski komite ZMS in ZB NOV Trbovlje, so imenovali poseben organizacijski

odbor, v katerem so predstavniki mladine in zveze borcev iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika.

BENCINSKE ČRPALKE

Na Ljubljanski cesti je odprta črpalka vsak dan od 6. ure zjutraj do 20.00. Na Mariborski cesti je bencinska črpalka odprta neprekinjeno. Bencinska črpalka v Ulici XIV. divizije je odprta vsak dan od 6. do 20. ure.

ŽRTVE

PROMETA

DVA MRTVA

Voznik osebnega avtomobila ANTON TROBEC iz Ljubljane je vozil iz Celja proti Sentjurju. Na odseku ceste, ki je pregleden v dolžini 150 metrov, je prehitel tovorni avtomobil IVA PAJENA, vendar je vtem privozil iz nasprotni smeri s tovornim avtomobilom IVAN KNEZ, ki je močno zaviral in zavil na skrajni desni rob ceste. Kljub temu je osebni avtomobil zadel v prednji del tovornjaka s takšno silo, da sta bila voznik in sopotnica MARIJA TROBEC, iz Tržišča pri Rogaški Slatini takoj mrtva.

PEŠEC UMRL

Voznik osebnega avtomobila HENRIK inž. CMAK je vozil iz Zalca proti Celju in v Dobriši vasi na ravni cesti prehitel neugotovljeni osebni avtomobil. Pri tem pa je zadel pešca JANEZA RANDLA, rojenega 1949. l. iz Petrovc 3, ki je šel z dvema pešcema pravilno po levi strani ceste — v isti smeri kot je vozil voznik. Vozilo je Randla zbil s ceste 10 metrov daleč v jarek, kjer je obležal v nezavesti. Drugi dan popoldne je v celjski bolnišnici poškodbam podlegel.

OTROK PRED AVTOMOBIL

EMIL TRSTENJAK je vozil po cesti IV. reda Arclin-Ljubecna. Pri hiši štev. 5 je nenadoma pritekel pred avtomobil otrok DUŠAN VENGUST, ki je hotel prečkati cesto. Voznik je močno zaviral, vendar ni mogel preprečiti nesreče. Otroka je zadel z desnim žarometom in zbil po cesti, da je dobil pretres možganov.

TRČENJE MOTORISTOV

Proti Celju se je z Vranskega peljal z osebnim avtomobilom peljal DRAGO DRUŽINEC, za njim pa motorist FRANC DOLANC s sopotnico OLGO KLAMFER. Avtomobilist je nameraval v Sentrupertu zapeljati na levi odcep in je obstal na levi strani desne polovice ceste, ker mu je pripeljal nasproti mopedist LADISLAV KORUN. V trenutku, ko je ta peljal mimo stoječega avtomobila, je vozilo prehitelav z leve strani tudi motorist. Pri trčenju motorista in mopedista so bili vsi trije potniki težje poškodovani.

POPUSTILI VIJAKI

MARJAN PODBREZNIK se je peljal s kolesom po cesti II. reda Logarska dolina-Solčava proti domu. Med vožnjo so popustili vijaki, s katerimi je bil na vilice prednjega kolesa pritrjen dinamo. Kolesar je padel po cesti in obležal nezavesten. Dobil je pretres možganov in težje poškodbe po obrazu.

PADEL Z MOTORJA

Motorist ALOJZ ROMIŠ s sopotnikom očetom STEFANOM se je peljal po cesti IV. reda Podgorje pri Sentjurju. Sopotnik je med vožnjo padel z motorja in se poškodoval. V celjski bolnišnici so ugotovili, da ima pretres možganov.

P. n.

tednik

CELJE

p. p. 161

Naročam TEDNIK

Posiljati pričnete dne na naslov

Prilimek in ime hišna št.

ulica pošta

Kraj podpis

SLG Celje

Cetrtek, 11. maja 1967 ob 19. uri: Plautus: DVOJČKA. Predpremi- era. Abonma za tretji mladinski abonma.

12. maja 1967 ob 19.30 uri: Plautus: DVOJČKA. Premiera. Premierski abonma.

13. maja 1967 ob 19.30 uri: Plautus: DVOJČKA. Abonma za delovne organizacije.

Nedelja, 14. maja 1967 ob 10. uri: J. Zmavc: PODSTRESJE. Prvi mladinski nedeljski dopoldanski izven.

Nedelja, 14. maja 1967 ob 16. uri: Plautus: DVOJČKA. Gostovanje v Topolščici.

Torek, 16. maja 1967 ob 19.30 uri: Plautus: DVOJČKA. Torkov abonma in izven.

Sreda, 19. maja 1967 ob 18. uri: Plautus: DVOJČKA. Gostovanje v Velenju.

Cetrtek, 18. maja, ob 18. uri: Plautus: DVOJČKA. Gostovanje v Storah.

19. maja 1967 ob 15.30. uri: Plautus: DVOJČKA. Prvi mladinski abonma.

CELJSKA TURISTIČNA ZVEZA

PROSTE KAPACITETE

Na celjskem turističnem področju je dovolj prostih mest v avtoriziranih Dobrna, Rogaska Slatina, Laško ter v hotelih Evropa in Celeia v Celju, Savinja v Laškem, Paka v Velenju, planinski dom v Logarski dolini in drugih. Rezervacije so potrebne za skupine le ob sobotah, nedeljah in praznikih.

KOPALISCE V RIMSKIH TOPLIČAH

Kopalni bazen v Rimskih Topličah je odprt vsak dan razen ponedeljka.

PLANINSKE POSTOJANKE

Dom na gori Oljki je spet odprt vsak dan. Od 1. maja dalje je redno oskrbovan dom na Okrešlju, kjer je tudi še nekaj snega. Cesta v Logarsko dolino je precejna za ves promet. Redno je odprta okrepevalnica pri Igli.

IZLET SLOVENJ GRADEC — BRESTRICA — MARIBOR — POHORJE

Opeševalno in turistično društvo Celje prireja v nedeljo, 28. maja, izlet v Slavenj Gradec — Maribor — Pohorje (Areh). Cena za člana 18 Ndin, za nečlane 21 Ndin. Prijave sprejemajo v turističnem uradu poleg kina Metro-pol.

PRIRREDITVE

V Velenju barski program in ples vsak dan, razen ponedeljka, v Celju imajo ples vsako soboto v samopostrežni restavraciji, v Rogaski Slatini pa vsako soboto in nedeljo, na celjskem Starem gradu pa vsako nedeljo popoldne.

izletnik

POSLOVALNICE:

CELJE, VELENJE, MOZIRJE, KRSKO, KRAPINA, HRASTNIK, SOSTANJ

1. IZLETI PO DOMOVINI

Organiziramo izlete, ekskurzije in prevoze po ožji in širši domovini ter na ogled turističnih in športnih prireditev.

2. IZLETI V TUJINO V MAJU — PUTNIK

Enodnevni:

— TRST preko Sežane 55 Ndin;
— TRST preko Gorice 60 Ndin;
— GRADEC 50 Ndin;
— ZABNICA 75 Ndin;

Dvodnevni:

— BENETKE 150 Ndin;
— CELOVEC — ZABNICA — TRST 170 novih din;
— DUNAJ 200 Ndin;
— BUDIMPEŠTA 234 Ndin.

IZLETI SO IZ CELJA, IZ OSTALIH KRAJEV DOPLAČILO

Za organizirane skupine **POSEBEN POPUST!** Za organizirane skupine **PROGRAMI PO ZELJI ZA ORGANIZATORJE POPUST!** **SI PROGRAMI V POSLOVALNICAH IZLETNIKA.**

izletnik

Mali oglasi

PRODAM

ENONADSTROPNO kmečko hišo z manjšim posevstvom prodam. Cena ugodna. Ceplje 10, Vransko.

MLADO kravo (7 litrov mleka) — prodam. Celje, Pečovnik 53.

PARCELO vseh kultur cca 6 ha z gospodarskim poslojnjem ob avtomobilski cesti prodam. — V. Zgank, Pankrac 77, Griže.

VSELJIVO hišo prodam. Celje, Mirna pot 11.

KOZO mlekarico prodam. Šmihlavž 28, Ljubečna, Skofja vas.

PRITLIČNO hišo z vrtom prodam. — Sonja Gorjanc, Celje, Dečkova 44.

OPEKO, bobrovec, rabijeno, cca 2500 kosov, prodam po 20 Sdin. Ivan Strajhar, Celje, Bohoričeva 14.

MANJSE, takoj vseljivo stanovanje in vrtno oleandere prodam. Naslov v upravi lista.

OTROŠKI športni voziček prodam ugodno. Jelič, Vrunčeva 35. (Poleg gostilne Miklavžin.)

MOTORNO kolo NSU maxi, brezhibno, odlično ohranjeno, prodam za 380.000 Sdin. V račun vzamem tudi dober moped. — B. Poropat, Skofja vas 56 pri Celju.

MANJŠO obnovljeno hišico (elektrika), primerno tudi za vikend, 5 minut do avtobusne postaje in 20 minut do železniške postaje, prodam poceni. Karla Torkar, Nova vas 52, Sentjur.

DVOETAŽNO parno peč (zdaj v obratu) prodam ugodno: Ignac Poljansek, Trg svobode 1, Brežice.

VARILNI transformator, nov, prodam poceni. Karin, Celje, Slanodrov trg 3.

PRALNI stroj alba, skoraj nov, prodam po zelo ugodni ceni. — Cvetko, Gregorčičeva 1-11.

VW 1961, poltovorni, prodam. — Ogled mogoče vsak dan popoldne, razen nedelje. Naslov v upravi lista.

GLOBOK in športni otroški voziček, modre barve, oba dobro ohranjena, prodam po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

POHIŠTVO za dnevno sobo z dvema polkavčema prodam ugodno tudi na ček. Trnovlje 197.

MOSKO in žensko kolo, radio Tesla, gramofon, prima, moped — ugodno na prodaj. Jožica Znidaršič, Celje, Vegova 1.

NAGROBNI spomenik prodam. — Vinko Rebec, Dobrna 13-a.

HISO z 1800 m² zemlje, na lepem, mirnem kraju v predmestju Celje prodam ugodno. Naslov v upravi lista.

KOMBINIRANO peč za centralno kurjavo prodam ugodno. Naslov v upravi lista.

MAGNETOFON Philips univerzalni, odlično ohranjen prodam za 3000 Ndin. Naslov v upravi lista.

Klinar Miloš, Ključavničarstvo CELJE, VRNUČEVA 14 izdeluje in montira aluminijste karnise v različnih barvah, palice za zavesse za montažo v lesene karnise in okvirje za rolete

Ob smrti mojega moža

FRANCA SRNOVRNIKA iz Liboj

se iskreno zahvaljujem dr. Verici Petkovič-Potočnik, osnovni šoli Ljboje za poklonjena venca in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

žalujoča žena

žalujoča žena

STAVBENO POHIŠTVO

(okna, sobna in garažna vrata)

IN VES OSTALI GRADBENI MATERIAL:

cement, hidrirano in acetilensko apno v prahu, strešno lepenko, bitumen za izolacijo, cementne cevi, heraklit plošče, trstiko, opečne izdelke, salnitne izdelke vseh vrst, lamelni in klasični parket, teraco pesek, plošče vseh vrst in barv, vinaz plošče in lepilo, lesoait, melanin (ultrapas), vezane plošče, ivokal in panel plošče itd.

Rjavi premog, lignit, drva in žamanje, žagan in tehnični okrogel les

VAM NUDI PO KONKURENČNIH CENAH

Trgovsko podjetje

SMREKA Maribor

Valvazorjeva ulica 3.
Tel. 31-996, 31-868.

PRALNI stroj shimo rondo prodam ugodno. Naslov v upravi lista.

PODKLETENO hišo z vrtom, brajdo, manjšim sadovnjakom ob cesti drugega reda prodam. Elza Berger, Celje, Polule 59.

KUHINJSKO opremo prodam. — Janko Brezovnik, Latkova vas 147, Prebold.

BREJO kravo, dobro mlekarico, prodam Anton Goršek, Kasaze, Petrovče.

SALONIT opeko 160x92, 200 kom z vijaki in slemenjaki, mizo z 126 podstavki za izdelavo zarezne strešne opeke, moško ali žensko kolo, večjo količino stare strešne opeke bobrovec, nov stavbni les dolžine 8 do 11 m prodam. Naslov v upravi lista.

KUPIM

MANJŠO navadno mlatinico kupim. Jože Kuhar, Loka pri Zidanem mostu.

STARO kmečko zrezljano ali nezrezljano skrinjo kupim. Naslov v upravi lista.

GARAZO na Otoku kupim ali vzamam v najem. — Ponudbe s ceno pod šifro »Skodas«.

STANOVANJE

MOSKEMU oddam opremljeno sobo. Naslov v upravi lista.

SOSTANOVALCA sprejem. — Trnovlje 20.

TEHNIK išče opremljeno sobo s 1. junijem. Naslov v upravi lista.

STAREJŠA upokojenka želi sobo pri starejših ljudeh blizu mesta Zaleca. Plačilo po dogovoru. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO sobo s posebnim vvhodom nudim dvema solidnima moškima. Celje, Trnovlje 20

KDOR mi odstopi ali priskrbi dvosobno stanovanje v Zalecu, dobi lepo nagrado. Naslov v upravi lista.

PRAZNO sobo v bližini centra iščem. Naslov v upravi lista.

ZAPOSILITEV

DELAVCA za delo v peskolomu v bližini Laškega iščem. Naslov v upravi lista.

PRIDNO starejšo dekle, ki ima veselje do kuhinjskega dela, po možnosti polkvalificirano ali priučeno v kuhanju sprejme — gostilna Rizmal, Zalec.

RAZNO

KLAVIR dam v najem. Piečnikova 6.

UPOKOJENKA išče upokojenko za skupno življenje. Stanovanje priskrbljeno. Naslov v upravi lista.

KROJASKI obrtnik s posevstvom, star 33 let, želi poročiti dekle do iste starosti. Ločenke brez otrok niso izvzete. — Zalezna gospodinja. Ponudbe pod šifro »Lepa bodočnost«.

USLUŽBENEC (22 let) s hišo, želi spoznati dekle do iste starosti. Ponudbe pod šifro »Resnot«.

ZENSKO za dopoldansko varstvo dveipolletne deklice iščem. — Hrivat, Celje, Tkalska 3.

KAMNOSEK Martin Pevec iz Sentjurja izdeluje nagrobne spomenike, okenske police in dvozarezno strešno opeko po konkurenčnih cenah. Za cenjena naročila, ki jih izdelava hitro in kvalitetno se toplo priporoča!

BAZEN ODPRT

Kot vsako leto so tudi letos za 1. maja odprli plavalni bazen v Rimskih Topličah. Odslej bo odprt vsak dan razen ponedeljka.

Kmetijski kombinat Žalec

del. enota Vrtnarstvo Celje Ljubljanska cesta 93

razglaš

prsto delovno mesto:

ADMINISTRATORKE

z delnim znanjem vodenja personale.

Pogoji: srednja ali nižja šolska izobrazba z večletno prakso na enakem delu.

Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi OD.

Pismene prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi in praksi sprejema komisija za delovna razmerja 20 dni po objavi.

Keramična industrija Liboje

razpisuje

prsto delovno mesto

SEFA RACUNOVODSKEGA SEKTORJA

Pogoji: diplomiran ekonomist s 3 letno prakso ali višja ekonomska šola s 6 letno prakso ali ESS z 10 letno prakso. Štirimesečno poizkusno delo.

Stanovanja nimamo.

Razpis velja do 20. 5. 1967.

Upravni odbor podjetja bo vloge obravnaval dne 23. 5. 1967.

„INTERHANDEL“

Podjetja in posamezniki, če ste zainteresirani na Importu in Exportu se nemudoma obrnite na mojo agencijo.

Stroga diskretnost z jamčena.

INTERHANDEL

Inh. Petr Boneto

Kitzingen - M

Rosenberg 4 a

Deutschland

GRADBENO PODJETJE

»GRADNJA«

ZALEC

razpisuje

prsto delovno mesto

REFERENTA ZA DELOVNA RAZMERJA

Pogoj: Administrativna šola z 2 leti prakse. Poskusni rok je 30 dni. Nastop službe takoj. Osebnih dohodki po pravilniku o OD. Stanovanja ni na razpolago. Ponudbe pošljite na naslov do 15. maja 1967.

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolzni je v 76. letu starosti preminil dragi mož, oče in stari oče

Franc Planinšek

posestnik na Zg. Hudinji

Vsem sosedom, znancem, sorodnikom, čč. duhovščini, predvsem pa primariju dr. Rojniku in dr. Fazarcu, ki sta mu daljšala življenje in lajšala bolečine, — vsem, ki so se poslovlili od njega s cvetjem in besedami, nam pa izrazili sočustvovanje — priskrba hvala

Zalujoči:

Zena, sinova Franc in Ivan z družino, hčerka Mici z družino ter ostalo sorodstvo

KOMPAS

IZLETI V JUNIJU: 8 dni NICA — CANNES — MONTE CARLO, 6 dni STUTTGART — DORTMUND — MUNCHEN, 7 dni AZURNA OBALA — 6 dni BOLOGNA — PERUGIA — RAVENA, 11 dni BUDIMPEŠTA — KRAKOW — WARSAVA, 11 dni DUNAJ — PRAGA — BERLIN — KOBENHAVN — STOCKHOLM, 10 dni CARIGRAD — SOPLJA, 9 dni BUDIMPEŠTA — PRAGA — MUNCHEN — ZURICH.

Izdelane programe za posamezna potovanja prejmete v poslovalnici KOMPAS Celje oziroma vam jih po želji pošljemo na vaš naslov.

Vsi KOMPASOVI prevozi bodo izvršeni z najsodobnejše opremljenimi avtobusi znamke MERCEDES.

PRED VSAKIM POTOVANJEM ALI IZLETOM OBISITE TURISTIČNO AVTOBUSNO PODJETJE KOMPAS CELJE, TOMŠICEV TRG 1, TELEFON 23-50.

NE, NA LUNO NE MORETE! To pa ne pomeni, da bi ne mogli biti v poltretji uri v Beogradu ali čez dvanaest minut na Brniku! Čas postaja vse bolj dragocen in od njega zavisijo pogosto veliki posli... Si hočete ogledati izpod neba Celje in okolico?

AEROKLUB CELJE uvaja novost! AERO TAXI, ki je mimo turistične atrakтивности čista poslovna nuja.

Upravni odbor Doma Dušana Finžgarja v Celju

razpisuje

prsto delovno mesto

RACUNOVODJE

Pogoji: ustreznost izobrazba z najmanj 3 letno prakso. Sposobnost vodenja blagajniških in administrativnih poslov.

Nastop službe 20. maja t. l. Prejemki po Pravilniku o delitvi OD

Prijave sprejema UO do 15. maja t. l.

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 13—20. aprila

1967;

veterinar, Celje, MARJAN TISELJ, Savinjska 3/2 (Savinjsko nabrežje)

tel. št. Veterinarske postaje: 28-71

SOLSKI CENTER BORISA KIDRIČA CELJE,

Ljubljanska cesta 17

razpisuje

javno dražbo za prodajo UNIVERZALNE STRUŽNICE — Izklicna cena je 7.000 N din.

Javna dražba bo v učilnici šolske delavnice dne 17. maja 1967, začetek ob 8. uri za družbeni sektor in ob 9. uri za zasebnike.

Interesenti iz družbenega sektorja morajo za dražbo predložiti pismeno pooblastilo in izjavo o zagotovitvi finančnih sredstev.

Najboljši na gimnaziji

Razgovor s predsednico razredne skupnosti

Po zaključeni konferenci gimnazijskega profesorskega zбора s predstavnikmi mladinske organizacije na tej šoli sem zastavila nekaj vprašanj predsednici razredne skupnosti I. b razreda Darji Maroltovi — ta razred je dobil v medrazrednem tekmovanju največ točk.

Kot vsi razredi, ste gotovo tudi vi imeli težave, zlasti še, ker ste začeli. Kako ste jih reševali?

● Naš prvi problem je bil, da se nismo poznali. Trajalo je kar lep čas, da smo se uglasili v trdno razredno skupnost. Tega in podobne probleme smo reševali z dobro voljo, s podporo in z na-

sveti tov. razredničarke.

— Kakšni so vaši odnosi do profesorjev?

● Ko smo spoznali profesorje, smo se morali privaditi njihovim navadam in kriterijem ocenjevanja. V nasprotju s profesorji doslej še nismo prišli, če pa smo jih kdaj razjezili, smo to storili nehote.

— Kako ste rešili problem slabega uspeha v razredu?

● Po dogovoru pri naši razredni uri smo ustanovili razne krožke, v katerih boljše učenci pomagajo slabšim. Posameznikom smo tudi individualno pomagali. Na ta način smo v I. četrtletju in ob polletju dosegli 86 odstotni učni uspeh.

— Na katerih področjih si poleg učnega uspeha še pridobivate točke?

● Uspeh zanjemo predvsem na kulturnem področju. Zelo radi pripravljamo proslave ob različnih praznikih. Točke si nabiramo tudi z izdajanjem razrednega lista »Mladi gimnazijec«, saj smo doslej izdali že štiri številke, zbiramo pa že prispevke za naslednjo. Program naših mladinskih ur sestavlja proste in obvezne teme, ki večkrat sprožijo živahne razgovore. Najbolj uspele so bile: Vietnam, GATT in Jugoslavija in Kitajska republika.

— V razredu vas je kar precej. Kakšna je disciplina?

● Disciplina je v razredu dobra. Neopravičenih izostankov do sedaj še ni bilo. Relativno visok šolski obisk so nam onemogočili daljši bole-

zenski izostanki. Doslej ni bilo prekrškov, ki bi jih kaznovali z ukori ali opomini.

— Kako se razred uveljavlja v športu?

● V športu se pridno udeležujemo. Dekleta smo kar dobra, le fantje nam ne prinašajo zaželenega uspeha in nam kvarijo skupno oceno. Mnogo dijakov našega razreda aktivno deluje v raznih športnih društvih.

— Kakšni so vaši cilji poleg učnega uspeha?

● Naš najteže dosegljivi cilj in obenem naša največja želja je, da bi obdržali prvo mesto v medrazrednem tekmovanju. Zavedamo se, da bo težko, saj smo kot prvotinci še »neprečiščeni« in so med nami tudi nekateri, ki se težko učijo. Naša želja je tudi, da bi se ženski pevski zborček, ki smo ga pred nedavnim ustanovili, obdržal in se uspešno uveljavil ob raznih proslavah. Skušali bomo storiti vse, da se bomo čim bolj približali našim skupnim ciljem. Te pa bomo dosegali le z osebno marljivostjo ter ob vzpodbujanju in tesnem sodelovanju vse razredne skupnosti.

DRAGICA JUREŠ

Dragica Vejnovič

Stara je osemnajst let in dela v kadrovskega oddelku Kovinotehne v Celju. Je tudi sekretarka mladinskega aktiva.

Kako se počutiš pri delu v podjetju?

— Ko se mlad človek zaposli, ima v začetku občutek manjvrednosti, ker se ponavadi ne znajde. Sama sem se hitro vključila v delo in se sedaj počutim prav dobro. Delo je zanimivo, ker imam možnost, da se sproti seznanjam s celotno situacijo v podjetju. Če ima človek dober odnos do sodelavcev, ga imajo tudi oni do njega.

— Kako je z mladinsko organizacijo v vašem podjetju?

— Ko sem prišla v podjetje nas je vodstvo aktiva ZM poklicalo na razgovor in nam

PREDSTAVLJAMO

obrazložilo delo v organizaciji, hkrati pa so nam povedali, da bodo tudi nas takoj aktivizirali. Dobila sem občutek, da sem že po prihodu postala del mladinskega aktiva. Delo je steklo po programu, mišlim pa, da so uspehi največ odvisni od dobrega vodstva.

— Letos si prvič volila. Kakšni so tvoji vtisi o volitvah?

— Ravno v času volitev sem bila na potovanju in tako nisem volila. Zal mi je, da je prišlo do tega, vendar ni bilo mogoče drugače.

— Kaj pa počneš v prostem času?

— Ko sem hodila v šolo sem imela več prostega časa kot sedaj. Pomagam doma, ob nedeljah pa hodim na mladinske plesne. Nad njimi sem nekoliko razočarana, ker nisem preveč navdušena nad beat glasbo in se tako na plesu ne morem sprostiti. Radi tudi smučam.

— Kaj te v življenju najbolj navdušuje?

— Življenja ne smeš vzeti kot tegobo. Pred seboj imam jasne cilje, kajti če jih ne bi imela, bi tudi ne imela pravega odnosa do življenja. Mnogo pričakujem, zato se bojim, da bom razočarana. Končati hočem ekonomsko fakulteto in biti srečna v življenju.

V. Vidmar

RAZMIŠLJANJA OB ČLANKU

„Stavka zaradi hrane“

Človek na svoji življenjski poti preide skozi več razvojnih stopenj. Skozi igrivo mladost, dozorevaajoče mladeništvo, zrelega leta svojega življenja ter življenjskih izkušenj polno starost.

Vsaka doba ima svoje značilnosti, tako je za dozorevaajoče mladeništvo značilna naprednost, revolucionarnost, agilnost in kritičnost, manjka ji pa včasih občutek za mero, objektivnost ter sposobnost presojanja, kar vse pač prihaja z leti ter se od mladine ne more niti zahtevati. Zahtevati pa to moremo in moramo od vseh tistih, ki mladino na kakršenkoli način vodijo in usmerjajo, v šoli, domu, družbenih organizacijah in drugod.

Taka razmišljanja so aktualna ob članku »Stavka zaradi hrane«, ki je bil objavljen v prejšnji številki celjskega Tednika in za katerega avtor sam trdi, da je podatke zanj dobil le z ene strani, da je torej slišal le eno plat zvona. Pustimo ob strani moralno plat novinarja, ki bi moral svoje informacije preveriti in šele nato objaviti določena dejstva, oglejmo si nekatere inkriminirane postopke, ki naj bi bili vse graje vredni.

Stavka z lakoto! Kako težko to zveni! Ljudje, borci, ki so v kaznilnicah stavkali z lakoto, da bi dosegli človeške pogoje ravnjanja, pa vsi drugi, ki so kdaj prej stavkali, se bodo pač zgrozili nad nečlovečnostjo tistih, ki puste danes, 20 let po osvoboditvi, da sploh lahko pride do česa podobnega! In kaj je res? Približno 10 odst. abonentov je delno odklonilo večerjo, zajtrk in kosilo, ne da bi prej kogar koli obvestili, kaj pravzaprav hočejo, da bi se jim, v okviru možnosti, morda ugodilo. Zanimivo je, da za to stavkova nihče od osebja ni vedel, katji dejstvo, da eden ali drugi ne večerja ali kosi, se je dogajalo tudi kdaj drugič.

In zelje? Je že tako, da imamo ljudje različne okuse, enemu ugaja to, drugemu kaj drugega. Razen tega je zelje vedno bilo in bo stober ozimnice, še prav posebej, kadar je treba za 667 dinarjev dnevno po osebi skrbeti za zajtrk, malico, kosilo, večerjo, stanovanje, pranje in ilka-

nje perila, kurjavo in razsvetljavo, nešteta popravila itd. Kljub temu pa je zelje v tej ali oni obliki bilo povprečno le dvakrat tedensko, izjemoma trikrat. Vsak, ki živi z družino ob svoji normalni plači, ve, kaj se s tem denarjem naredi. Da dom sploh lahko izhaja, je mogoče le ob pomoči abonentov samih, ki z obdelavo vrta omogočajo cenejšo pridobitev zelenjave. Na žalost šola nima svojega rastlinjaka, v katerem bi lahko pridelala zeleno solato tudi pozimi in zgodaj spomladi, kar bi nedvomno bilo dobro in zdravo.

In kaj bi rekli o številnih spisih iz slovenščine? Učitelju zamerimo, in to upravičeno, če nauči učenca premalo, če pa je obratno, se bodo učenci le več naučili, to pa gotovo nikomur še ni škodilo!

Več svobode v domu! Vsi smo za več svobode, najširše svobode, brez kakršnekoli kontrole! Ta svoboda je naš cilj, ostvarljiva pa bo, ko bomo vsi, mladina in odrasli toliko samodisciplinirani, tako zavestni, da bo zadostovala že beseda, brez kakršnihkoli sankcij. Dokler pa to še ni, bodo nujno potrebna določila o tem, kdaj, npr. gre kdo v mesto in kdaj se mora vrniti. Na koncu so vzgojitelji v domu za svoje gojence odgovorni pred družbo in pred starši, ki na roditeljskih sestankih nikoli ne zahtevajo več svobode, temveč več in strožji red, saj v življenju uspeva in doseže kaj več le tisti, ki najprej sam sebe obvlada, ki je v redu vzgojen in ne obratno.

Ali je preverjanje, koliko denarja kdo porablja, tak greh? Znano je, da imajo dandanes mladinci več denarja kot kadarkoli prej. Znano je tudi, da ga ne porabijo vedno najbolj smotrno, kljub temu, da se starši morajo zelo truditi, da otroka oskrbijo s potrebnim. Ali ni potem razumljivo, in večkrat tudi po posebni želji staršev, da se malokoristna in prekomerna poraba nadzoruje in omeji?

Toliko o tem. O drugih, manj resnih pripombah pa naj bralec sodi sam.

Ing. Resman Branko
KIC Celje

LOJZE POZUN

II. grupa odredov partizanskih čet

Dejavnost brigade se je širila čedalje globlje na Dolenjsko. Ob uspehih, ki jih je dosegala, je utrpela sorazmerno malo izgub. Najhujši udarec jo je doletel 11. aprila, ko je na Blatnem klanecu pri Trebnjem obkoljena četa v ostrem spopadu izgubila dvanajst borcev. Dne 18. aprila so Italijani poskušali z več strani napasti brigadni tabor v Bojanjem borštu pri Stični, a so jih zasede in glavnina z ugodnih položajev prisilila, da so se z občutnimi izgubami umaknili. Za obletnico ustanovitve OF, 27. aprila je partizanska vojska na železnici pri Radohovi vasi napadla vojaški transport. V maščevanje so fašisti naslednji dan tam ustrelili prvih šest talcev v Ljubljanski pokrajini.

DELOVANJE II. GRUPE ODREDOV NA DOLENJSKEM

Ko je spomladi aprila, maja prišlo do ustvarjanja svobodnega slovenskega ozemlja, je pri tem poleg III. grupe odredov tudi II. grupa odigrala pomembno vlogo. K ustvaritvi svobodnega ozemlja na Dolenjskem in Notranjskem pa je po svoje pripomogel še italijanski obrambni načrt »Primavera«, kajti italijansko vodstvo je spričlo pričakovane pomladne vstaje ter »pomanjkanja« sil (imeli so nad 50.000 mož v Ljubljanski pokrajini!) sklenilo, da z opuščanjem manjših postojank okrepiti nekaj večjih posadk. Tako se je svobodno ozemlje ob partizanskem pritisku in brez večjih bojov hitro širilo od Kolpe čez Kočevsko in Notranjsko proti Ljubljani, pri čemer so bile izzete glavne prometne poti, ob katerih so se držale močne sovražnikove sile.

V tem času so dozorele razmere za odhod II. grupe odredov. Potem ko je krenila na Polico, kjer je zaradi uspešne mobilizacije prvotoljcev 19. maja ustanovila po vrsti peti, Šiškov bataljon, se je še isti večer odpravila z okoli 500 borci proti italijansko-nemški meji, da bi po najkrajši poti prodrla na Stajersko.

Zaradi spopada z nemško patroljo pa je bil tudi to pot pohod razkrit in so Nemci potem z vso naglico zbrali proti partizanski vojski zelo močne sile. In ko je grupa hotela v noči na 21. maj čez Savo, so še vodniki zgrešili pot, tako da se je zakasnila do jutra. Grupni štab se je zato raje odločil za umik od Save na položaje Janče—Velika Stanga, kjer bi se prikrili čez dan. Tam so se nato 21. maja vnele ostre borbe, ki so trajale vse do noči in je tudi sovražnik v njih utrpel večje izgube.

Kakor so si nemški poveljniki prizadevali, da bi potisnili partizane v močno zasedeno savsko sotesko in jih tam uničili, so bataljoni ne samo vzdržali silovit sovražnikov pritisk in uspešno zavrnili vse napade, ampak so tudi nevaren vojaški položaj v tem znamenitem boju okrenili iz grozečega poraza v zmago, predvsem po zaslugi prevejanega taktičnega poveljevanja in manevriranja poveljniškega kadra s komandantom Stanetom.

Partizanska vojska se je v noči na 22. maj prebila čez cesto Litija—Besnica—Ljubljana in nato skozi močne italijanske zasede nazaj na Polico. Takoj zatem je grupni štab poslal na levi breg Save četo z Ristom in Vojtehom, da bi s I. štajerskim bataljonom zavarovali mostišče ob predvidenem ponovnem poskusu preboja. Bataljoni so se nato pred večjo italijansko hajko prestavili s Police proti Muljavi.

Drugo grupo odredov sta sestavljala Savinjski in Pohorski odred. V Savinjski odred so sodili I. bataljon (Jankov), ki so ga vodili komandant Janko Stariha—Janko do avgusta, nato Franc Poglajen—Kranjc,

ter politkomisar Jože Menih—Rajko; II. bataljon (Simonov), ki sta ga do 24. maja vodila Franc Sekirnik—Simon in komisar Vladimir Zajič—Samo ter po njegovi smrti v avgustu zopet Jože Babič—Vojteh; III. bataljon (Šiškov), ki je bil ustanovljen 19. maja in sta ga vodila komandant Mirko Ivaković—Šiško ter do konca maja politkomisar Stane Bizjak—Kosta, nato pa Aleksander Peče—Saša.

V Pohorskem odredu je veljal I. štajerski bataljon pod vodstvom Rudija Kneza—Silasa in Borisa Čizmek—Bora kot III. bataljon, II. bataljon (Zdravkov) sta vodila Zvonko Trpin—Zdravko in Adolf Kolar—Zvone, I. bataljon (Varetov), ustanovljen konec maja, pa sta vodila komandant Viktor Varšek—Vare ter komisar Stane Bizjak—Kosta.

Poleg ožjega štaba s Stanetom, Tomažem in Skalo so v grupi delovali še zdravnik dr. Rudolf Obračunč—Cedrik, intendant Jože Draksler—Polih, obveščevalci Jože Berkopec—Mišel, Tone Marinček—Bregar, Ivan Tlaker—Luka, kot oficir za zvezo in nato operativni oficir Janko Stariha, grupni tehnik Miltja Ribičič—Ciril in še drugi.

Kakor je II. grupa odredov sodelovala pri ustvarjanju svobodnega ozemlja, tako je bil velik njen delež tudi pri njegovem utrjevanju in obrambi, še posebej po vrnitvi z Janč. Ob sodelovanju Narodne zaščite ter splošni mobilizaciji moškega prebivalstva in delovnega orodja so borci na mnogih krajih razkopavali ceste, postavljali ovire, rušili mostove, uničevali železniške proge, telefonske zveze ter se spopadali s sovražnikom okrog jedra osvobojenega ozemlja v Suhi krajini. Grupni štab je z odlokom prepovedal popraviljanje porušeni prometnih naprav ter pozval celo italijanskega komandanta v Stični k predaji.

Ko je Glavno poveljstvo zvedelo, da se II. grupa ni prebila na Stajersko ter da nameravajo Italijani pripeljati v Ljubljansko pokrajino za uničenje partizanstva nadaljnje okrepitve, ji je proti koncu maja sprva ukazalo, naj to prepreči s premikom na področje Rakek—Postojna ter uničenjem južne železnice, takoj nato pa jo je po starem načrtu napolnilo na Stajersko. Grupni štab je takoj zatem ukazal I. štajerskemu bataljonu, naj bo na levem bregu Save v pripravljeno—sti, ko bi se grupa približevala iz smeri Bogenšperk—vas Sava. Zaradi pomanjkljivih zvez pa je potem I. štajerski bataljon kljub nemškemu pritisku vztrajal nad Savo skoraj ves mesec junij, ne da bi ga bili seznanili o ponovni spremembi. Glavno poveljstvo je namreč že 3. junija II. grupi dokončno ukazalo, naj takoj odide preko južne železnice in Dolomitov na Gorenjsko, da bi tam sodelovala s I. grupo odredov pri ljudski vstaji, njen končni cilj pa naj bi ostal — Stajerska.

Ko je Šiškov bataljon v noči na 4. junij v Višnji gori zaplenil okoli 16 ton moke in drugega živeža, se je odhod zavlekel zaradi daljše italijanske ofenzive proti Muljavi, med katero so se partizanske enote ali spretno izmikale premoči ali pa iz zased in z juriši tolkle po sovražnikovih skupinah.

BESEDA

MLADIH

ZADNJA NA GRMADI

73

— Vi samo morite! Morite! Morilci ste! Morilci!
Besede so sodnika razburile. Naredil je korak proti
beneficijatu in zakričal:
— Prečastni! Ali ste ob pamet? Kaj to pomeni?
Tokrat je zapel lovski rog in naznanil začetek gonje.
Strežaj Anzelj, ki je bil ves čas priča prizora, je stopil
obema, rekoč:
— Sedaj pa pozor. Zver bo takoj na nogah.
Pobral je beneficijatovo puško, ki je ležala na tleh
mu jo dal:
— Pripravite se in pojdite na svoje mesto!
Nasprotnika sta se srdito pogledala in beneficijat
molče šel nazaj. Sodnik je pogledoval za njim in ko je
šel, kako krili s prosto roko po zraku, je jezno siknil:
— Vražji človek! Predrznost v talarju!
Ves se je tresel. Beneficijatove besede so mu šele po-
male vso kri v glavo.
— Ali si slišal norca? je vprašal strežaja.
— Naravnost zbleknejo Novoštiftar, naravnost! Vihravec!
potrdil Anzelj in sodnik ni vedel, ali naj se sramuje
ali kaj.
Tedaj je počil prvi strel in za njim drugi, oglasil se
odmev od Bukovščice, pa zopet od nasprotne strani
že je bilo slišati: »Morto! Morto!
Tam nekje pri Zadolju je padla prva žival.
To je zdrnilo sodnika, da je zopet mislil na lov.
Prišel je puško, da bi bil pripravljen na strel, in stopil
na kraj, kjer se mu je zdelo najugodnejše.
Ze se je slišalo bevskanje gonečih psov, novi strel
veselo vzdikljalo. Ko so se oglasili psi pod njimi, je
Anzelj rekel:

76

ovrani pogovor z beneficijatom. Kako se je zavzemal za
oprnice! Smilijo se mu hudodelke. Prosil je milostne sod-
ne. Zakaj? Kaj ima od tega? Sedaj mi je jasno. Sokrivec
Kako se je hitro maščeval nad menoj! Pokazal mi je
vojo moč. Le čakaj, tiček!
Jurij Gotscheer, cesarski krvavi sodnik, je sam zasle-
il čarovnika. Izdala ga je predrznost, s katero se je
avzemal za coprnice, in potem je pokazal svojo peklensko
petnost, da je sodniku preprečil uspeh pri lovu.
»Danes si pojesh zmagoslavje, coprnik, toda videl boš,
ko bo zmagal zadnji!
Cesarski sodnik, ki je bil sedaj prepričan, da je
beneficijat od Nove Štifte tudi izmed klekarjev in prvakov,
je koval načrte, kako ga dobi v roke in spravi na čarov-
niško klop. Zato pljen je bil v premišljevanje in ni slišal
ne videl, kaj se godi okrog njega.
Tam, kjer je stal krvavi sodnik, je prihajala divjačina
in lovišča. A tudi tam, kjer naj bi podiral gospod od Nove
Štifte, ni padel noben strel.
Anzelj je končno le stopil na kraj, kjer naj bi prežal
beneficijat. Toda tam ni bilo nikogar; čudil se je in je
povedal svojemu gospodu.
— Zbal se je, je dejal sodnik. — Spoznal je, da sem
ga spregledal.
Beneficijatov beg je njegov sum še bolj potrdil in že
je mislil vzeti puško v roke in se zopet nastavit; tedaj
je zapel lovski rog in naznanil konec gonje.
Sodnik se je podal v dolino na zbirališče. Njegov
strežaj je šel med tem pogledat še k Mordachs in pi-
narju. Onadva sta pridno streljala in morda bosta imela
kaj, da ga ne bodo spraševali, zakaj je prišel prazen.
Zbirališče je kmalu oživel. Lovci so pripajali dobre

74

— Sedaj so dvignili psi nad Kobilo. Ti bodo prignali
toda mimo. Pazimo!
Vlekla sta na ušesa in napanjala oči.
— Ze gre! Lejte gal je vzdiknil strežaj, ko je videl,
da je pribežal jelen iz gozda na košenino.
— Ze vidim.
Tedaj so prileteli psi za njim in jelen jo je ucvril
v dolino. V trenutku je bil tostran vode.
— Naravnost sem gre, je šepetal strežaj.
Sodnik je stisnil puško, pomeril in čakal.
Anzelj je opazil, da se sodniku trese roka.
— Ne še! Ne še! Saj prihaja bliže. Počakajte! Ne smete
ga zgrešiti!
Tedaj je bil jelen že pred njima.
— Pok! je zagrmela puška in dim je za trenutek
zastri razgled; ko se je razkadilo, sta videla, kako je
jelen poskočil.
— Pošljite mu še drugo, je siknil Anzelj.
Počilo je, a jelen je zdrav in čil odnesel kožo in
zdrvel proti kraju, kjer je bil na preži beneficijat.
— Škoda, tega ne bo nazaj.
Poslušala sta, kdaj bo streljal beneficijat. Sodnik je
bil nevoščljiv, toda na beneficijatom stojišču ni počilo.
— Ta jo je pa danes odnesel, je menil Anzelj, ko
je podajal drugo puško.
Sodnik je nekaj zarentačil. Komaj je strežaj nabil
drugič, se je že slišalo lajanje na Ugarju.
— Je že tukaj. Jelen je. Mirno! Gotovo pade, ako se
ne prenačlitate.
Jelen je bežal naravnost navzgor po plazju. Ko je bil
dovolj blizu, je sodnik sprožil. Kresilnik je dal iskro,
toda smodnik je zagorel samo v zažigalni ponvici; puška
se ni sprožila. Naglo je sprožil drugič — brez uspeha.

77

volje in ponosni na svoj plen. Klobuke so imeli ovenčane
s šopki iz smrekovih vejic. Gospoda si je zataknila šopke
tudi na prsa, na puške so si navezali mogočne šopke ze-
lenja in cvetja. Strežaji in gonjači so prinašali ubito div-
jad; bili so upehani in znojni. Najlepše in najimenterneje
živali so privezovali za noge na drogove, da jih bodo
nosili po dva ali štirje, ko se bo lovska družba vračala
skoz trg v sprevedu med veselim trobljenjem najetih
trobeev.
Nosaji so morali povedati ime zlahtnega lovca rado-
vednežem, ki so hoteli vedeti: kdo ga je?
Na zbirališču so postajali živahni, glasni in veseli. Pri-
povedovali so si zanimive dogodivščine, smejali so se
dovtipom in širokoustenju bahačev. Tu so bile gruče Rib-
ničanov, tam so stali Rtnčani, baronovi ljudje so imeli
skupino zase, vojaki so se zabavali po svoje in tudi »sod-
nijsa se je znašala.
Splošnega veselja se ni udeležil krvavi sodnik. Njegov
klobuk je bil brez zelenja in cvetja, nobene divjačine
ni bilo ob njegovih nogah. Bil je resen in skop v bese-
dah. Le beneficijata je iskal z očmi. Tega je imel v mi-
slih.
Anzelj ni molčal in zato je ves lovski zbor izvedel,
da sodnik ni nič podri, da bi ga bil jelen skoraj pohodil
in je bilo divjačine toliko, da bi jo lahko s kopitom
potolkel, ako si streljati ni upal.
— Roka se mu je tresla, da je puška migljala kakor
trepetlika. Pa zadeni!
— Kaj bo tak, ki ima z gosjim peresom opraviti,
jemat puško v roke! je menil nekdo.
— In je potem narejeno, je pristavil Anzelj in pravil,
kako je osumil sodnik beneficijata.

79

Končno je dal grof znamenje za odhod. Spredaj so
jezdile gospe in gospodične, med njimi častniki, potem
graščaki in druga povabljenega gospoda. Zadaj so šli peš
graščinski lovci in gonjači. Trg jih je poslušal in tudi iz
bližnjih vasi so prišli vanj, da bi jih videli. Družba ni
šla v grad skoz zadnja vrata z Mlake, pač pa je krenila
po mostu v trg, da se pokaže opazovalcem.
Zvečer se je gosposka družba krepčala v viteški dvo-
rani, služinčad pa na dvorišču.
Istočasno je Mihael Lamut, beneficijat pri Novi Štifti,
ves potrt in slabe volje ždel v svoji sobi. Ko se je spore-
kel s cesarskim sodnikom in mu zaščeval v obraz, da je
morilec, je spoznal, da se z njim ni mogoče več pogovar-
jati, in sprevidel, da je najbolje, če se umakne.
»Morilec!
Obžaloval je besedo, ki mu je preprečila, da bi še
kdaj govoril s sodnikom. Bolj ko je premišljeval, bolj
je bil prepričan, da je cesarski sodnik slepi izvrševalec
postave in trdosrčen morilec s postavo v roki.
Ko je beneficijat spoznal, da so bili njegovi napori
zaman in da ni nobene rešitve, je pokleknil in vzdihnil:
»O ti jih reši! Ti jih ne zapusti v uri trpljenja!
POD MERO

Kako počasi so minevale ure in dnevi Luciji Krzničevi
in njenim tovarišicam! Kako dolge so bile noči v vlažni,
hladni ječi! Ali ne bo rešitve? Ali so jih vsi zapustili?
— Jaz grem ven! Izpustite me!
— Čakaj, klekarica! jo je zavrnil jetnišničar in pahnil
nazaj. — Videla boš, da je pri meni vendarle še prijet-
neje kakor v rabljevi družbi. Seme peklensko!

75

Sodnik je debelo pogledal in jelen je švignil mimo. Stre-
žaj mu je sicer podal drugo puško, a jelen je bil že
daleč. Cez nekaj trenutkov se je razlegel klic: »Morto!
Podri ga je Mordachs.
— Fant, ti me imaš za norca! je jezno vzdiknil sod-
nik. — Puška je prazna.
Anzelj se je zarotil, da ni, da je nabita in da je
smodnik suh. Smodnik je brz vsul v ponvico, in ko je
uzrl dolgouhca, ki je delal skoke proti njima, je pomeril
in sprožil. Kroglja je razstrelila zajca v zraku. Sprožil
je še drugo cev.
— Glejte!
— Ti nisi kriv! je priznal sodnik, ki se je kar tresel.
— Ti nisi!
Vsa gora je bila polna življenja.
Sodnik je bil zelo slabe volje. In ko se je zopet po-
stavil, si je mislil: kaj bo pa sedaj? Dve živali je že zgre-
šil. Drugi podirajo, mimo njega pa beži žival, da ga
skoraj pohodi, pa je ne zadene. S čim se bo pobahal, ko
pridejo skupaj? Kaj bo pokazal?
— Ali pribeži še kaj mimo?
— Čakajva, je rekel Anzelj.
In čakala sta in poslušala. Sodnik bi bil rad vedel,
kaj dela beneficijat. Tudi tam še ni nobenkraj počila
puška. Ko je pomislil nanj, ga je zopet obšla jeza. Kar
pred seboj ga je videl. »Morilec! mi je rekel. »Kaj neki
mi hoče? Jaz morilec?« Dobra volja lovskega dne je bila
preč.
— Tamle bo nekaj, ga je opomnil Anzelj in pokazal
v goščavo, kjer so lajali psi.
— Kaj neki preganjajo?
Sodnik tudi tretjič ni nič zadel. Sedel je na parobek
in položil puško poleg sebe. Po glavi mu je šel nepriča-

78

Vsi so vlekli na ušesa, ko je Anzelj skrivnostno
pripovedoval, kaj je videl in slišal.
Naposled so pripajali zadnji tam iz Podsten in z Veli-
kega vrha. Pogrešali so samo še beneficijata in visoko-
rodni gospod grof je poizvedoval, kje je stal. Ko je izve-
del, da je prežal v bližini, se je čudil, zakaj ga ni. Se bolj
se je začudil, ko so mu povedali, da je takoj ob začetku
lova prišel po konja in nejevoljen odjezdil kar po žlebu
proti Danam.
— Kaj mu je bilo? Ali ni bil zadovoljen s tistim me-
stom? je vprašal grof.
Cesarski sodnik bi bil lahko pojasnil, zakaj je bene-
ficijat izginil, pa tudi Anzelj bi bil lahko nekaj povedal,
a je molčal, ko je videl, da sodnik ne reče nobene in
vso stvar prikriva.
Grof se je začudil, ko je videl, da sodnik ni imel
sreče.
— Ali ni bilo živali?
— Žival je prišla, toda lovec je bil usmiljen, se je
nasmejaj cesarski sodnik. — Nisem krvoločan, naj živi
žival.
Potem so začeli točiti vino in deliti kruh. Za gospodo
so pognili po tleh ponjave. Drugi lovci in gonjači pa so
posedli in polegli po golih tleh in čakali, da pridejo do
njih košare s kruhom in vinski vrči. Za gospodo je bila
pripravljena tudi gnjat in mrzla pečenka.
Gonjači so menili, da uživajo zdaj najlepše trenutke
dneva in tudi gospoda je bila dobre volje in vesela.
Vsa družba je skočila na noge, ko so prišle čez Ugar
gospe iz gradu, domače in povabljenega. Zlahtne gospe so
si ogledale lovski plen.

80

Toda kadar je prišel v ječo Šamut, je začela jadi-
kovati: — Kje je moj mož? Kje je Gregor? Zakaj ne pride
sem? Zakaj me ne reši? Zapustil me je!
— Se živi. Noč in dan premišljuje, kako bi te rešil.
— Polonca je rekla, da moli in se priporočaj bogu.
— Trpi in potrpi! Ali nima drugačne rešitve? Znorela
bom!
— Tudi Polonca trpi in se muči.
Jadikovanje in vzdihli niso prodri debelih zidov ječe
in niso mogli motiti gospode v gradu, ki se je ukvarjala
z drugimi stvarmi.
Komaj se je gospoda odpočila od lovske zabave, že
jo je čakal nov dogodek, namreč vojaško pregledovanje.
Vojni »obrista«, vitez Hallecker, je zapovedal postaviti
na trg mero in klopi za povabljenega gledalce. Vojaki so
zabili v zemljo dve sulici, pritrčili nanji male cesarske
zastavice, tretjo sulico pa položili v predpisani višini
počez. Na obeh straneh mere so postavili klopi. Prve
klopi, ki so bile za povabljenega in imenitnejše goste, so
bile pogrnjene, zadnje, kamor je smel tudi kak tržan ali
vašpet ali vaški »rihtar«, so bile gole.
Med povabljenici so bili znanci z lova; graščaki s svo-
jimi družinami, cesarski krvavi sodnik s svojim osebjem,
domača duhovščina, tržani in poleg tega se je trlo rado-
vednežev iz trga in vasi, moških in žensk, mladih in
starih. Med njimi so bili očetje in matere onih mladeni-
čev, ki so morali priti pod mero, pa tudi onih, ki so se
prijavili prostovoljno in so dobili denar na roko; ki so
se bili torej sami prodali cesarju.
Vsi so prišli. Graščinski biriči so dobro pazili, da
nihče ne bi izostal ali se izgubil, ki jih je graščina dolo-
čila, da pojdejo k naboru. Prostovoljce so pazili vojaki.

